

Riksdagens protokoll

2007/08:88

Torsdagen den 3 april

Kl. 12.00 – 19.06

Protokoll
2007/08:88

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollen för den 27 och 28 mars.

2 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2007/08:500

Till riksdagen

Interpellation 2007/08:500 Fennoskankabeln

av Ulla Andersson (v)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 22 april 2008.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang och tjänsteresa.

Stockholm den 19 mars 2008

Näringsdepartementet

Maud Olofsson (c)

Enligt uppdrag

Fredrik Ahlén

Departementsråd

Interpellation 2007/08:510

Till riksdagen

Interpellation 2007/08:510 Fler aktörer inom arbetsförmedling för att bryta utanförskapet

av Désirée Pethrus Engström (kd)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 22 april 2008.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresa.

Stockholm den 13 mars 2008

Arbetsmarknadsdepartementet

Sven Otto Littorin (m)

Enligt uppdrag

Karin Renman

Expeditions- och rättschef

Till riksdagen

Interpellation 2007/08:511 Finansiering av infrastruktur
av Pia Nilsson (s)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 9 maj 2008.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 13 mars 2008

Näringsdepartementet

Åsa Torstensson (c)

Enligt uppdrag

Fredrik Ahlén

Departementsråd

3 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades

Propositioner

2007/08:129 till miljö- och jordbruksutskottet

2007/08:135 till näringsutskottet

Sjöfart

4 § Sjöfart

Föredrogs

trafikutskottets betänkande 2007/08:TU8

Sjöfart.

Anf. 1 PER LODENIUS (c):

Fru talman! Vi inleder nu debatten om trafikutskottets betänkande nr 8 med rubriken Sjöfart.

Som så kallad äkta rospigg så kanske det förväntas att jag ska kunna allt om sjön, båtar och sjöfart, med tanke på bland annat Roslagens fantastiska skärgård. Men jag ska erkänna att jag har aldrig ens ägt en eka.

Jag har ändå fått förtroendet att inleda denna debatt som ska behandla de motioner gällande sjöfart som lämnades in under den allmänna motionstiden 2007.

Sjöfarten har en viktig roll i det svenska transportsystemet. Omkring 90 procent av all export och import, räknat i transporterad vikt, går på lastfartyg eller färjor i något skede i transportkedjan.

Sveriges geografiska läge och stora beroende av utrikeshandeln innebär följaktligen att sjöfarten spelar en mycket viktig roll för vårt land.

Flera faktorer talar också för en fortsatt ökning av godsvolymerna till sjöss, exempelvis EU-utvidgningen och utvecklingen av handeln i Östersjöområdet.

I detta betänkande om sjöfart som är uppe till debatt behandlas 33 motionsyrkanden om sjöfartsfrågor i sammanlagt 26 motioner.

Motionerna rör bland annat sjöfartens finansiering, M/S Estonias förlisning och frågor om fritidsbåtar och äldre skärgårdsbåtar. Även sjöfarten på Vänern och Mälaren berörs.

Vad gäller sjöfarten på Vänern och Mälaren utgår utskottet från att regeringen noggrant följer utvecklingen och återkommer i frågan i den till hösten aviserade infrastrukturpropositionen.

I övrigt vad gäller sådana motioner som lämnats in under allmänna motionstiden som gäller sjöfartens infrastruktur, hamnfrågor och liknande behandlas dessa i samband med den aviserade infrastrukturpropositionen i höst och kommer därmed att omföras till nästa riksmöte.

Med denna korta introduktion, fru talman, vill jag lämna över betänkandet till trafikutskottets ledamöter och riksdagen för debatt.

Anf. 2 CLAES-GÖRAN BRANDIN (s):

Fru talman! Vi socialdemokrater har tre reservationer. Jag yrkar bifall till reservationerna nr 3 och 6.

Sjöfartsfrågorna har stor betydelse för utformningen av det svenska transportsystemet. Som framgår av betänkandet sker 90 procent av all export och import någon gång via båttransport. Sveriges långa kust och många hamnar gör att transporter via sjöfart är det effektivaste och mest ekonomiska alternativet. Men det finns en stor outnyttjad potential till sjöss som ger möjligheter att flytta över transporter från vägarna till sjön. Den kustnära sjöfarten måste få större möjligheter att utvecklas på ett miljövänligt sätt.

På senare år har utvecklingen mot allt effektivare och renare motorer och bunkeroljor vänt tillbaka, och de har blivit smutsigare igen. Vi kan läsa i betänkandet att det finns exempel på färjetrafik som bytt från bunkerolja med en svavelhalt under ½ viktprocent till en bunkerolja med en svavelhalt på nästan 1,5 viktprocent som alltså släpper ut mer svavel än den förra.

Även antalet fartyg med giltiga NO_x-certifikat har minskat markant, det vill säga fartyg som visar att de släpper ut mindre kväve. Det här är naturligtvis en helt oacceptabel utveckling när vi nu står inför utmaningen att vända klimatförsämringarna. Räcker verkligen de åtgärder som Sjöfartsverket satt i gång och det arbete som pågår i internationella sjöfartsorgan?

Fru talman! Vissa svenska rederier går i bränschen när det gäller att använda sig av bunkerolja med miljöklass 1 och katalysator för avgasreningen. Men de stöter på patrull när de kommer till hamnar i Europa där det saknas tillgång till miljöklassad bunkerolja. I stället tvingas dessa rederier investera i dubbla tankar, en för miljöklassad bunkerolja och en annan för den sämre bunkeroljan.

Sammantaget gör detta att utvecklingen med fler fartyg med katalysatorer går mycket trögt och att sjöfarten fortsätter att släppa ut miljöfarliga luftföroreningar. Därför är det viktigt att regeringen driver frågan om miljöklassad bunkerolja ännu mer aktivt inom EU.

Flera åtgärder har satts in för att komma åt de negativa effekterna av svavelhaltiga utsläpp från fartyg som trafikerar Sveriges vatten. Alla berörda myndigheter är indragna i det här arbetet. De arbetar med att ta fram planer och strategier för att minska användandet av svavel i marina bränslen. Internationellt samarbete pågår på motsvarande sätt både inom EU och i FN:s sjöfartsorganisation IMO. Arbetet i EU har till exempel resulterat i skärpta gränsvärden för svavel i marina bränslen för fartyg i hamn och för färjor.

Jag är oroad över om alla dessa insatser verkligen också kommer att ge resultat så att försurningen som svaveloxiderna bidrar till minskar på allvar. Särskilt viktigt är det här i Östersjön, som IMO klassar som PSSA-område, det vill säga ett hav som är särskilt känsligt och viktigt att skydda från miljöfarliga utsläpp. Vårt politiska ansvar för att skydda dessa vatten väger speciellt tungt.

Tyvär har vi inte samma positiva utveckling när det gäller kväveutsläppen från sjöfarten. Kväveutsläppen bidrar till övergödning och algblomning i våra hav. Men nästan inga regler styr hur stora utsläpp av kväveoxider som är tillåtna. Resultatet av detta är att fartygens utsläpp av kväve har ökat dramatiskt när man jämför med motsvarande utsläpp från vägtrafiken.

Det räcker inte med de frivilliga initiativen till kväverening som det finns exempel på bland de svenska rederierna. Nej, det behövs bindande regler för att förhindra sjöfart utan kväverening från att trafikera Östersjön. Dessutom behövs uttalade krav på fartygen att de använder det miljövänligaste bränslet. Konkurrens med dåligt bränsle kan aldrig accepteras. Här tycker jag inte att regeringen gör tillräckligt.

Sverige är ett av världens båttätaste länder, och många utländska turister söker sig till våra vackra kuster och skärgårdar. Därför är det tragiskt att se så många olyckor med fritidsbåtar varje år. Ofta finns det alkohol med i bilden. Utvecklingen är långt ifrån det trafiksäkerhetsmål vi satt upp här i riksdagen, och vi bör göra mer för att vända utvecklingen. Därför är det exempelvis bra att Kustbevakningen och tullen nu får ta utandningsprov.

Svenska Sjöräddningssällskapet, polisen, Kustbevakningen och tullen återkommer till behovet av ett nationellt register för fritidsbåtar. Ett register skulle underlätta för polisen och tullen i deras övervakningsarbete. När det sker olyckor är ett registreringsnummer som syns tydligt på båtens utsida ett enkelt sätt att slå fast vem båtägaren är. Detsamma gäller det ökande antalet båtstölder. Det är betydligt krångligare att hävda att båten är min om man måste ändra registreringsnumret på båten. Finland har redan ett nationellt fritidsbåtsregister, och det fungerar utmärkt. Finansieringen av registret ska ske genom att båtägaren betalar en registreringsavgift.

För mig är majoritetens passiva hållning i den här frågan obegriplig. Motionen är mycket knapphändig kommenterad i den här frågan. Varför kan vi inte ge polisen och tullen de möjligheter de vill ha och behöver för att få kontroll över fritidsbåtarna?

Fru talman! Jag vill också säga några ord om behovet av förarbevis för alla som har en fritidsbåt modell större. Precis som fordonen på våra vägar får motorfordon till sjöss allt kraftfullare motorer och kan gå i mycket höga hastigheter. Därför lyftes frågan om att införa båtkörkort för

den här typen av båtar upp i den transportpolitiska propositionen för ett par år sedan.

Nu bereder regeringen frågan om att kräva båtkörkort. Åtminstone står det så i betänkandet. Jag hoppas att regeringen fullföljer det beslut som tidigare har fattats av riksdagen.

Avslutningsvis vill jag fråga majoritetens företrädare: Vad händer med frågan om att införa tonnageskatt? Ni gillade tanken under hela er oppositionstid, och den varade ju rätt länge. Vad gör ni nu när ni har möjligheter att införa det?

Fru talman! Jag yrkar avslag på förslaget i betänkandet och bifall till reservationerna.

(Applåder)

Anf. 3 PETER PEDERSEN (v):

Fru talman! Innan jag anför viss kritik vill jag tydligt markera att vi i Vänsterpartiet i grunden är mycket positiva till sjöfarten som ett transportslag som vi kommer att ha väldigt stor nytta av i framtiden för att kunna leva upp till uppställda mål när det gäller till exempel klimatområdet.

Då kan vi dock inte ha en ordning som den som konstateras på s. 35 i utskottsbetänkandet, nämligen att "sjöfarten alltmer framstår som det transportslag där minst åtgärder görs för att minska utsläppen till luft". Det är oacceptabelt. Där måste alltså kraftfulla åtgärder vidtas för att minska den belastning som trots allt sjöfarten innebär för luft och för vattnet inte minst för Östersjön.

Vänsterpartiet står bakom sju motioner av åtta i detta betänkande, men för tids vinning nöjer jag mig med att enbart yrka bifall till reservation 2.

Den första kritiken jag har är hur sjöfarten finansieras. Vi har tidigare anfört, och vi anför fortfarande, åsikten att sjöfarten ska betraktas som alla andra transportslag. Jag har väldigt svårt att förstå varför just sjöfarten ska finansieras via avgifter till skillnad från andra transportslag. Vi upprepar alltså kravet på att Sjöfartsverkets finansiering bör överföras till statsbudgeten. Hur detta ska gå till konkret ska man utreda.

Vänsterpartiet ser med oro på den utveckling som sker inom och på Östersjön. Vi har ett alltmer nedsmutsat hav, ett dött hav, som inte kan användas för bad, rekreation och så vidare. Det krävs kraftfulla åtgärder för att komma till rätta med problemen innan det är alldeles för sent. Vi har redan kommit alldeles för långt i en negativ spiral när det gäller Östersjön.

Vi tycker att det är bra att Östersjön nu betraktas som ett särskilt känsligt havsområde, men vi vill att man inom organisationen IMO driver tuffare krav vad gäller den så kallade PSSA-klassningen. Man ska till exempel kunna ställa tuffare krav på fartygens utformning, konstruktion, utrustning och bemanning. Vi vet att vi inte kan införa dessa regler på egen hand, men man skulle ändå kunna hoppas att även majoriteten kan ställa upp på att vi inom denna organisation driver hårdare och tuffare krav. Att inte ha dubbelskrov kan innebära katastrofer, till exempel när man fraktar vissa kemikalier, olja och så vidare.

När det gäller kväveoxider och svaveloxider tycker vi att man kan ställa mycket tuffare krav. Vi tycker att man ska gå vidare nationellt och

internationellt och kräva miljödifferenterade farlighetsavgifter och hamnavgifter och att det ska gälla alla som anlöper en hamn, inte bara dem som vill anlöpa hamnen, betala avgiften och följa regler. Det ska gälla alla.

Utsläpp av olja till havs är också en sak som tyvärr fortsätter. Jag är övertygad om att det måste till mycket kraftfullare sanktioner för att det här ska upphöra, till exempel att man gör rent barlast och skickar ut i havet. Om man kan spåras ska det också kosta betydligt mer än vad det gör i dag att smutsa ned vår gemensamma miljö.

Vi har samma synpunkter som Socialdemokraterna och Miljöpartiet när det gäller register för fritidsbåtar. Det är väldigt svårt att se de negativa sidorna med en sådan registrering. Vi kan se de fördelar som har nämnts, nämligen att man ökar sjösäkerheten, man kan komma till rätta med fartsyndare, dem som inte är nyktra på sjön och så vidare. Om båten blir stulen kan man hitta fram. Svaret från majoriteten är minst sagt väldigt kortfattat. Jag skulle gärna vilja att ni utvecklade kritiken – varför är det dåligt att ha en registrering av just det här fordonsslaget? Jag har inte uppfattat att den kritiken finns i övrigt, att någon skulle tycka att man inte behöver registrera bilar eller motorcyklar. Varför har ni kommit fram till slutsatsen att just båtar inte ska registreras? Vi pratar ju inte om små ekor som man rör fram på sjön sommartid, utan tycker ni att det ska finnas någon begränsning kan man ju då titta vidare på var gränsen ska gå. Har man båtar som är värda ett par hundratusen kronor, kanske över miljonen, finns det väl en viss vits med att man kan följa upp vad som händer. Vad är era huvudsakliga argument om att inte registrera just de fordon som förs fram på sjöar och hav?

Jag tycker också att det är rimligt att man har förarbevis på fritidsbåtar. Även här kan man förstå diskutera gränsdragningsproblem, och det är i så fall mer intressant än att säga totalt nej. Vad är problemet med att man inför ett förarbevis för stora, tunga, snabbgående båtar som bevisligen kräver sin man eller kvinna för att kunna framföras på ett korrekt sätt? Varför kan vi inte ställa ökade krav utifrån en förarbevisdiskussion? När man ska framföra bil och släpvagn finns det en massa restriktioner, man ska gå utbildning och så vidare. Jag tycker att det är en inkonsekvens här i att man ser så olika på hur man tar sig fram i livet.

Fru talman! När det slutligen gäller avfallsfrågorna är det också en märklig ordning. I princip är det förbjudet att släppa ut avfall. Man kan inte drälla omkring i naturen och släppa ut avfall hur som helst, för då är man ingen bra medborgare utan ska sättas åt.

Till havs är principen ungefär densamma. Man ska inte smutsa ned där. Men det finns tyvärr nationella undantag. Jag ska inte trötta utskottet med att läsa upp beskrivningarna på s. 52–53, men om man avser att släppa ut toalettavfall får man göra det om man finfördelar det tillräckligt mycket och är ett visst antal nautiska mil från närmaste land.

Problemet är bara att om man skiter i vattnet så sprider det sig så småningom. Om man badar i badkaret och håller sig på kanten och smutsar ned vill ju ingen gå i och bada där i slutändan.

Min fråga är: Tror man då att det här finfördelade avfallet bara stannar där och sjunker till botten eller finns det en viss spridningseffekt? Om vi ska vara trovärdiga i vår kamp för ett renare hav och renare sjöar vore det kanske lämpligt att ytterligare skärpa kraven på det här. Man ska

helt enkelt ta hand om sitt avfall som man lämnar ifrån sig till sjöss och ta det in till land och lämna på lämplig plats, ungefär som vi gör i alla andra avseenden. Varför ska det som sker ute till havs eller till sjöss vara något slags frizon och utgöra undantag från ganska självklara regler även på det här området?

Jag hoppas att någon från majoriteten kan utveckla svaren lite mer än de kortfattade svaren åtminstone vad gäller förarbevis och fritidsbåtsregister.

Anf. 4 KARIN SVENSSON SMITH (mp):

Fru talman! För Miljöpartiets räkning vill jag yrka bifall till reservation nr 1 och reservation nr 4. Miljöpartiet står givetvis bakom alla de reservationer som vi har ställt upp på i betänkandet.

Reservation nr 1 handlar om sjöfartens roll i förhållande till andra transportslag. Det är två saker som motiverar den här reservationen. Den ena handlar om den klimatomställning alla samhällen måste genomgå. När vi pratar om klimatomställning av transporterna vet vi att det är ett område som kanske är besvärligare än andra områden i samhället därför att beroendet av olja är så stort. Över 96 procent av alla transporter som härrör från Sverige går på olja.

Varför då plädera för sjöfart? Bunkeroljan är ju uppenbarligen av fossil ursprung. Jo, därför att sjöfarten till sin karaktär är mycket energieffektiv om man inte tvingar den till höga hastigheter. Den är ett alternativ till lastbilstransporterna vars ökning vi har hört om på nyheterna de senaste dagarna. Det handlar dels om Miljömålsrådets fördjupade redovisning, dels om Ingemar Skogös uttalande om att miljöbilarna tyvärr inte har lett till att koldioxiden från vägtrafiken har minskat. Den har tvärtom ökat. Sjöfarten är ett bra alternativ såtillvida att man med lite energi kan utföra mycket godstransporter.

Sjöfarten har också en fördel jämfört med järnvägen såtillvida att infrastrukturen redan finns där. Missförstå mig nu inte, Miljöpartiet är givetvis förespråkare för stora järnvägsinvesteringar, men det tar tid, det är dyrt och vi kan ändå inte transportera mer än en viss del på landbacken. Att använda de hamnar vi har och den långa kusten mer effektivt är förmodligen det klokaste vi kan göra för att klimatanpassa godstransporterna.

Men då fordras det rättvisa villkor mellan de olika transportslagen. Det krävs att staten tar ansvar för alla investeringar, så även i sjöfarten. Då skulle den sluss som behövs i Södertälje byggas så att Mälaren kan ta in mer djupgående båtar. Då skulle också alla som använder sig av transporterna betala för användningen av desamma. Det är faktiskt bara handelssjöfarten som gör det nu genom att finansiera Sjöfartsverkets verksamhet.

Låt mig gå över till PSSA. Det är en reservation som Vänsterpartiet yrkar bifall till, men vi står också bakom den. Den är mycket angelägen om vi ska kunna rädda Östersjön. Det kraftigt ökande antalet oljetransporter, framför allt från öst, är ett stort hot. Det är bara fråga om när och var en oljeolycka ska ske i Östersjön. Det finns sätt att förebygga eller minska risken för detta genom att man har klokare farleder, bättre trafikledning och dubbelskrov som beskrivs i reservationen. Det finns också

många fler åtgärder som är viktiga för att till exempel skydda Hoburgs bank och andra ställen där det är risk för att fartyg går på grund.

Ett klokt sätt som den fackliga organisationen Seko sjöfolk har påpekat vid flera tillfällen är att göra som Förenade Arabemiraten. Vi brukar knappast framhålla dem som ett gott exempel i något annat avseende. För att rädda Röda havet har man förbjudit angöring av fartyg som saknar ITF-avtal med sin besättning. Varför har man gjort det? Ja, det är knappast för att man värnar om sjömännens väl och ve, men man har upptäckt att det finns ett väldigt starkt samband mellan att ha en bra relation till sin personal och att uppföra sig bra när det gäller miljön. Och det är tvärtom också. De som inte har avtal med sin besättning är inte särskilt pålitliga när det gäller att förebygga olyckor eller när det gäller säkerhet i något avseende.

Det är en klok åtgärd som jag tycker att hamnarna runt omkring Östersjön borde ta efter och se till att fartyg bara får angöra hamn om de har bra avtal med sin besättning.

Reservation nr 4 handlar om farledsavgifterna. Det är egentligen mer aktuellt nu än när vi diskuterade det ursprungligen i trafikutskottet. Sedan dess har Klimatberedningen kommit med sitt slutbetänkande. Där föreslår man att det ska finnas en koldioxidkomponent i farledsavgifterna. I dag gör det inte det, utan man koncentrerar sig på kväveoxider och svavel. Farledsavgifterna är ett ganska klokt och modernt ekonomiskt styrmedel för att premiera dem som sköter sig och låta dem som sköter sig mindre bra delvis betala för den förorening som de ger upphov till.

Vi tycker att den här differentieringen behöver bli kraftigare. Den behöver också följas upp genom att hamnarna i större utsträckning miljödifferencierar avgifterna. Det är inte meningen att vi ska ta över hamnens uppgift här, för hamnarna är och ska förbli kommunala. Men vi tycker att miljön är tillräckligt värd att skydda för att vi ska kunna stå bakom att man inför en lagstiftning om att alla kommuner borde miljödifferenciera sina hamnavgifter. Då är det lämpligt att kommunerna också ser till att koldioxid blir en komponent.

Det här är särskilt intressant i de delar Sverige som jag kommer ifrån. I Trelleborgs hamn och andra hamnar ser vi väldigt tydligt att fartygstrafiken tyvärr är en väldigt negativ komponent i luftmiljön för invånarna. Jag tror att trelleborgarna är mest exponerade för svavel av alla kommuninvånare i Sverige. Det är onödigt eftersom det finns tekniskt mycket enkla åtgärder för att minska belastningen. Det kan ske antingen med katalytisk avgasrening eller med andra tekniker. Man kan också ha lägre svavelhalt i oljan. Detta är i dag inte tillräckligt ekonomiskt intressant för sjöfarten. Jag tycker att de borde göra det i alla fall. Vi har ett ansvar för miljömålen, och då borde vi också se till att de här avgifterna är bättre differentierade.

Slutligen har vi en utredning om strategiska hamnar. Det är väldigt viktigt att man följer upp den och låter miljön bli styrande för de avtal och överenskommelser staten gör med dessa strategiska hamnar som Bengt-Ove Birgersson har pekat ut i sin utredning.

Anf. 5 LISBETH GRÖNFELDT BERGMAN (m):

Fru talman! Att sjöfarten är av stor betydelse för Sverige tycks vi alla vara överens om. Den är naturligtvis av grundläggande betydelse för

transporter av gods, för näringslivsutveckling, för jobb och välfärd. Den är också mycket betydelsefull för transporter av människor, för rekreation och för turism.

Vi vet att sjöfarten står inför väldigt många stora utmaningar. Det handlar dels om att öka kapaciteten och möjliggöra att mer gods förs över från landsväg till sjöväg, dels om att trots ökningen komma till rätta med dess negativa miljöpåverkan genom utsläpp till både luft och vatten. Renare bränslen, bättre maskiner och ny teknik kommer att krävas.

Det handlar också om förbättrad sjösäkerhet och även om att råda bot på den allt större personalbristen genom ökad rekrytering till de olika sjöfartsutbildningarna, och gärna fler flickor också.

Ca 90 procent av Sveriges utrikeshandel transporteras sjövägen, men insjöfarten minskar i Sverige. Det är tvärt emot vad som sker i många andra EU-länder. Det finns en stor potential att ta till vara när det gäller avlastning av överansträngd infrastruktur på land genom att utveckla närsjöfart och sjöfart på inre vattenvägar.

Men detta betänkande berör inte endast handelssjöfart. Det allmänna båtlivet har blivit alltmer omfattande, och fritidsbåtstrafiken har ökat starkt. Uppskattningsvis två miljoner svenskar njuter av segling, motorbåtsåkande, rodd och paddling i de svenska skärgårdarna, på sjöar och kanaler. Båtturismen är också enorm. Det ser inte minst jag på västkusten där norrmän nästan invaderar oss från juni och fram till augusti när tysarna tar över. Utmed alla våra kuster kommer besökare från ett stort antal länder i ökande grad, nu även från våra östra grannländer. Vi ska vara glada för de här invasionerna. Det är bra för sysselsättningen och bra för företagandet.

Fru talman! Tre av reservationerna till detta betänkande rör företrädesvis fritidsbåtar, nämligen nr 6, 7 och 8. Jag tänker behandla dem nu och lämna över sjöfartens utmaningar och reservation 1, 2, 3, 4 och 5 till Annelie Enochson.

När det gäller det eviga kravet på båtregister skulle jag kunna säga att frågan är under beredning, och nöja mig med det.

Men jag vill återigen säga det jag sade i förra årets sjöfartsdebatt. Obligatorielägg båtförsäkring och låt försäkringsbolagen hålla register, och då ett register som endast polis och kustbevakning får tillgång till. Det får effekt.

Båtkörkort eller förarbevis för fritidsbåt, kommer det? Ja, ett beredningsarbete pågår, precis som har påpekats tidigare och som står i utskottets handling. Jag kan i dag inte exakt säga vilket utfallet kommer att bli, men något tillkännagivande verkar i dagsläget totalt onödigt. Jag kan säga så här mycket att jag emellertid förväntar mig att kommande lagstiftningsförslag vad avser båtkörkort eller förarbevis för fritidsbåt kommer att vara enkelt, tydligt, lättolkat och lätt att efterleva och att det kommer att få acceptans från båtfolket, att det inte kommer att vara onödigt kostsamt för varken båtägare eller verk och att det helst kommer att vara samordnat med våra nordliga och sydliga grannländer, som ju ofta har medborgare som besöker våra skärgårdar och farvatten. Det ska vara tydliga regler som tar sikte på minskning av olyckor, och då särskilt olyckor där fart är orsaken. Det ger effekt.

Fru talman! Det är självfallet angeläget att Östersjön liksom andra vattenområden hålls så fria från avfall som möjligt. Detta är vi nog också

alla helt överens om. Båtmiljörådets tolvpunktsprogram innefattar ju också ett mål för toalettavfall som går ut på att toalettutsläppen ska minskas. Detta ska åstadkommas genom fler landtoaletter, komplettering av toalettinstallationer i båtarna samt genom förbättrad och väl utnyttjad mottagningservice. Självfallet ska det arbete som nu har inletts också följas upp.

Utsläpp av toalettavfall från handelsfartyg är förbjudet inom Sveriges territorialvatten, men inte utanför detta. Flera färjerederier lämnar dock i land toalettavfall frivilligt. Som ett resultat av Helcoms aktionsplan kommer Östersjöstaterna 2009 att ansöka hos IMO om skärpta regler för fartygs utsläpp av toalettavfall i Östersjön. Målet är att helt förbjuda utsläpp. Helcom kommer att rikta in sig på fartyg med stora utsläpp av toalettavfall på grund av att många personer finns ombord såsom passagefärjor och kryssningsfartyg.

Man ska också komma ihåg att vissa kategorier, exempelvis lastfartyg, inte har tillräcklig tank- och pumpkapacitet och skulle behöva genomföra konstruktionsändringar för att kunna behålla avfallet ombord den tid som krävs innan de kommer i hamn och kan lämna av det. Dock är antalet personer i regel inte så stort på de här fartygen, och effekten på miljön blir därför inte heller lika stor. Men det här är ändå något som Östersjöstaterna vill gå vidare med i ett andra steg.

För fritidsbåtar finns, som det står i betänkandet, inga bestämmelser som gäller själva utsläppen av toalettavfall, men däremot finns krav på viss utrustning av båten. Fritidsbåtar och vattenskotrar ska vara konstruerade på ett sådant sätt att oavsiktliga utsläpp av förorenande ämnen förhindras. Fritidsbåtar som är utrustade med toalett ska ha antingen sanitetstank eller anordningar som gör att en sanitetstank kan installeras.

Då efterlevnaden av ett förbud mot toalettavfall från fritidsbåtar är i stort sett omöjligt att kontrollera blir en sådan lagstiftning ett kraftfullt slag i tomma luften. Då är det betydligt mer verkningsfullt att satsa på utbyggnad av mottagningservice i fritidsbåtshamnarna och fler landtoaletter.

Ja, efter detta som var lite blandat stort och smått, fru talman, yrkar jag avslag på samtliga reservationer och bifall till förslaget i utskottets betänkande.

Anf. 6 CLAES-GÖRAN BRANDIN (s) replik:

Fru talman! Ni byter ju plats i alliansen! Nu är det du, Lisbeth, som tar registerfrågor. Förra gången vi hade debatt var det Annelie Enochson. Ni kan väl meddela sådant i förväg, så vi vet hur vi ska hantera det. När det gäller båtregistret sade Annelie Enochson att man vill avvakta utredningen. Nu säger du likadant. Det måste vara en väldigt lång och svår utredning som har satts i gång, som tar så lång tid! Man kan jämföra det här med de stora, enorma skattesänkningar som ni har gjort för de välbestämda i samhället på i storleksordningen 70 miljarder. Då behövs det inga stora utredningar för att genomföra det, men det behövs det för att genomföra ett båtregister, som flera organisationer kräver i det här landet för att man ska kunna hantera de här frågorna på ett bra sätt.

Du tar själv upp det här när det gäller utsläppen. Jag kan hålla med dig om att det kan vara svårt att kontrollera detta, men om det fanns en siffra eller ett registreringsnummer på båtarna skulle man i alla fall för-

enkla den biten. När alla andra ser att sådant här sker kan man då för-
enkla att tala om att båten si och så gjorde de här utsläppen.

Varför ska det vara så svårt att få ett register i Sverige när det är så
enkelt att genomföra detta i Finland? Det finns bara positiva saker att
säga om detta i Finland. Men i Sverige ska detta vara så svårt att genom-
föra.

Anf. 7 LISBETH GRÖNFELDT BERGMAN (m) replik:

Fru talman! Nu är det ju så att vi har en alliansregering, och vi kanske
byter frågor, som Claes-Göran Brandin tycker, men vi har samma upp-
fattning i grunden, så det har ingen större betydelse vem av oss som är
här och talar.

Ett båtregister är naturligtvis otroligt bra att ha, men varför ha ett stat-
ligt offentligt båtregister när försäkringsbolagen kan ordna det? Att göra
båtförsäkring obligatorisk tycker jag är betydligt bättre än att ha ett of-
fentligt register. Det ger inte någon effekt, men att alla är försäkrade ute
på havet är betydligt bättre.

När det gäller avfallet blir jag nästan lite full i skratt. Är det någon
som tror att polis eller kustbevakning skulle ut och jaga fritidsbåtar som
skulle råka hålla ut lite toalettvfall i sjön? Hur skulle de dessutom märka
det? Det är rent praktiskt omöjligt.

Anf. 8 CLAES-GÖRAN BRANDIN (s) replik:

Fru talman! Jag tror inte att de ska behöva jaga dem, och det sade jag
heller inte. Jag sade: Om det här inträffar till havs så kanske det är lättare
att identifiera de här båtarna om man ändå är ute för att jaga andra och ge
sig på andra.

Det måste hända *något* med båtregistret. Men om detta ska ligga
på försäkringsbolagen och en obligatorisk försäkring ska vara kopplad
till det här är ändå det viktigaste i det här något annat. Att hantera det på
det viset må vara okej, men det viktigaste är ju ändå att man får de här
båtarna registrerade för deras skull som är ute och jagar de båtar som inte
ska finnas på våra hav.

Jag har roat mig med att se programmen om Kustbevakningen på Ka-
nal 5 några gånger, och de här människorna är ju helt fantastiska. De
säger ju själva detta: Tänk om vi hade haft det här! Det hade varit mycket
enklare att ta dem som smiter iväg då, med enorma motorer och som
kanske också kör för fort ute i lederna. Då kan man bötfälla dem i efter-
hand.

Det kan inte vara svårare än att jag har en bil som är registrerad eller
något annat register som jag finns i. Varför ska man hålla undan
båtarna, som bara ökar ute på våra hav?

Sedan vill jag bara fråga än en gång om det jag tog upp inledningsvis:
Var står ni nu någonstans i alliansen när det gäller tonnageskatten?
Kommer tonnageskatten eller inte? Jag håller med om det Tyskland och
Karin Svensson Smith skrev i en debattartikel om kilometerskatten. Men
tonnageskatten är ju det absolut enklaste beträffande gehör för handels-
flottan. Det är det absolut viktigaste vi kan göra nu. Men jag vet att ni
inte får igenom det i Finanssen. Sedan kan ni skylla på utredningar och
sådant.

Anf. 9 LISBETH GRÖNFELDT BERGMAN (m) replik:

Fru talman! Claes-Göran Brandin har ju redan svarat på frågan om tonnageskatten – tror han. Men det är nog inte riktigt på det sättet. I den här frågan pågår livliga förhandlingar, och jag är alldeles övertygad om att vi kommer att se resultat innan detta år är slut. Den exakta utformningen där kan jag inte säga något om, men jag är övertygad om det.

Dessutom har vi ju faktiskt också gått med på ett tillkännagivande från riksdagen här, så vi jobbar på det, Claes-Göran Brandin.

Anf. 10 PETER PEDERSEN (v) replik:

Fru talman! Jag vill ta upp två saker. Det ena handlar om register för fritidsbåtar. Om jag uppfattat Lisbeth Grönfeldt Bergman rätt finns det en öppenhet från alliansens sida för att i framtiden införa ett register men att det ska skötas av försäkringsbolagen. Ska de gälla över hela fältet, alla fordon? Ska vi inte ha något fordonsregister för vägtrafiken utan överlåta på försäkringsbolagen att ordna det? Gäller det i så fall även trafikförsäkringspremier och sådant? Är det vad vi kan se framför oss? Om inte, varför ska vi då ha ett annat system för, i detta fall, de fordon som framförs till sjöss? Varför är det viktigt att ha en registreringsskylt på bilen men inte på båten, som har ungefär samma värde?

I reservation 6 från s, v och mp skriver vi: "Närmare om hur registret ska utformas bör lösas i nära samråd med berörda intressenter, främst båtfolket men även försäkringsbranschen." Vi tycker att det är viktigt att man får det mervärdet, alltså att man som båtägare inte ser detta som en pålaga utan som något i grunden positivt för mig som båttrafikant. Jag vill gärna att ni utvecklar svaret. Varför ges endast det korta svaret att det pågår en utredning och en beredning? Varför är det så komplicerat att komma fram till någonting? Kan det bero på att det i grunden finns en ovilja mot detta, eller beror det på att ni inte är överens inom alliansen?

Jag nöjer mig med det så länge och återkommer till avfallet i nästa replik.

Anf. 11 LISBETH GRÖNFELDT BERGMAN (m) replik:

Fru talman! Detta register verkar vara en av huvuduppgifterna när det gäller fritidsbåtar.

Man får inte överdriva likheterna mellan trafik till sjöss och trafik på land. Det finns betydande skillnader. När det gäller att skapa någon form av register för att polisen och Kustbevakningen ska kunna få fram identiteten på de båtägare som betar sig illa tror jag personligen att det är det bästa systemet i stället för att ha ett offentligt system som vem som helst kan gå in i.

Vi har båt i familjen. Jag är göteborgare, och om hela familjen, inklusive hund, befinner sig på Kosteröarna är det enkelt att slå upp oss i båtregistret och se att där finns ingen hemma; det är bara att gå in och hämta grejerna. Det finns betydande nackdelar med offentliga båtregister. Det är inte riktigt samma sak vad gäller bilregister.

Anf. 12 PETER PEDERSEN (v) replik:

Fru talman! Jag har lite svårt att se den kopplingen. I så fall kan man säga att det är en fördel också när det gäller bilen. Om den står hemma vid huset och man är på semester på andra sidan jordklotet kan det ha

viss förebyggande effekt. Jag förstår inte att det skulle finnas en principiell skillnad mellan bil och båt med samma värde. Jag fortsätter dock att tills vidare hoppas att det händer någonting på området.

När det gäller avfallsfrågan säger Lisbeth Grönfeldt Bergman mycket riktigt, utifrån betänkandetexten, att det inte finns några speciella bestämmelser vad gäller utsläpp av toalettavfall men att fritidsbåtar och vattenskotrar ska vara konstruerade på ett sådant sätt att oavsiktliga utsläpp av förorenade ämnen förhindras. Problemet är att det inte handlar om oavsiktliga utsläpp utan om avsiktliga utsläpp. Om man exempelvis inte har någon sanitetstank är det svårt att förvara avfallet där.

Därför tycker jag att det är något märkligt att man förminskar problemet. Här försöker vi att med hjälp av olika regler komma åt problemet så att människor som bor nära havet eller vid sjöar inte ska släppa ut avfall rakt ut i havet eller sjön. I stället måste det renas – av en rad kända skäl. Men om man inte befinner sig i sin stuga vid havet eller sjön utan åker ut med en båt är det mer legitimt att göra mindre toalettutsläpp. Ungefär så sade Lisbeth.

Samtidigt har vi hört att vi invaderas av turister – jag använde dock inte det uttrycket – i form av tyskar och andra, vilket i grunden är positivt. Om vi talar om hundratusentals människor som kommer och besöker våra kuster – och de är välkomna hit – kan vi inte hävda att det är fråga om en liten miljöbelastning ifall vi i princip har noll koll på vad som försiggår i fråga om avfallet. Vi vill ju inte ha ut det i våra hav och sjöar om vi ska kunna förhindra försurning, nedsmutsning och så vidare. Det kan väl inte vara en liten fråga. Jag har svårt att förstå den argumentationen.

Anf. 13 LISBETH GRÖNFELDT BERGMAN (m) replik:

Fru talman! Nej, det är ingen liten fråga, men att lagstifta mot toalettavfallsutsläpp från fritidsbåtar tror jag inte på. Efterlevnaden av den är i så fall viktig och kontrollen nästan omöjlig att göra. De flesta båtägare tar ansvar för avfallet. De har sanitetstank och tömmer i land. Självfallet finns också de som inte gör det, och mycket små båtar omfattas inte av detta. De har inga som helst möjligheter till det.

Men om vi införde en lag mot detta skulle den i så fall behöva införas i hela EU så att den gällde även när danskarna och tyskarna kommer hit, eller åtminstone i Norden när norrmännen kommer hit. Annars har den inte särskilt stor effekt. Lagstiftning är inte alltid den rätta vägen att gå. Jag tror i stället att vi når bättre resultat genom att inpränta gott sjömanskap och ansvar hos människor. Vi ska också försöka göra det lättare att bli av med olika typer av avfall i land samt underlätta för besök i land. Det tror jag är den mest framkomliga vägen.

I första hand måste vi dock ge oss på de stora passagerarfartygen och färjorna. Det kommer att ge den största effekten.

Anf. 14 ANNELIE ENOCHSON (kd):

Fru talman! Sverige är som nation beroende av en väl fungerande sjöfart. Eftersom vi är ett land som har en av Europas längsta kuststräckor innebär det att sjöfarten spelar en viktig roll för all transport till oss. Sjöfarten svarar för ca 90 procent av all utrikeshandelstransport. Den svenska sjöfartssektorn sysselsätter ca 220 000 personer.

Det går bra för sjöfarten som näring, och i mars månad fanns order på 65 stycken nya fartyg från våra svenska redare. Ett av de största problemen för sjöfarten i dag är den ökande bristen på personal, inte minst tekniker. Samtidigt innebär den ökande handeln, som följer med den ökande globaliseringen, också ökande transporter. Detta i sin tur påverkar vårt klimat och vår miljö negativt. Därför är det viktigt att arbetet med att minska miljöpåverkan inom sjötransporterna fortsätter oförtrutet.

Det pågår ett antal utredningar som berör sjöfarten eller delar av den. En av dem är den pågående utredning som syftar till att bilda en ny transportinspektionsmyndighet den 1 januari 2009. Senast den 2 maj ska utredningen redovisa behovet av eventuella författningsändringar och komma med förslag till ändringar. Vilka delar av Sjöfartsverket som föreslås bli överförda till den nya myndigheten kommer då att redovisas.

Utöver inrättandet av trafikinspektionsmyndigheten pågår en översyn av Sjöfartsverkets övriga verksamhet. Den 2 maj kommer Lotsutredningen att presentera sitt slutbetänkande. Den utredningen kommer tillsammans med Hamnstrategiutredningen och andra utredningar att bilda underlag för den infrastrukturproposition som kommer i höst. I Regeringskansliet pågår också ett arbete med att ta fram ett handlingsprogram för svensk sjöfartsnäring.

Under hösten 2008 kommer EU-kommissionen att presentera en framtida sjöfartspolitik för EU som sträcker sig över perioden 2008–2018. Kommissionen förbereder också ett fjärde sjösäkerhetspaket med fokus på sjöfartens arbetsvillkor.

Fru talman! Jag vill kort beröra vikten av sjöfarten på våra inre vattenvägar, i Vänern och Mälaren. Utskottet anser att både Mälarsjöfarten och Vänersjöfarten har stor betydelse och potential. Väneröverenskommelsen, som syftade till att främja näringslivets utveckling och öka tillväxten, har haft effekt. Utskottet ser därför positivt på Lotsutredningens förslag om en motsvarande överenskommelse för sjöfarten i Mälaren.

I Sverige finns ett Shortsea Promotion Center, SPC, som drivs av Sjöfartsforum. Sjöfartsverket ger ett bidrag per år för den del av Sjöfartsforums arbete som rör SPC:s aktiviteter. SPC deltar i studier och seminarier som rör närsjöfarten. De arbetar också för en mer effektiv intermodal godshantering.

Jag vill nu kommentera några reservationer som oppositionen lämnat i betänkandet. I den första reservationen begärs en utredning om att överföra finansieringen av Sjöfartsverkets verksamhet till statsbudgeten.

Utskottet konstaterar att det pågår ett omfattande transportpolitiskt utvecklingsarbete där frågor om de olika transportslagens kostnadsansvar behandlas, även utformningen av farledsavgifterna. Vi vill avvakta detta arbete och är inte beredda att ta några initiativ vad gäller sjöfartens finansiering i dagsläget.

Med detta sagt vill vi också påtala att Sjöfartsverket sedan den 1 april i år ytterligare ökat miljöincitamenten i farledsavgifterna. De fartyg som lastar både personbilar och gods och har de bästa möjliga reduktionsnivåerna kommer att befrias från fartygsdelen av avgiften och bara debiteras för godsavgiften. Godsavgiften är liksom tidigare inte miljödifferenterad utan debiteras per lastat eller lossat gods. Fartyg som inte tar gods eller personbilar blir däremot helt avgiftsbefriade om de uppfyller de högsta kraven.

Den andra reservation som jag vill kommentera är reservation 2 i betänkandet. Den berör den känsliga havsmiljön i Östersjön och transporterna på den. Reservanterna tar upp angelägna frågor om att säkerställa Östersjön som ett rent och säkert hav. Det kan konstateras att det sker en snabb ökning av antalet fartyg i Östersjön och att en del av dessa fortfarande är undermåliga. Sjöfartsverket arbetar med att ta fram nya trafikregler och navigeringsåtgärder. Frågan om alkohol har tagits upp inom ramen för IMO, där tyvärr några medlemsländer motsätter sig ett sådant krav.

Östersjöstaterna antog år 2007 inom ramen för Helcom en aktionsplan för att rädda Östersjön. Planen innebär bland annat att man utökar omfattningen av *no special fee*-principen, det vill säga att ingen avgift ska tas ut vid mottagande av avfall och att parterna ska se till att samtliga hamnar lever upp till detta system.

När det gäller sjösäkerheten vill utskottet peka på den verksamhet som bedrivs inom Lighthouse, kompetenscentret i Göteborg för sjöfartsrelaterad forskning och utbildning. Målet är att skapa en säkrare och kvalitetsmässigt bättre sjöfart och snabbt föra ut resultaten från forskningen i utbildningen och verkligheten. Bakom Lighthouse står Chalmers tekniska högskola, Göteborgs universitet och Sveriges Redarförening. Lighthouse stöds också av Sjöfartsverket och Vinnova.

Det är viktigt att påpeka att handelssjöfarten är en global näring och att reglerna i första hand bör vara internationella för att ett effektivt gemenslag ska kunna uppnås.

Fru talman! Två reservationer i betänkandet tar upp utsläpp av kväve och svaveloxider samt miljödifferenterade hamnavgifter. Reservanterna har här i kammaren redogjort för innehållet.

Enligt utskottet bör Sverige vara aktivt för att flytta fram positionerna inom främst IMO när det gäller att komma till rätta med sjöfartens negativa miljöpåverkan genom luftföroreningar.

Utskottet vill också erinra om att frågan om bunkeroljans svavelhalt drivs aktivt av Sverige.

Sverige verkar också för att man även internationellt ska öka användningen av miljödifferenterade farledsavgifter. Jag har redan nämnt vad som hänt sedan den 1 april i år i Sverige.

De viktigaste tekniska metoderna som används för att minska utsläppen av kväveoxider är katalysatorer ombord på fartyg och andra rökgasreningsåtgärder. Användningen av sådana tekniska metoder har stor potential.

Det är också viktigt att fartygen följer de uppsatta gränsvärden som vi kommer fram till. För att utveckla ett system för att mäta luftföroreningar från flygplan i samband med sjötrafikövervakning har Vinnova tillsammans med Sjöfartsverket och Kustbevakningen delfinansierat ett utvecklingsprojekt, som går under namnet Identification of Gross Polluting Ships using airborne, shipborne and stationary measurements och genomförs av Chalmers tekniska högskola. Med hjälp av denna teknik kan man på distans mäta fartygens utsläpp av svavel- och kväveoxider samt koldioxid. Målet är att skapa en mer effektiv och riktad lagföring av fartyg som bryter mot gällande utsläppsregler.

Vad gäller hamnföretagens bidrag till att minska negativ miljöpåverkan från hamnverksamheten bedrivs ett sådant arbete aktivt och på bred

front. Nämnas kan utbyte av maskinparken till en mer miljövänlig och bränslesnål sådan, tillämpningen av *ecodriving* med mera.

Anslutning av fartyg i hamn till kommunala eldistributionsnät förbättrar luftkvaliteten i större hamnar. En förutsättning för att öka användningen av landström är att man standardiserar anslutningsutrustningen internationellt. Det gäller både för svenska fartyg i andra stater och för utländska fartyg som anlöper svenska hamnar. Sverige föreslog i oktober 2006 att IMO skulle ta fram regler som underlättar för handelssjöfarten att utnyttja landström till fartyg. Förslaget utreds för närvarande i IMO.

Sjöfartsnäringen är i dag miljömedveten och vill förändra och påverka vår miljö till det bättre. Ett exempel på landanslutning är att fartygen ligger vid kaj, som Stena Line och Göteborgs hamn har haft det under flera år.

Till sist vill jag också kommentera reservationen om utsläpp av olja. Man vill att Sverige aktivt ska driva på i internationella forum för att minska risken för olja och andra ämnen samt att sanktionerna för oljeutsläpp höjs kraftigt.

Utskottet anser att utsläpp av olja innebär ett stort hot mot den marina miljön och förorsakar avsevärda kostnader. När det gäller utsläpp av olja till följd av fartygshaverier kan konstateras att det alltfjänt finns fartyg som brister i sjöduglighet och säkerhet. Fartygshaverierna svarar emellertid för en bråkdel av alla oljeutsläpp till havs. Det bedrivs ett arbete inom IMO och EU för att alla fartyg med enkelskrov ska mönstras ut och ersättas med fartyg med dubbelskrov. Detta är ett prioriterat arbete för Sverige.

Den största delen av oljeutsläppen från sjöfarten är resultaten av att oljerester avsiktligt pumpas ut från maskinrum eller släpps ut som oljeförorenat barlastvatten under resans gång. Utskottet vill påminna om den skärpning av sanktionssystemet som trädde i kraft den 1 januari 2007 och rör vissa nya straffrättsliga regler mot föroreningar från fartyg.

Utskottet vill också erinra om att i budgeten för år 2008 har angetts att målet är att utsläpp av olja och kemikalier från fartyg ska minimeras och vara försumbara till år 2010.

Med detta vill majoriteten avslå alla motioner i betänkandet eller anse dem besvarade.

Anf. 15 KARIN SVENSSON SMITH (mp) replik:

Fru talman! Sjöfarten är en fråga som har engagerat Kristdemokraterna i trafikutskottet vid ett antal tillfällen. Det har hänt några gånger att jag gjort gemensam sak med Johnny Gylling, din företrädare här. Det som motiverade och engagerade många av oss i trafikutskottet, inte bara i våra två partier, var att vi ville hitta rättvisa mellan transportslagen. Det fanns tidigare en vitbok som hette *Fair and efficient pricing in transport*. Den syftade på att man skulle ha samma villkor.

Jag förstår att Annelie inte vill uttala sig definitivt när det gäller hur det ska ut, eftersom saker och ting är under utredning. Men man kan ändå indikera vartåt det lutar. Det har dina företrädare gjort många gånger. Vad har Kristdemokraterna för uppfattning? Är det så att sjöfarten ska behandlas på samma sätt som järnvägen och vägarna? Staten står då för de samhällsmotiverade och samhällsekonomiskt lönsamma investeringarna, och användarna betalar vad det kostar att använda infrastrukturen.

Är det Kristdemokraternas uppfattning? Det kan man svara på även om frågan utreds.

Jag har en fråga till. Den handlar om PSSA-åtgärderna. Det är väl ingen här som står och säger: Jag vill att miljön ska bli sämre! Jag skulle vilja se den politiska representant som begick det självmordet i talarstolen. Det gör man nog inte.

Men det påtalas i vårt betänkande att det finns rederier som har bytt svavelhalt från 0,5 till 1,5. Det som händer på riktigt går åt fel håll. När du pratade, Annelie, redogjorde du bara för morötterna; man sänker avgiften för dem som betar sig bra. Motiverar inte den faktiska utvecklingen att man höjer avgifterna för dem som betar sig illa? Det lönar sig uppenbarligen att köra med bunkolja med högre svavelhalt. Tycker Annelie Enochson att det är en bra idé?

Anf. 16 ANNELIE ENOCHSON (kd) replik:

Fru talman! När det gäller den första frågan tycker jag att exemplet med miljödifferenterade farledsavgifter är väldigt positivt. Man går vidare i den utvecklingen.

Jag tänker ändå svara som så att vi utreder frågan. Jag kan inte ge mer besked till Karin Svensson Smith om huruvida de ska bära sin egen kostnad. Vi tittar på det. Det är en fråga som ingår i denna utredning. Jag vill inte förekomma den.

När det gäller PSSA och 0,5–1 procent svavel är det absolut inte bra. Det är ingen som tycker det, precis som Karin Svensson Smith säger. Men jag sade att jag tror att sjöfarten är miljömedveten. Det kan man tycka går stäv i stäv. Det kanske det gör. Det är också en näring som är inriktad på att få vinst. Man tar då det som är billigast.

Jag anser att det är väldigt tråkigt att det är så samtidigt som jag vet, som du också sade i ditt anförande, att infrastrukturen ligger där redan. Man är medveten om att det är där man har sin näring. Man vill ha en sjöfart som är bra, att man kan fortsätta att köra, och man vill inte smutsa ned.

Jag får bekräfta det som står i vårt betänkande. Tyvärr är det så, och det är en utveckling som vi inte tycker är positiv. Vi hoppas att den utvecklingen kommer att vända.

Anf. 17 KARIN SVENSSON SMITH (mp) replik:

Fru talman! Vi kan stå här och hoppas att saker och ting ska hända. Men är inte vårt uppdrag som lagstiftare och beslutsfattare i Sveriges riksdag att vidta åtgärder så att saker och ting som vi vill ska hända faktiskt också händer?

Sjöfartsverket har ju själv i sin redovisning påtalat att farledsavgifterna och handelssjöfarten får finansiera delar av fritidsbåtarna. Ska det vara rättvisa mellan transportslagen och det ska tillämpas på landbacken borde Sveriges åkeriföretag betala delar av motorsporten. Det är faktiskt helt analogt. Jag tror inte att Annelie Enochson tycker att de ska betala för delar av privatbilismen.

Jag efterlyser inte konkret exakt hur det ska vara men huruvida man tycker att det är en bra ordning eller inte, om det ska vara samma villkor när det gäller väg, järnväg och sjöfart. Det skulle ändå Kristdemokraterna principiellt kunna uttala sig om.

Låt oss säga att vi flyttar över det som gäller svavelhalten på vägen, att det vore fritt att välja ett motorbränsle som plötsligt försurar mycket mer och förstör luftkvaliteten i städerna. Ska man då bara beklaga den utvecklingen? Jag är alldeles säker på att vi i Sveriges riksdag över parti-gränserna skulle vara överens om att det inte är okej och att man sätter lagar, regler och avgifter för att få bort det som är farligt för människors hälsa.

Här noterar vi, precis som det står i betänkandet på s.34, att det finns rederier som har bytt från 0,5 viktprocent svavel till 1,5 viktprocent svavel i det område som vi har gått till IMO och fått erkänt som särskilt föroreningskänsligt. Är det då inte väldigt dåligt av oss om inte vi kan sätta avgifterna på en sådan nivå att det inte lönar sig för sjöfarten att förstöra miljön?

Anf. 18 ANNELIE ENOCHSON (kd) replik:

Fru talman! När det gäller farledsavgifter och finansieringar till att börja med är det en förhandling som pågår just nu. När man är i ett förhandlingsläge vill man inte förekomma den förhandlingen. Så mitt svar kvarstår att vi utreder det, och vi kommer i det förhandlingsläget att diskutera var vi står.

När det gäller svaveloxiden och att den ökar har vi sagt, och det säger vi i vårt ställningstagande, att man måste ta det till IMO. Det är hos dem vi försöker förankra allt när det gäller sjöfartens negativa miljöpåverkan. Jag tror att det är en viktig utgångspunkt att försöka få med IMO i de här frågorna.

Vi pratar i andra sammanhang, till exempel när det gäller tonnage-skatt, om att det är viktigt att vi får regler som gäller för oss alla. Det här är en sådan sak som är viktig att den gäller för alla båtar.

Jag tror att vårt arbete i IMO kommer att fortsätta. Där är det en viktig fråga.

Anf. 19 PETER PEDERSEN (v) replik:

Fru talman! Det är väl på något vis majoritetens rättighet att ständigt hänvisa till att saker utreds och är under beredning, och oppositionen är otålig. Det märks att det inte har så stor betydelse på vilken sida man sitter. De som drev på hårt och tyckte att den tidigare regeringen var sölig och inte vidtog åtgärder hänvisar nu hela tiden till att beredning pågår. Jag hoppas att ni kommer fram till något, för det är ganska många saker som utreds här.

Vänstern driver frågan om PSSA hårt. Vi vill ha tuffare åtgärder, att vi inom FN:s sjöfartsorganisation – vi kanske ska förtydliga för protokollet att IMO är FN:s sjöfartsorganisation – borde kunna driva krav exempelvis på hur man utformar ett fartyg och tekniska krav vad gäller kväve-rening, som är fullt möjlig upp till 90 procents rening. Jag har lusläst i svaret. Jag hittar inget som helst svar på den synpunkten.

Vi säger inte att vi ensidigt ska införa det här pang på. Vi tycker att Sverige i IMO ska driva den frågan. Det finns inget svar på det över huvud taget i utskottstexten. I stället säger man i allmänna ordalag att utskottet delar regeringens uppfattning som den uttrycks i budgetpropositionen att sjösäkerheten måste stärkas. Att öka sjösäkerheten är särskilt

angeläget när det gäller sjöfarten som utförs inom den PSSA-klassade Östersjön.

Om man nu menar allvar med den synpunkten och det ställningstagandet, om man dessutom konstaterar att det finns uppenbara problem med sjöfart, inte minst på Östersjön, varför kan man inte säga: Ja, vi avser att försöka komma fram till ytterligare tuffare krav inom FN:s sjöfartsorganisation?

Man bara konstaterar på slutet att man tror att det man vill blir tillgodosett. Hur ska vi kunna lita på det när ni inte bemöter förslaget i sak utan bara negligerar den ståndpunkten? Jag kunde förstå det om vi krävde: Gör så här! Men det säger vi inte, utan vi säger: Driv frågan inom de organisationer som finns!

Anf. 20 ANNELIE ENOCHSON (kd) replik:

Fru talman! Du sade när det gäller utredningar att det är vår förmån som majoritet. Det är spännande just nu med allt som är på gång, för det är många utredningar på gång. Och det är mycket som ligger ute på remiss inom det område som vi diskuterar i dag. Framöver får vi se var det hamnar. Än så länge har vi inte satt ned fötterna. Det pågår ett arbete, bland annat med sjöfartens finansiering som du tog upp.

När det gäller PSSA och Östersjön är vi medvetna om det. Det finns ingen här i kammaren som inte är medveten om det känsliga hav som Östersjön är, att det är ett hav som är väl värt att bevara och att vi måste vara rädda om det.

Vi har varit drivande som land att byta ut enkelskrov mot dubbelskrov. Det är oerhört viktigt. Jag tror att man ska bedriva en verksamhet inom IMO. Det är ju det vi säger här. Det är en utveckling som Peter Pedersen har varit med om att driva på under sin tid när han kunde påverka regeringen kanske mer aktivt än nu. Jag tror att det är viktigt att fortsätta det arbetet.

Vi har ett gott öra nere i IMO. Vi sitter där som medlemmar. De lyssnar på oss, och vi är en sjöfartsnation av rang. Så jag tror att det är bra att vi inte springer före utan att vi försöker få med oss dem. Om vi gör avsteg är det risk att vi inte får med oss de övriga. Vi har lyft upp frågan om alkohol som jag tror är en viktig fråga också. Vi får försöka att övertyga de medlemsstater som inte är med på båten om att det är viktigt.

Anf. 21 PETER PEDERSEN (v) replik:

Fru talman! Jag blir något konfunderad. Jag får fortfarande inte klart för mig riktigt vad som är problemet. Om det nu är som Annelie Enochson säger, att vi är överens om att vi inom IMO ska driva frågan och tuffa till kraven vad gäller PSSA-klassning, varför står det inte så i utskottssvaret i så fall? Varför lämnar man bara den frågan obesvarad? Man kunde åtminstone ha skrivit in att det arbetet pågår och att Sverige försöker inom IMO att driva på kraven ytterligare för en ytterligare säkerhet på Östersjön, till exempel genom att man ska kunna införa nyare och tuffare krav på PSSA-klassning.

Jag utgår från det som står i betänkandetexten. Jag hittar ingenting om att det pågår ett sådant arbete. Man får i stället som bemötande av kritiken: Vi kan inte gå före. Vi kan inte vidta åtgärder.

Det finns ingenstans där vi kräver det i texterna. Vi säger just: Driv hårt arbete inom FN:s sjöfartsorganisation! Kan jag tolka det som att det pågår fast det inte står i betänkandet? Eller hur ska jag tolka Annelies svar?

Anf. 22 ANNELIE ENOCHSON (kd) replik:

Fru talman! Du ska nog tolka det som att vi har varit duktiga och påverkat inom IMO. Vi fortsätter att vara en röst som man lyssnar på tack vare att vi har en kontinuitet i detta. Vi fortsätter att driva frågorna inom IMO: om PSSA, att byta ut enkelskroven, om alkohol och så vidare. Vi fortsätter det arbetet. Det är det som står i texten. Det är det arbete vi fortsätter att göra.

Anf. 23 CLAES-GÖRAN BRANDIN (s) replik:

Fru talman! Annelie tog upp att utsläppen av olja från handelsflottan ska beivras hårdare. Det tycker jag är jättebra. Annelie, tänk vilken tur att handelsflottan har ett register och att det finns ett namn på dessa båtar så att vi kan få tag på dem!

Du sade också att det är 65 nybeställda svenska båtar av svenska redare.

Tänk om vi skulle få alla de här båtarna med svensk flagg i aktern! Det är inte på det viset. Det beror på att vi inte har infört tonnageskatten. Det säger redarna själva. Det säger redarföreningen.

Brittisk sjöfart växer via tonnageskatten. De införde den år 2000. Man ökar från 7,2 miljoner ton dödvikt till nästan 18 miljoner ton. Under samma period har antalet brittiskregistrerade handelsfartyg ökat från 379 till 629.

Annelie Enochson tog också upp att det finns problem på teknikersidan och även på manskapssidan med att få utbildat folk till våra båtar. Man kan säga att tack vare detta har engelsmännen ett antal blivande befäl under utbildning som har ökat från 450 år 2000 till 650 år 2006. Här är effekterna av att införa tonnageskatten. Därför tycker jag verkligen att vi borde göra det.

Lisbeth pratade om register. Men jag hoppas innerligt väl att Annelie inte står kvar vid det hon sade förra året. På de flesta båtar finns det ett registreringsnummer. Det får man när man köper båten. Det är dolt på ett ställe så att det inte kan avlägsnas. Jag hoppas att du inte står kvar vid den uppfattningen, i alla fall.

Anf. 24 ANNELIE ENOCHSON (kd) replik:

Fru talman! Tonnageskatten är Claes-Görans favoritfråga, och även min. Jag tycker att det är en bra fråga. Vi har ett tillkännagivande från riksdagen till regeringen. Men nu är det så att tonnageskatten bereds. Det är det svar jag tänker ge Claes-Göran Brandin, även om han flinar. Frågan bereds i Finansdepartementet och Näringsdepartementet. Det är en fråga som man tittar på och funderar vidare på. Den ligger alltså under beredning. Mer kan jag inte säga om den frågan.

Claes-Göran Brandin tog upp det här med utbildad personal och exemplet England. Han sade att tack vare att man har tonnageskatt har man mer utbildad personal. Jag får inte riktigt det att gå ihop. Vad sjöfarten i dag ropar efter är utbildad personal trots att vi inte har tonnageskatten.

Den sista frågan gäller båtar och register. Jag står kvar vid min åsikt. Jag tycker att det som Lisbeth Grönfeldt Bergman sade är bra. Jag har kvar den åsikten, och där är vi i alliansen överens.

Anf. 25 CLAES-GÖRAN BRANDIN (s) replik:

Fru talman! Annelie Enochson får ursäkta, men jag förstod inte riktigt hur du fick ihop det där med befälen. Vad jag säger och vad jag läser innantill om brittisk sjöfart är att man har fått en tilltro till brittisk sjöfart. Man har fått en tilltro till att det finns en brittisk flagga i aktern på båten. Det är det som gör att man också har fått fler befäl och tekniker att utbilda sig till de här befattningarna för att kunna segla med de brittiska fartygen. Det är det man har fått. Det är det som statistiken visar, och ingenting annat.

Jag vet att vi har brist på tekniker här i Sverige. Jag tror att det finns en vilshenhet i dag eftersom det inte händer någonting. Man sätter exempelvis inte ned foten. Annelie Enochson säger: Det här bereds nu, och jag säger inget mer.

Ja, det bereds i Regeringskansliet och Finansdepartementet på grund av att finansministern inte vill ha det. Jag har hört borgerliga politiker tala klartext om detta. Det kanske inte Annelie ska göra i den här kammaren, men så är det. Man skyllde på utredningen ett tag. Det är klart att man kunde rätta till det som man tyckte var fel i den utredningen. Svårare var det väl inte.

Det viktiga är att svensk sjöfart nu får tonnageskatten så att man också kan konkurrera på lika villkor. Människor som utbildar sig till sjömansyrket kan då få en tilltro och kan få anställning på fartyg med svensk flagga. Det är det man vill. Gå och intervju människor som går på skolorna så får du se att det är på det viset.

Jag ska inte kommentera båtregistret mer.

Anf. 26 ANNELIE ENOCHSON (kd) replik:

Fru talman! Det är bra att det finns en tilltro till brittisk sjöfart. Jag tror också att vi har en tilltro till svensk sjöfart. Vi ligger i topp när det gäller personalpolitik och bra miljö. Det var väl Karin Svensson Smith som tog upp exemplet Saudiarabien och att bra personalpolitik också ger bra miljö. Jag tror att det är riktigt. Vi vet ju att svenska arbetsgivare är populära. Många vill jobba för svenska redare, och vi har svårt att rekrytera utbildad personal trots att vi har så duktiga redare och så god personalpolitik. Vi önskar att det snart kan ordnas.

Vi är många som vill ha tonnageskatt och många som ser fram emot beredningsarbetet och det som pågår. Vi får avvakta ett tag till, Claes-Göran, och se vad som händer. Men beredningsarbete pågår, och det sker mycket mellan finans och näring.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 10 §.)

Föredrogs
finansutskottets betänkande 2007/08:FiU17
Förlängning av Sveriges deltagande i Internationella valutafondens (IMF:s) Nya lånearrangemang (NAB) (framst. 2007/08:RB3).

Anf. 27 ULLA ANDERSSON (v):

Fru talman! Jag kan tycka att i en så viktig debatt som den om IMF borde samtliga partier vara intresserade av att delta. IMF:s verksamhet berör människor runt om i hela världen och är en verksamhet som diskuteras av många olika organisationer och människor dagligen eftersom dess aktivitet så väsentligt påverkar livsvillkor i andra länder.

I den här kammaren diskuterar vi sällan IMF eller Världsbanken. Vi vet inte riktigt hur den svenska stolen agerar i IMF. Där finns inga offentliga protokoll. Det står inte hur man har resonerat – vi kan åtminstone inte se det. De underlag som man har till mötena är inte heller offentliga.

Detta är ett demokratiskt problem. Det finns ingen möjlighet för andra att veta hur Sverige arbetar i IMF förutom genom de utfrågningar finansutskottet och utrikesutskottet har inför mötena med de ansvariga ministrarna. Men det ger kanske inte heller alltid den bästa bilden av vad som kommer att sägas, vilka problem som finns och hur andra länder agerar. Det brukar inte riktigt ingå i våra underlag.

I vår grundlag står det att all makt ska utgå från folket. Det är en viktig princip som alla politiska partier brukar uttrycka i många samhällsdebatter. Borde inte vi då också när vi agerar i andra länder låta den principen vara gällande i de länderna? Det kan tyckas vara en självklarhet, men så är tyvärr inte fallet.

I dag sätter IMF upp långtgående detaljerade makroekonomiska villkor, så kallade konditionalitetsvillkor, för de länder som de lånar ut pengar till och/eller som beviljas bistånd. Det är allt från politiska krav som privatiseringar och avregleringar till andra långtgående krav. Det har till och med hänt att man har kört över parlamentariska beslut. Pengar som beviljas till bistånd för att nå FN:s millenniemål får inte ens användas för ändamålet enligt IMF:s krav.

Innan jag går vidare ska jag göra det tydligt, eftersom det säkert kommer att sägas mot mig i debatten, att man kan visst kan ställa krav om man lånar ut pengar. Men frågan är vilka krav man ska ställa. Ska man ställa politiska krav eller låta de folkvalda i de länder det berör fatta politiska beslut?

Låt mig ge några exempel. Det är exempel som vi i finans- och utrikesutskotten kanske borde ha med i våra underlag när vi möter ansvariga ministrar. Inför IMF:s vårmöte 2007 släpptes en rapport som ger IMF:s politik i Afrika söder om Sahara mellan 1995 och 2005 svidande kritik. I rapporten har man tittat på de villkor som IMF har satt upp för makroekonomisk stabilitet. I nästan alla fall kan man säga att IMF har utgått från att biståndet ska bli lägre än vad de rika länderna har utlovat. Därmed har de ekonomiska planerna blivit mer pessimistiska än nödvändigt. Om biståndet ändå ökade ställde IMF krav på att länderna bara fick använda 28 procent av ökningen till sociala avgifter. Det här är ett exempel.

Ett annat exempel är från 2005 när IMF avbröt utbetalningarna till Nicaragua på grund av den statsbudget som parlamentet antagit. Man tvingade dessutom Nicaragua att frysa utgifterna till utbildning trots att de behövde höjas för att nå millenniemålen, det vill säga att alla barn ska ha rätt till skolgång senast år 2015.

Ytterligare ett exempel är att i elva länder har IMF ställt krav på tak för löner inom offentlig sektor, vilket har lett till att välfärdssatsningar har uteblivit och att korruptionen i dessa länder kan antas öka.

I andra länder, som till exempel Bolivia och Uganda, Guinea Bissau, Rwanda, Tanzania, Niger och Mali, har man ställt krav på privatiseringar och avregleringar av vattentillgångar och avlopp. Man har också i en del av dessa länder ställt krav på en kraftig höjning av avgifter och privatisering av skötsel och distribution av vatten.

Andra krav som vi har fått ta del av är att man rent av har krävt att riksdag och regering ska flyttas till en annan stad i ett land. Man har till och med ställt krav på vilka datasystem som ska användas.

Därutöver har vi krav på att man ska ta bort tullar från industriproduktion, trots att vi själva och alla andra västländer faktiskt har skyddat vår egen industriproduktion innan vi har tagit bort våra tullar. Egentligen har vi inte ens tagit bort dem än i dag om vi tänker på EU, men det är för att ge vår egen industriproduktion en möjlighet att konkurrera på lika villkor.

Vi menar att det här är ett brott mot de demokratiska rättigheterna och att de här besluten borde få fattas av de nationella parlamenten, vilket också Parisdeklarationen faktiskt kräver. Det är en deklARATION som vi har förstått att både IMF och Världsbanken säger sig stödja.

Vänsterpartiet vill se en annan ordning. Men det är det inte bara vi som vill utan också Forum Syd, Diakonia och NGO:er runt om i världen, liksom ekonomer. Joseph Stiglitz, tidigare chefsekonom på Världsbanken, har gett ut en bok med svidande kritik av de krav Världsbanken och IMF har ställt och de konsekvenser detta har lett till, hur det har slagit sönder den inhemska ekonomin och hur det har försämrat hälsa och tillstånd i de här länderna.

En annan utredning, som IMF själv har beställt, och som leddes av Brasiliens före detta finansminister, visar på att IMF:s krav i många fall har utgjort ett problem för fattigdomsbekämpning och tillväxt, utbildning och hälsovård.

Ännu en rapport, från IMF:s egen utvärderingsenhet som har undersökt den makroekonomiska stabiliteten i Afrika, visar att man har bromsat användningen av biståndsmedel. Just länderna i Afrika söder om Sahara är också de länder som halkar efter i den ekonomiska utvecklingen och som har svårast att nå de av FN fastställda millenniemålen.

En del av IMF:s ekonomiska problem i dag handlar om att utlåningen minskar, vilket i sig är glädjande. Men den minskande utlåningen beror faktiskt också på just de krav IMF har ställt. Många länder har valt att betala tillbaka lånen snabbare än planerat för att bli fria från de här kraven. Det är länder i så skilda världsdelar som Latinamerika och Asien. Här i Europa är det Östeuropa.

Förutom att de krav som ställs bryter mot demokratiska rättigheter kan vi också se att den ekonomiska politik som krävts av IMF och Världsbanken många gånger har misslyckats. Det finns till och med jäm-

förande studier av länder som har följt rekommendationerna och länder som inte har gjort det. När man har tittat på den färdiga studien har man kunnat se att rekommendationerna har lett till ett sämre resultat. Men det är inte grunden i vår kritik. Man kan tycka att olika ekonomiska modeller är mer eller mindre bra, men den ekonomiska modell som faktiskt väljs borde få fastställas av de parlament som finns i de länderna.

Hur har det sett ut bakåt i tiden? Har IMF alltid arbetat så här? Nej, man har gått långt ifrån den ursprungstanke som fanns för IMF. På 80-talet använde sig IMF av två ekonomiska krav i genomsnitt. På 90-talet hade det blivit 17 ekonomiska krav. Trots att såväl IMF som Världsbanken lovat att minska kraven kvarstår de och har snarare ökat i förhållande till andra krav. I de länder som Eurodad, det europeiska nätverket för skuldavskrivning och utveckling, undersökt är genomsnittet 67 krav för att få låna pengar. Rekordet som vi känner till är 197 ekonomiska krav.

Kritiken mot dessa krav har varit omfattande, som jag sade tidigare. I november krävde Forum Syd, Diakonia och Svenska kyrkan i ett brev till finansministern bland annat att de krav som ställs inte kör över demokratiskt fattade beslut i mottagarländerna. Även Storbritannien och Norge har krävt en utfasning av den makroekonomiska konditionaliteten, alltså de ekonomiska långtgående kraven. Det italienska utrikesutskottet tillstyrkte nyligen en motion som bland annat innebär att även Italien ska stödja Storbritanniens och Norges position i Världsbanken. Norge har också minskat sina inbetalningar.

Diakonia, som har gett ut en rapport som heter *Dragkampen om biståndet*, som jag kan rekommendera alla att läsa, skriver så här: Samtidigt ställer Världsbanken, Internationella Valutafonden, IMF alltså, och andra givare detaljerade villkor, så kallad konditionalitet, för hur den ekonomiska politiken i utvecklingsländerna ska utformas i samband med skuldavskrivningar, nya lån och bistånd. Dessa villkor åsidosätter det demokratiska beslutsfattandet i mottagarländerna och försvagar på så sätt parlamentens roll och målsättningen att fattigdomsstrategier ska tas fram i brett demokratiskt deltagande.

Diakonia anser att Sverige bör arbeta för att Världsbankens och Internationella Valutafondens, IMF:s, ekonomiska policyvillkor upphör i enlighet med Parisdeklarationens målsättning att stärka utvecklingsländers ägarskap och politik. Vidare anser Diakonia att Sverige också i större utsträckning bör arbeta för att stärka parlamenten och det civila samhällets deltagande i utarbetandet av fattigdomsstrategierna för att stärka demokratiutvecklingen och ta till vara lokala erfarenheter och kunskaper om fattigdomsbekämpning.

Jag tycker att det här är tungt vägande skäl för finansutskottets ledamöter att faktiskt börja fundera över vad det är som sker och varför man inte i Sveriges namn ifrågasätter det som sker i IMF och Världsbanken.

Till sist hoppas jag ytterligare en gång på en ändring av den ordning som vi hittills har haft i riksdagen, där vi inte diskuterat eller mötts inför utfrågningarna om IMF och Världsbanken i offentlighetens ljus, att vi inte kunnat bjuda in frivilligorganisationer som är aktiva i de olika länderna till ett samtal innan det är dags för möten för att höra vilka frågor som diskuteras, vilka problem som finns och vilka lösningar som kan ges.

Jag vill också att de underlag vi får från Finansdepartementet och Utrikesdepartementet faktiskt ska innehålla en problembeskrivning och förslag som lyfts fram av olika länders företrädare i IMF och Världsbanken men också av de olika organisationer som är aktiva där. Det är väl ett minimum av demokrati som vi skulle kunna ställa krav på i den här riksdagen.

Jag vill därmed yrka bifall till vår reservation som går ut på att vi så länge dessa långtgående krav används av IMF successivt ska minska våra åtaganden där. Vi menar att de demokratiska institutionerna ska ha rätten att fatta de politiska besluten och bestämma vilka villkor som ska gälla i respektive land.

Anf. 28 LARS ELINDERSON (m):

Fru talman! Jag vill börja med att yrka bifall till finansutskottet framställan i betänkande nr 17. Jag vill betona att det förslag som finansutskottet har lagt fram inte innebär en allmän fullmakt för IMF att bedriva kreditverksamhet i samma utsträckning och på samma sätt som man har gjort tidigare utan omfattar ett förslag som innebär en förlängning av Sveriges deltagande i ett speciellt lånearrangemang, NAB. Förslaget innebär i verkligheten att man utökar Valutafondens möjligheter att ge krediter för att minska risken för kris i det internationella valuta- och betalningssystemet.

Jag ska inleda med att hålla med om det Ulla Andersson sade när det gäller en stor del av den kritik som framfördes när det gäller både Valutafondens och Världsbankens arbetssätt. Jag vill också betona att jag har samma uppfattning när det gäller bristen på öppen diskussion om Valutafondens och Världsbankens arbetssätt och arbetsformer.

Vi hade en informations- och diskussionsstund i utskottet i går tillsammans med bland annat finansministern. Jag tror att Ulla kan hålla med mig om att även hans uppfattning stämmer ganska väl överens med det synsätt som Ulla här ger uttryck för när det gäller arbetsformerna. Jag är övertygad om att det synsättet gäller också behovet av en mer öppen diskussion.

Det här betänkandet har ingenting med IMF:s direkta arbetsformer att göra. Det avser Sveriges möjligheter att medverka i ett projekt som ökar utrymmet för Valutafonden att ge krediter. Programmet är ett speciellt kreditarrangemang som IMF kan utnyttja om fonden behöver låna medel för att avvärja eller förebygga en kris i det internationella valuta- och betalningssystemet. Sverige måste, liksom övriga deltagare i projektet, ge besked till IMF om fortsatt deltagande eller ej senast den 16 maj i år.

För Sveriges del är det Riksbanken som deltar i projektet. För att Riksbanken ska kunna göra detta krävs enligt riksbankslagen ett medgivande av riksdagen.

NAB startades 1998, och kreditavtalen mellan medlemsländerna och Valutafonden löper över fem år. Våren 1997 medgav riksdagen att Riksbanken deltog i det då nyskapade NAB, och riksdagen beslöt även under våren 2003 att medge att Riksbanken deltog i det nu aktuella avtalet.

IMF står för riskerna och måste betala tillbaka medlen till NAB-deltagarna inom fem år. Det svenska åtagandet uppgår till 850 miljoner speciella dragningsrätter, motsvarande 8,6 miljarder kronor. Utskottet till-

styrker att Riksbanken för Sveriges del får delta i förlängningen av projektet.

Utskottet behandlar, som har framgått inte minst av Ullas anförande, också en motion från Vänsterpartiet med anledning av Riksbankens förslag. Jag menar att det är en större diskussion som Vänsterpartiet här lyfter upp som inte är direkt kopplad till det särskilda projektet. Om konsekvensen av den bristande öppenheten, och kritiken i övrigt som Vänsterpartiet riktar mot Världsbanken och Valutafonden, blir att man minskar kreditutrymmet i de fall Valutafonden behöver gå in för att stärka ekonomin och minska risken för kris i det internationella valuta- och betalningssystemet, skulle det vara en kontraproduktiv insats gentemot de länder som i dag utnyttjar möjligheten att få krislån.

Vänsterpartiet har ett felaktigt perspektiv på frågan. Jag kan hålla med om att det framstår som om den kreditberedning som Valutafonden och Riksbanken ibland ägnar sig åt kan vara skev och snäv, men man kan ändå göra en ganska klar jämförelse med det som vanliga banker gör i sin normala kredithantering, till exempel när Ulla behöver låna pengar för att finansiera ett husköp eller ett företag behöver låna pengar för att göra en investering. Man kanske i än högre utsträckning ska jämföra med Riksbankens uppgift att ge nödkrediter till banker som hamnar i kris och därigenom riskerar att orsaka problem i det finansiella systemet. Här rör det sig om enskilda länder.

Syftet med krediter är att finansiera specifika åtgärder, inte att subventionera konsumtion eller vissa verksamheter. En normal kredithantering i vilken bank som helst förutsätter alltid en bedömning av låntagarnas förmåga att återbetala lånet. I det här fallet när det gäller den här typen av krislån tar Valutafonden betydligt större risker och är självklart beredd att stå för betydligt större risker än en normal bank skulle göra. Det är också därför det är en offentlig finansiering och en offentlig insats för detta. Det innebär också att Valutafonden har rätt att ställa krav på åtgärder som syftar till att påverka låntagarnas beteende i vissa avseenden, just i syfte att stärka återbetalningsförmågan.

Det jag känner till om de krav IMF ställer inom ramen för NAB är att de är normalt ganska rimliga. IMF kräver alltid ett fungerande betalningssystem i det land det är fråga om. Om det inte finns kräver IMF att landet medverkar i uppbyggnaden av ett fungerande betalningssystem. IMF kräver alltid att lånen används för att lösa de problem som krediten syftar till att lösa, inte till att subventionera verksamhet som inte har någon annan finansiering. Självklart inskränker alla sådana krav på låntagarnas möjligheter att använda lånen efter eget tycke. Men det är lika självklart att de kraven måste omfatta förändringar av den ekonomiska politiken. Syftet är att skapa ett visst mått av säkerhet att lånen kan återbetalas, på samma sätt som en normal bank ställer krav på enskilda låntagare.

Man kan naturligtvis travestera uttrycket att den som är satt i skuld inte är fri. Detta påverkar självklart också länder, inte bara enskilda privatpersoner. Men detta har ingenting att göra med inskränkningar av låntagarnas demokratiska rättigheter att själva besluta om sin politiska inriktning. Man kan alltid avstå från att låna pengar om man kan lösa sina problem på annat sätt.

Anf. 29 ULLA ANDERSSON (v) replik:

Fru talman! Man får ta tillfället i akt när någon vill diskutera IMF. Det här är ett bra tillfälle. Även om jag inte är överens med allt som Lars Elinderson sade i talarstolen finns det ändå en liten plattform att bygga vidare från, till exempel att Lars Elinderson anser att de demokratiska bristerna är ett problem.

Lars Elinderson säger att det ärende vi har framför oss inte har med IMF:s arbetsformer att göra. Vi menar att det har det. Det gör också andra. Det här är det tillfälle vi beslutar om att sätta in pengar för verksamheten. Det är också ett tillfälle för riksdagen – den demokratiskt valda församlingen i det här landet – att tala om hur pengarna ska användas. Så länge vi är tysta missar vi ett givet tillfälle till att uttrycka de önskemål och krav vi har på IMF och Världsbanken. Det är tråkigt och tragiskt. Det är också fel utifrån demokratiska principer.

Finansministern var överens med mig vid förra utfrågningen om röstprincipen i IMF. Det känns bra. Däremot har finansministern inte varit överens när Vänsterpartiet har ställt frågorna med utgångspunkt i de krav som ställs utan har snarare gått till angrepp. Nu är han inte här för att bemöta detta. Ingen annan ledamot i finansutskottet har lyft upp problemen vid utfrågningarna. De andra partierna har suttit tysta. Det är tråkigt.

Om det finns en någorlunda gemensam syn från moderathåll hoppas jag att även Moderaterna kommer att lyfta upp dessa frågor framöver. Det är också tråkigt att Kristdemokraterna är så tysta i frågan. De brukar annars vara aktiva. Här har både Svenska kyrkan och Diakonia ställt krav på IMF och Världsbanken som Kristdemokraterna borde lyssna på.

Anf. 30 LARS ELINDERSON (m) replik:

Fru talman! Utgångspunkten för diskussionen om IMF är att kreditgivning alltid ska utgå från den riskbedömning kreditgivaren gör. Ett alternativ är att ställa krav på att vi tar kreditrisken, det vill säga att vi fränhänder Världsbanken eller Valutafonden det ansvar det innebär att göra en bedömning av vilka risker långgivaren tar och vilken återbetalningsförmåga låntagaren har. Om vi ställer krav på Valutafonden att släppa de krav som normalt ställs på låntagaren att återbetala måste vi också ta upp frågan om vi ska ta den risken i stället. Jag tror att det blir en omöjlig hantering.

Däremot håller jag med om det demokratiska underskottet – om vi använder det uttrycket – i arbetet inför Valutafondens och Världsbankens möte.

Det är en ganska allmänt spridd uppfattning att vi skulle må bra av en större öppenhet inför dessa möten. Jag tror inte att det är en kontroversiell fråga politiskt i detta hus.

Formerna kan man självklart diskutera. Vi har tidigare ansett att diskussionerna i finansutskottet varit tillräckliga, men det är möjligt att man ska vidga detta forum till en bredare diskussion i ett annat sammanhang. Men att det ska vara en anledning att minska utrymmet för att ge krediter som behövs för att sanera länders ekonomiska situation är en missriktad åtgärd.

När ni föreslår minskat utrymmet för krediter lämnar ni över till marknaden att lösa en del av de problem som vi med en riskbalanserad kreditgivning kan få praktiska och kontrollerbara lösningar på.

Anf. 31 ULLA ANDERSSON (v) replik:

Fru talman! Nu minskade plattformen; nu är vi överens om mindre, hör jag. Det här är en demokratisk fråga. Jag tycker att det är en lite konstig jämförelse att diskutera privat långivning för en villa när man kör över demokratiska parlament i andra länder eller när man ställer långtgående politiska krav från IMF på sådant som borde vara det nationella parlamentets beslutanderätt. Det är demokratiska principer vi diskuterar här, och jag tycker att jämförelsen haltar.

IMF ställer inte enbart krav på sin egen långivning utan även på hur det bistånd som man har beviljat från många olika länder ska och inte ska användas. Det är ett väsentligt problem. Om vi anslår biståndsmedel till att nå FN:s millenniemål och IMF säger att vi inte får använda medlen till det är det ett grundläggande och stort problem – mycket större än vad Lars Elinderson vill säga.

Att ni har tyckt att utfrågningarna i utskottet har varit tillräckliga får stå för er. Vi har inte tyckt det. Utskottsutfrågningarna tillkom efter en motion från Vänsterpartiet. Vi menade att det var en hantering som inte kunde fortsätta. Svaret blev att man skulle ha utfrågningar. Det skulle också komma en rapport kontinuerligt från regeringen om hur man agerade i IMF och Världsbanken. Den rapporten har kommit en gång, år 2005, sedan har vi inte sett mer av den. Det finns alltså mycket att göra kring öppenheten.

Vi har här ett tillfälle att från denna folkvalda församling politiskt tala om hur vi vill att IMF och Världsbanken ska agera, hur de ska använda den makt de har och att de ska respektera de demokratiska rättigheterna i andra länder. Nu missar vi den möjligheten eftersom det enbart är Vänsterpartiet som värnar de demokratiska principerna som Parisdeklarationen tydligt har slagit fast och som man vill ska respekteras från andra länder och olika frivilligorganisationer.

Anf. 32 LARS ELINDERSON (m) replik:

Fru talman! Har man ordning på sin ekonomi har man normalt inget problem att få kredit hos banken. Om Ulla eller jag ska köpa ett hus eller liknande föreställer jag mig att Ulla har god ordning på sin ekonomi och att banken har tilltro till hennes förmåga att betala tillbaka.

Har man däremot inte ordning på sin ekonomi – som företag eller länder i kris – får man acceptera att det ställs stora krav för att man ska klara av sin återbetalning. Kreditberedningens syfte är att göra en bedömning av återbetalningsförmågan. Om pengarna använts på annat sätt än vad de är avsedda för, nämligen att restaurera och stabilisera ekonomin, minskar återbetalningsmöjligheten. Då finns inte förutsättningar att ge kredit.

Det ni föreslår i er reservation är att man minskar utrymmet för krediter, alltså minskar pengarna som kan ges för att restaurera en havererad ekonomi. Men ni föreslår också att man ska minska kraven på återbetalningsförmåga. I verkligheten är det fundamentet i det ansvar som vi har lagt på Världsbanken och Valutafonden. De ska ta riskerna, vi ställer pengar till förfogande. Vill vi ändra ordningen får vi diskutera det under andra former. Då är det inte kreditgivning, och då är det inte Världsbanken och Valutafonden som tar kreditrisken.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 10 §.)

6 § Riksbankens förvaltning 2007

Föredrogs
finansutskottets betänkande 2007/08:FiU23
Riksbankens förvaltning 2007 (framst. 2007/08:RB1, framst. 2007/08:RB2 och redog. 2007/08:RRS11).

Anf. 33 ULLA ANDERSSON (v):

Fru talman! Jag ska inte prata länge eftersom vi hade denna debatt även i fjol. Jag ska bara kort upprepa vad jag sade då. Det handlar om EMU och det tredje steget som vi i Sverige hade en folkomröstning om där det svenska folket röstade för att vi inte skulle gå med i EMU:s tredje steg. Sverige har inte begärt ett juridiskt undantag från det tredje steget utan har fått ett muntligt löfte om att få stå utanför.

Vi tror såklart inte att någon kommer att tvinga in oss i det tredje steget mot vår vilja. Det handlar inte om det utan om att svenska folket har röstat och att riksdagen då ska stå upp för det beslutet och kräva de undantag som svenska folket har sagt att de vill ha och att man ska göra det juridiskt och formellt så att det finns dokumenterat. Då har man från denna kammare slutfört sitt uppdrag.

Prot. 2007/08:88
3 april

*Förlängning av
Sveriges deltagande
i Internationella
valutafondens (IMF:s)
Nya lånearrangemang
(NAB)*

*Riksbankens
förvaltning 2007*

Det har man hittills inte gjort, och därför återkommer vi med detta krav varje år tills det sker. Vi får hoppas att det sker snart så att jag slipper stå i talarstolen och upprepa detta krav varje år. Vi anser att det handlar om respekt för folkets vilja och för allt det arbete som frivilliga, enskilda och organisationer lade ned inför den omröstningen. Det var en fråga med stor tyngd, och många människor deltog och gick till valurnorna. Då ska vi här i kammaren respektera det och kräva ett juridiskt undantag.

Jag yrkar bifall till reservationen.

Anf. 34 SONIA KARLSSON (s):

Fru talman! I detta ärende behandlas Riksbankens förvaltning för 2007. Det är ett enigt utskott som föreslår att Riksbanken ska beviljas ansvarsfrihet, att balans- och resultaträkning fastställs och att riksdagen godkänner fullmäktiges förslag till disposition av Riksbankens resultat. Det innebär att Riksbanken levererar in 3,6 miljarder kronor till statsbudgeten.

Jag konstaterade i förra årets debatt att årsredovisningen för 2006 visade att trots den ökande användningen av kort fortsatte den utelöpande sedelmängden att öka. Jag hänvisade också till den debatt vi hade under 2002 då direktionen i ett förslag till vinstdisposition skisserade att motsvarande 10 miljarder kronor behövde fonderas för att täcka Riksbankens driftskostnader som vid det tillfället uppskattades till ca 800 miljoner kronor – ungefär som de är i dag.

Normalt är det seignoraget, det vill säga avkastningen på den utelöpande sedelmängden, som ska täcka driftskostnaderna. Detta ansågs dock av direktionen vara en osäker källa eftersom sedelmängden successivt skulle minska i färd mot det kontantlösa samhället. Seignoraget uppgick under 2006 till drygt 2 miljarder kronor.

Även i årsredovisningen för 2007 redovisas att sedelmängden ökar med 2 miljarder kronor. Det är en ökning med 2,8 procent jämfört med föregående år. Sedan januari 1999 har den utestående mängden sedlar och mynt ökat med drygt 28 miljarder kronor eller nästan 33 procent.

För 2007 beräknas seignoraget uppgå till 4,4 miljarder kronor efter avdrag för bankens kostnader för sedlarna och mynten. Redan 2006 års avkastning räckte mer än väl för att täcka driftskostnaderna, och avkastningen har nu förbättrats ännu mer.

I Riksbankens yttrande över utredningen om Riksbankens finansiella oberoende framhålls att även om sedelstocken under senare år varit relativt stabil kan en kraftig framtida minskning av allmänhetens efterfrågan inte uteslutas, varför Riksbanken anser att sedelmängden inte är ett fullvärdigt alternativ till eget kapital. Denna fråga kommer vi att få återkomma till när Riksbankens kapitalstruktur ska behandlas.

I samma yttrande framgår också att Riksbanken i fortsättningen ska redovisa seignoraget i Riksbankens årsredovisningar. Detta är mycket välkommet eftersom finansutskottet önskat en sådan redovisning under flera år. Utskottet utgår från att storleken på seignoraget löpande kommer att redovisas från och med årsredovisningen för 2008.

I utvärderingen av den svenska penningpolitiken 1995–2005 av professorerna Giavazzi och Mishkin underströks det att i en demokrati kan centralbankens självständighet endast säkerställas om den stöds av med-

borgarna och deras politiska företrädare, och för att kunna ställa centralbanken till svars för sin politik krävs en öppen dialog mellan banken, medborgarna och deras förtroendevalda.

I finansutskottets betänkande *Utvärderingen av penningpolitiken*, som vi beslutade om i juni 2007, underströk utskottet vikten av att fullmäktige fyller sin kontrollerande funktion, och utskottet avsåg att fortlöpande föra en dialog med fullmäktige om dess arbete med att utveckla kontrollfunktionen. Det har också skett genom att utskottet har hållit interna utfrågningar med presidiet i riksbanksfullmäktige.

Diskussionerna med presidiet har varit intressanta och klagörande och visat på att fullmäktige noga följer verksamheten.

En del som skulle kunna utvecklas är kontrollen av den löpande penningpolitiska beslutsprocessen, underlagen och metodvalen i den penningpolitiska processen. Men detta är ett område som närmare kommer att behandlas i betänkandet om utvärderingen av penningpolitiken.

I årsredovisningen redovisas Riksbankens uppdrag att främja ett säkert och effektivt betalningssystem. Det handlar både om att förebygga kriser i betalningssystemet och om att hantera sådana om de ändå skulle uppstå. Vid utfrågningen av riksbankschefen, som finns redovisad i betänkandet, togs bland annat frågan om Riksrevisionens rapport om krisberedskapen i betalningssystemet samt Riksbankens betalningssystem RIX upp. Finansutskottet har i dag på morgonen haft möjlighet att ytterligare diskutera dessa frågor med riksbankschefen och Finansinspektionens generaldirektör, och finansutskottet har nu fått ytterligare information som komplement till Riksrevisionens rapport som ger en god grund när utskottet ska behandla rapporten.

Fru talman! Jag yrkar bifall till finansutskottets förslag.

Anf. 35 LARS ELINDERSON (m):

Fru talman! I det här betänkandet behandlas utöver Riksbankens förvaltning för 2007 också tre motioner.

Jag ska begränsa mitt korta inlägg till just Riksbankens förvaltning. I den delen är utskottet enigt. Det kan tyckas onödigt med en debatt utan andra yrkanden än bifall till utskottets förslag. Men Riksbankens ställning som en självständig och oberoende institution är i sig så viktig att det har en principiell betydelse att företrädare för både majoriteten och oppositionen markerar sin enighet om Riksbankens roll och självständiga ställning. I det ingår också betydelsen av en blocköverskridande syn på Riksbankens förvaltning.

Jag vill också passa på att understryka den stora enighet som vi tidigare har hört om här när det gäller Riksbankens arbetsformer. Vi har haft möjlighet att tillsammans med riksbanksfullmäktige och Riksbankens direktion diskutera den utvärdering av Riksbankens huvuduppgift som har gjorts, inklusive arbetsformerna. Det behandlades i samma anda och har dessutom lett till enhälliga bedömningar med riksbanksfullmäktige och direktionen om åtgärder för att ytterligare markera bankens självständighet och oberoende.

Nyligen har utskottet dessutom behandlat förslag om ändringar i riksbankslagen vad gäller mandatperioderna för ledamöterna i Riksbankens direktion med mera.

Jag yrkar således bifall till förslaget i finansutskottets betänkande nr 23, det vill säga att lägga Riksrevisionens styrelses redogörelse angående revisionsberättelsen över Riksbankens årsredovisning till handlingarna, att bevilja fullmäktige ansvarsfrihet, att bevilja ansvarsfrihet för Riksbankens direktion, att fastställa resultat- och balansräkning samt disposition av Riksbankens resultat för 2007.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 10 §.)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 13.54 på förslag av andre vice talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 14.00 då frågestunden skulle börja.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 14.00.

Frågestund

7 § Frågestund

Anf. 36 FÖRSTE VICE TALMANNEN:

Jag ber att få hälsa alla och särskilt de deltagande statsråden välkomna till frågestunden. I dag deltar socialminister Göran Hägglund, statsrådet Cristina Husmark Pehrsson, statsrådet Åsa Torstensson, miljöminister Andreas Carlgren och arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin.

Kristdemokraternas syn på äktenskapsbalken

Anf. 37 RAIMO PÄRSSINEN (s):

Herr talman! Jag riktar min fråga till socialminister Göran Hägglund.

I söndagens samhällsprogram *Agenda* tog kristdemokraten Lennart Sacrédeus starkt avstånd från att riksdagen ska fatta beslut om att införa en könsneutral äktenskapsbalk.

Lennart Sacrédeus argument byggde på analysen att om det öppnas för äktenskap även mellan samkönade kommer det att leda till att det även öppnas för månggifte, barnäktenskap och relationer med djur.

Här i riksdagen finns det en överväldigande majoritet för en ändring av äktenskapsbalken. Det är bara Kristdemokraterna som är emot.

Min fråga till socialministern är om han delar Lennart Sacrédeus argument och analys.

Anf. 38 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Herr talman! Jag delar kanske inte fullt ut Raimo Pärssinens beskrivning av vad denna ledamot sade i detta program. Men låt det vara osagt.

Att använda de argument som användes i denna diskussion i en väldigt viktig sakfråga tror jag inte gagnar den debatt som fordras i den viktiga sakfrågan. Jag tror dessutom att detta upplevs som kränkande för många personer. Det är en argumentation som känns helt främmande för mig som person, som politiker och naturligtvis som partiledare för Kristdemokraterna.

När det gäller själva sakfrågan har det pågått en utredning, som Raimo Pärssinen vet, som för närvarande bereds inom Regeringskansliet.

Anf. 39 RAIMO PÄRSSINEN (s):

Herr talman! Jag tackar för svaret. Frågan avgörs här i kammaren den 16 april. Lyckas Kristdemokraterna blockera regeringen i denna fråga krävs det enbart fyra röster till med oss om vi ska kunna lösa det här.

Men om ministern inte delar Lennart Sacrédeus analys – att om man öppnar för detta kommer det att leda till ett moraliskt moras – utan tar avstånd från den, vilket ministern antyder i svaret, blir frågan varför man vidhåller denna uppfattning och låter sig framstå som om man bygger på mycket bakåtsträvande värderingar när man säger nej till ett sådant naturligt steg som gäller en värderingsförskjutning i fråga om könsneutrala äktenskap.

Anf. 40 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Herr talman! Först och främst kan jag konstatera att Raimo Pärssinen inte har någon respekt för den normala beredningsgången som vi har när det gäller viktiga lagstiftningsärenden. Det normala är att det utförs utredningar, utredningar bereds, det sker en remissomgång, remisserna går igenom, och så småningom gör regeringen en prövning av detta, och i de allra flesta fall blir det en proposition som överlämnas till riksdagen. Det är det normala när det gäller beredning av ärenden.

Denna fråga ska naturligtvis inte beredas på ett annat sätt än vad vi gör i övrigt. Detta är en viktig fråga som förtjänar en grundlig behandling och ska inte hanteras på det sätt som Raimo Pärssinen här försöker göra gällande.

Kristdemokraterna förbehåller sig naturligtvis rätten att göra sina egna ställningstaganden. Det som Raimo Pärssinen kallar för omodernt kan andra kalla för en ordning som är väl fungerande och som bör gälla också i framtiden. Den typen av argument tillhör inte de starkaste i en politisk sakdebatt.

Äktenskapsbalken

Anf. 41 LISELOTTE OLSSON (v):

Herr talman! Jag har också en fråga till Göran Hägglund, och den är inne på samma spår. Men jag ska vara lite mer kortfattad.

Anser Göran Hägglund att all kärlek är lika mycket värd?

Anf. 42 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Herr talman! Det är en fråga där jag inte kan hitta någon vägledning i vare sig partiprogram eller regeringsförklaring. Men för min personliga del är svaret naturligtvis ja.

Anf. 43 LISELOTTE OLSSON (v):

Herr talman! Tack för svaret. Det var klart och tydligt, och det var ungefär så som jag förväntade mig att ministern skulle svara som ordförande för ett kristdemokratiskt parti. Det är så som vi alla rent spontant svarar.

Precis som vi hörde tidigare ska vi den 16 april här i riksdagen ha debatt och diskussion, och vi ska ta beslut om flera motioner som handlar om könsneutral äktenskapslagstiftning. Det är också ett normalt demokratiskt beteende och förfarande i parlamentet att vi ska behandla motioner som är skrivna och att vi ska fatta beslut här i kammaren.

Den största motionen är en motion som Vänsterpartiet, Socialdemokraterna och Miljöpartiet har gemensamt. Det finns även flera motioner från borgerliga ledamöter som handlar om att man vill att människor oavsett sexuell läggning ska få gifta sig och leva tillsammans på samma villkor.

Riksdagen har alltså en chans att ta beslut om denna fråga den 16 april. Detta är en fråga som har dragits i långbänk onödigt länge, tycker jag.

Eftersom det finns en majoritet för införande av en könsneutral äktenskapslagstiftning är min fråga om inte Göran Hägglund anser att det är dags för denna könsneutrala äktenskapslagstiftning, där vi som lagstiftare talar om att vi tycker att all kärlek är värd lika mycket respekt.

Anf. 44 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Herr talman! Jag tycker först och främst att det finns skäl att behandla den här frågan precis som vi behandlar alla andra. Lagstiftning är ingenting som man gör med vänster armbåge när det passar en. Lagstiftning är någonting som ska beredas ordentligt, och man ska ta in synpunkter och lyssna på remissinstanser och göra en avvägning.

Är det dessutom så som det är i detta fall, att det finns olika ingångar i sakfrågan mellan de olika partierna, behöver den här frågan få en särskild genomgång mellan de politiska partierna.

Befinner man sig själv i regeringsställning eller är ett stödparti till sittande regering – som Vänsterpartiet, Socialdemokraterna och Miljöpartiet var under den förra mandatperioden – behandlar man alla frågor på precis det sättet. De ska beredas, regeringen lägger fram förslag, och riksdagen tar ställning till dem. Det är på det sättet som detta går till.

Vår uppfattning är att det förstås inte ska finnas någon diskriminering mellan heterosexuella eller homosexuella par. Vi förordar äktenskapet för man och kvinna och partnerskap för samkönade, och det råder precis samma och lika juridiska rättigheter mellan dem som har ingått äktenskap som mellan dem som har ingått partnerskap.

Anf. 45 KARIN SVENSSON SMITH (mp):

Herr talman! Jag har en fråga till Åsa Torstensson. I den hamnstrategi som Bengt-Owe Birgersson lämnade till regeringen hösten 2007 pekas ett antal strategiskt viktiga hamnar ut för framtida godsnoder. Ystads hamn är inte en av dem. I stället pekas Trelleborgs hamn ut som viktig.

Men i projektet Motorways of the Sea, som den förra regeringen lämnade in som ett led i det transeuropeiska nätverket, TEN, finns Ystad med som en av de fyra hamnar som man har utvecklat tidigare. Men det rimmar inte alls bra med Birgerssons utredning. Särskilt i relation till Ystads hamn har Trelleborgs hamn betydligt bättre järnvägsanslutning.

Den senaste utvecklingen visar också att rederierna och transportköparna prioriterar Trelleborg. Trots detta pågår fortfarande investeringar för att vidga kapaciteten i Ystads hamn.

Jag undrar om regeringen har för avsikt att ändra prioriteringen i Motorways of the Sea så att den står i överensstämmelse med de prioriteringar som finns i Hamnutredningen.

Anf. 46 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Herr talman! Det är en bra fråga som Karin Svensson Smith lyfter fram. Jag tror att det är viktigt att vi nu också börjar diskutera sjöfarten och sjöfartens framtid ur flera aspekter, framför allt för att kunna överföra mer gods till sjöfarten. Därför har regeringen också varit aktiv i att samverka med andra stater för att hitta gemensamma motorvägar över sjön. Samtidigt har vi en intern utredning som tillsattes av den tidigare regeringen när det gäller att peka ut strategiska hamnar. Detta arbete pågår nu i regeringen, och det har ett samband när vi väljer att lägga fram en gemensam infrastrukturproposition där vi mycket tydligt pekar ut transportslagsövergripande arbete, där det är viktigt att alla olika transportslag samverkar. Det arbetet återkommer vi med under hösten.

Anf. 47 KARIN SVENSSON SMITH (mp):

Herr talman! Jag fick inte svar på frågan om regeringen har för avsikt att ändra prioriteringarna när det gäller de EU-hamnar som man söker stöd för. Det skulle jag gärna vilja ha förtydligt, och det har ingenting med infrastrukturpropositionen att göra.

Sydnytt och andra skånska medier har de senaste veckorna visat att lastbilstrafiken i Skåne har fördubblats sedan 1990. Utvecklingen visar att det kommer att bli väldigt mycket fler lastbilar, samtidigt som järnvägstrafiken med gods har minskat sin andel av transportererna. Vad vi kan se av Klimatberedningen och andra utredningar finns det egentligen bara ett riktigt verksamt medel för en förändring så att gods i större utsträckning går på spår och vatten, och det är kilometerskatten.

Med hänvisning till vad Göran Hägglund alldeles nyligen sade här i kammaren undrar jag: Tänker ni skicka ut Kilometerskatteutredningen på remiss? Det är ju en förutsättning för att regeringen ska kunna lägga fram ett förslag. Om ni inte skickar ut den på remiss kan ni heller inte återkomma med något förslag om kilometerskatt.

Anf. 48 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Herr talman! Jag tror att jag var ganska tydlig när jag betonade vikten av att skapa ett tydligare samband mellan väg, järnväg och sjöfart och därmed koppla ihop landinfrastruktur med de hamnar som så småningom kommer att bli utpekade som strategiska. På det sättet åtar sig staten att skapa förutsättningar för en bra järnvägsinfrastruktur till exempel till de hamnar som kommer att pekas ut. Detta återkommer vi till i infrastrukturpropositionen.

Likaså kommer Klimatberedningens underlag att gå ut på remiss. Därefter kommer regeringen att hantera underlaget.

Avdrag för omkostnader vid ideellt arbete

Anf. 49 MAGDALENA ANDERSSON (m):

Herr talman! Min fråga går till socialminister Göran Hägglund och handlar om de nya skattereglerna från förra året som innebär att personer som har fått inkomster i form av omkostnadsersättningar när de har ställt upp som ideellt arbetande, kontaktpersoner för funktionshindrade och andra, inte har möjlighet att göra avdrag för omkostnader som understiger 5 000 kronor.

Sveriges Kommuner och Landsting har noterat det här och sagt att det är bekymmersamt. De rekommenderar kommunerna att kompensera detta med höjda omkostnadsersättningar. Trots det finns det nu kontaktpersoner runt om i landet som uppmanar andra att hoppa av sina uppdrag. Om det är av politiska skäl eller inte vill jag inte ha någon uppfattning om. Jag tycker bara att det är väldigt bekymmersamt.

Min fråga till socialministern är: Vad tänker ministern göra för att underlätta för människor som är intresserade och vill arbeta som medmänniskor och kontaktpersoner att kunna göra det i den ideella sektorn?

Anf. 50 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Herr talman! Den grupp som Magdalena Andersson tar upp är en grupp som gör väldigt stora och betydelsefulla insatser runt om i vårt land. Det är en grupp som kom att förbises när de nya skattereglerna infördes som gör att man inte längre kan göra avdrag efter den första tusenlappen utan först måste ha kostnader på över 5 000 kronor. Det leder naturligtvis till att personer med kontaktmannaskap kommer att förlora ekonomiskt på detta i förhållande till situationen dessförinnan.

Nu är det glädjande nog så, som Magdalena Andersson sade, att SKL har rekommenderat kommunerna att höja ersättningen så att kontaktpersonerna går skadeslösa, att de alltså inte förlorar ekonomiskt på reglerna.

Jag tycker naturligtvis att de skatteförändringar som vi har gjort är kloka. Om kommunerna följer rekommendationen, så att kontaktpersonerna hålls skadeslösa, tycker jag naturligtvis att det är alldeles utmärkt.

Anf. 51 MAGDALENA ANDERSSON (m):

Herr talman! Tack för svaret. Jag instämmer i socialministerns uppfattning att det är viktigt att stödja människor som arbetar i den ideella sektorn. Kanske den dialog som regeringen med hjälp av Peter Örn har initierat med den ideella sektorn är ett steg på vägen för att få en bra överenskommelse mellan det offentliga och det ideella. Det är oändligt mycket viktigare än olika politiska motiv som gör att man hindrar människor från att ta medmänskliga uppdrag.

Jag tror att en överenskommelse mellan det ideella och det offentliga behövs. Jag välkomnar och ser fram emot det som kommer i september i år.

Anf. 52 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Herr talman! Det stämmer, som Magdalena Andersson säger, att i måndags offentliggjordes en överenskommelse mellan staten och ideella organisationer. Man har under en lång tid fört en dialog med, om jag nu minns rätt, 88 olika ideella organisationer som syftar till att få en överenskommelse om samarbetsformer för framtiden.

Jag tror att det är väldigt betydelsefullt att från statsmakternas sida markera att man ser de stora insatser som görs av många människor, ofta i skymundan och som inte uppskattas efter förtjänst. Här handlar det naturligtvis om att se personerna men också om att de ska ha rimliga ekonomiska villkor i det betydelsefulla arbete som de utför. Här finns det all anledning att fortsätta och fördjupa dialogen så att det här arbetet kan bedrivas också fortsättningsvis.

Förslaget om en trestegsmodell för Försäkringskassan

Anf. 53 ULF NILSSON (fp):

Herr talman! Jag skulle vilja ställa en fråga till socialförsäkringsministern. I dag ska Försäkringskassan tillämpa en sjustegsmodell när någon blir sjuk. I första och andra stegen prövas arbetsförmågan mot de vanliga arbetsuppgifterna. I tredje och fjärde stegen prövas de mot andra arbetsuppgifter på arbetsplatsen. I femte och sjätte stegen prövas förmågan mot hela arbetsmarknaden. Slutligen ska man också pröva förtidspensionering, eller sjukersättning som det heter.

Nu har regeringen ett förslag till riksdagen om att Försäkringskassan ska tillämpa en trestegsmodell. Det är många termer som får i luften här. Jag skulle helt enkelt vilja fråga socialförsäkringsministern om hon kort kan tala om vad den stora skillnaden blir jämfört med det gamla systemet.

Anf. 54 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

Herr talman! Tack för frågan! Jag kan bara hålla med frågeställaren Ulf Nilsson om att det är mycket diskussioner om de tre stegen i den proposition om som regeringen nu har lagt fram till riksdagen och som förhoppningsvis kommer att beslutas om i början på juni.

Precis som frågeställaren säger handlar det under det första året om sju steg. För att komma vidare till steg nummer två måste man ha passerat steg nummer ett. När vi i dag tittar på var folk befinner sig när de

fortfarande är sjukskrivna efter ett år ser vi att 70 procent är kvar i steg ett. Anledningen till det, som också Anna Hedborg skriver i sin utredning, är att man inte har satt tidsgränser. Därför har vi gjort de sju stegen till tre steg med tydliga tidsgränser och dessutom förstärkt arbetsrätten. Det innebär att dagens steg nummer fem, när man ska provas mot hela arbetsmarknaden, kan man först provas för efter sex månader. I dag kan det ske redan efter tre veckor.

Anf. 55 ULF NILSSON (fp):

Herr talman! Det är naturligtvis väldigt bra om vi kan arbeta för en snabbare rehabilitering. Jag hade tänkt ställa en fråga, men nu fick jag svar på den av socialförsäkringsministern. Jag har nämligen blivit kontaktad av många som när de hör den här debatten blir oroliga för att anställningstryggheten försämras med regeringens förslag. Jag tycker naturligtvis att det är viktigt att en sjuk människa inte får en försämrad anställningstrygghet.

Därför vill jag fråga ministern om hon anser att hon kan försäkra att några försämringar i anställningstryggheten inte är aktuella för sjukskrivna.

Anf. 56 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

Herr talman! Ja, det kan jag försäkra Ulf Nilsson om. Tvärtom inför vi i stället en möjlighet. Man ska inte kunna provas mot hela arbetsmarknaden förrän efter sex månader. I dag kan det ske redan i steg fem, efter tre veckor.

Om det visar sig att man inte kan gå tillbaka till sitt ordinarie arbete efter alla insatser som ska göras, kan man få söka arbete mellan tre och sex månader med sjukpenning, vilket man inte kan i dag, för då måste man vara uppsagd eller arbetslös. Dessutom kommer vi att införa en lag om ledighet mellan sex och tolv månader för att man ska kunna pröva det andra arbetet.

Precis som Ulf Nilsson säger är förtidspension eller sjuk- och aktivitetsersättning i dag ett sakligt skäl för uppsägning. Därför vill vi försöka spara sjukersättningen till dem som verkligen behöver det och inte till dem som faktiskt har en arbetsförmåga.

Situationen för personer med funktionsnedsättning

Anf. 57 GUNHILD WALLIN (c):

Herr talman! Jag har en fråga till socialminister Göran Hägglund. Det är åtta år sedan den nationella handlingsplanen för handikappolitiken antogs. Alla uppföljningar visar att det går mycket långsamt framåt på det här området. År 2010, som handlingsplanen gäller till, kommer vi inte att ha nått särskilt långt.

I veckan presenterade Maria Larsson en ny promemoria om FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Det visar sig att det inte behövs någon ny lagändring för att uppfylla de krav och åtaganden som finns i denna FN-konvention liksom i tidigare konventioner.

Det är bra att ambitionerna tydliggörs, men det räcker inte med ytterligare pappersdokument. Därför är min fråga till socialministern: Vilka konkreta åtgärder avser regeringen att vidta för att få i gång ett aktivt arbete för att förbättra situationen för personer med funktionsnedsättning?

Anf. 58 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Herr talman! Den fråga som Gunhild Wallin tar upp är av största betydelse. Ansvaret ligger i regeringen på Maria Larsson.

Regeringen gör mycket och är i många sammanhang beroende av ett samarbete med andra. Som ett exempel kan nämnas arbetet med det som kallas enkelt avhjälpna hinder, där staten inte enkelt på sin nivå kan göra allt. Det fordras ett samarbete med privata aktörer, kommuner, landsting och så vidare för att kunna undanröja enkla hinder och därmed göra livet mycket lättare för personer som har funktionshinder. Det är ett exempel på sådant som regeringen gör på det här området.

Precis som Gunhild Wallin beskriver har väldigt mycket varit att göra stolta planer, men vi måste bli bättre på att följa upp och göra avstämningar under resans gång, så att det inte bara blir pappersprodukter.

Anf. 59 GUNHILD WALLIN (c):

Herr talman! Jag håller med statsrådet om betydelsen av uppföljningar och att man beskriver de konkreta åtgärderna.

Funktionshinder ser olika ut, och många är dessutom dolda. Man tänker gärna på att till exempel ha svårt att ta sig in i en lokal, men det finns många dolda funktionshinder också, till exempel afasi, som jag själv känner till många som har. Det allra viktigaste är att vi får med handikapperspektivet i alla politikområden. Det saknar jag i många av de beslutsunderlag som vi här i riksdagen tar beslut efter.

Vi måste också alla hjälpas åt att påverka attityden i samhället, så att man får en acceptans för olika typer av funktionshinder och inrättar samhället så att det blir tillgängligare. Ytterst är det en fråga om demokrati att även de med funktionsnedsättning har möjlighet att bli delaktiga i samhället och kan vara med och ta ansvar och påverka, som de faktiskt vill.

Anf. 60 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Herr talman! Det som Gunhild Wallin tar upp är naturligtvis väldigt betydelsefullt. Finns det här tänkandet med redan från början blir det enklare och naturligtvis också billigare att göra rätt än när man till exempel bygger fel och sedan måste återställa. Naturligtvis är det oerhört betydelsefullt att vi har det här perspektivet klart för oss, både när regeringen lägger fram förslag och när riksdagen fattar beslut. Det gäller barn, där det känns extra angeläget. Det gäller personer i arbetsför ålder, och det ställer alldeles särskilda krav när det gäller äldre personer. Den som är pigg och alert kan ju snabbt drabbas av stora förändringar, och det ställer stora krav på kommunernas äldreomsorg och på landstingen att snabbt kunna ställa om och göra insatser.

Det handlar om att tänka rätt från början och om att vi som beslutsfattare hela tiden har det här perspektivet klart för oss.

Frågestund

Anf. 61 ELSE-MARIE LINDGREN (kd):

Herr talman! Jag vill ställa min fråga till miljöminister Andreas Carl-
gren.

Regeringen talar ofta om att det är viktigt att använda ekonomiska styrmedel i miljöpolitiken. Jag tycker att det är viktigt att det ska vara lätt för den enskilde att förstå varför dessa statssubventioner finns och att styrmedlen används på ett konsekvent sätt.

I veckan har vi fått höra att man ska skjuta till medel till miljöbilspre-
mien eftersom de pengarna har tagit slut. Jag tycker att det är jättebra. Men många har hört av sig till mig både tidigare och nu och undrat var-
för regeringen å ena sidan satsar ytterligare pengar på miljöbilspre-
mien men å andra sidan inte har agerat på samma sätt när pengarna tog slut när
det gäller konvertering från oljeeldning och direktverkande elvärme för
hus. Där har pengarna också tagit slut, och man har inte tillfört ytterligare
medel.

Jag är tacksam om ministern vill utveckla detta och tala om hur man
ser på att använda de ekonomiska styrmedlen konsekvent.

Anf. 62 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Herr talman! Jag håller med Else-Marie Lindgren om att det är en
viktig princip att om det inrättas en möjlighet för medborgarna ska med-
borgarna behandlas på lika villkor så länge denna rättighet gäller. Svaret
på hennes fråga handlar helt enkelt om skillnaden mellan den förra rege-
ringen och den nya regeringen.

Det stöd som fanns för att konvertera oljepannor infördes under den
förra regeringen. Vi lade märke till att man då inte skrev reglerna så att
medborgarna fick samma rätt. Å andra sidan såg vi till när miljöbilspre-
mien infördes att det i förordningen står klart och tydligt att om man har
köpt en miljöbil har man också rätt till miljöbilspremie.

Anf. 63 ELSE-MARIE LINDGREN (kd):

Herr talman! Tack för det svaret, ministern! Enligt uppgift får inte
heller de som vill konvertera sina bilar till etanoldrift något stöd från
staten. De finns ju inom samma bransch, inom bilbranschen. Jag undrar
hur miljöministern ser på detta. Det är ju något som har hänt under den
här regeringen.

Anf. 64 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Herr talman! Vi anser att det är en ineffektiv metod för att hjälpa
människor till ett mer miljövänligt körande. Det betyder att man ska
bygga om gamla bilar som fortfarande har samma höga förbrukning av
drivmedel, som i sig också kan förstöra klimatet. Visserligen ser man till
att rena, men man får inte en tillräckligt energieffektiv bil. Det är bättre
att människor går över till bilar som är mer effektiva. Drivmedelsför-
brukningen måste ned om vi ska rädda klimatet.

Anf. 65 DAN NILSSON (s):

Herr talman! Jag har en fråga till Sven Otto Littorin.

Den svenska sommaren är här, och skolorna gör uppehåll. För många ungdomar innebär det deras första steg in i vuxenvärlden genom att de får sitt första sommarjobb. Tyvärr har det blivit allt svårare för våra ungdomar att hitta en vettig sysselsättning under sommaren. Kommunerna har under många år gjort en jättebra insats och gett ungdomarna rimliga arbetsuppgifter med bra villkor. Tyvärr tog den borgerliga regeringen med Sven Otto Littorin bort det särskilda stödet till kommunerna i den här frågan. Flera kommuner har i stället valt att gå in med egna pengar till stöd för ungdomar. Andra kommuner har inte gjort det.

För ett tag sedan läste jag en artikel om sommarjobb i DN. Där uttalade sig ett kommunalråd som var företrädare för Moderaterna och sade att det inte var kommunens uppgift att se till att ungdomarna fick jobb, utan det skulle Ams göra.

Därför vill jag ställa frågan till Sven Otto Littorin: Är det regeringen som har gjort fel, eller är det kommunalrådet?

Anf. 66 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Herr talman! Kommunerna är gudskelov inte de enda arbetsgivarna i Sverige. Det finns ju också andra.

Just den första sommaren efter avskaffandet av det särskilda stödet fanns det rekordmånga sommarjobb i Sverige. Det var förra sommaren. Det var mer än på många decennier, och det var oerhört glädjande.

Stödet uppgick till ungefär 100 miljoner kronor. Man kan naturligtvis välja att ge stöd till kommuner som samlat gör miljardöverskott i år eller att lägga pengarna på dem som har varit borta länge från arbetsmarknaden och behöver ordentliga insatser för att komma in på arbetsmarknaden. Den prioriteringen har vi gjort. Samtidigt vill jag påminna om att vi har mer än halverat arbetsgivaravgifterna för att anställa ungdomar. Därmed kommer det att finnas goda möjligheter för ungdomar att pröva sig fram och komma in på arbetsmarknaden under perioderna framöver.

Anf. 67 DAN NILSSON (s):

Herr talman! Det är ändå många ungdomar som inte har något sommarjobb. Det är speciellt den grupp som står utanför som behöver det extra stödet.

Jag hör vad du säger. Det är bara att beklaga att den borgerliga regeringen fortsätter med sin orättvisa politik. Det är skattesänkningar för höginkomsttagare i stället för en satsning på att ungdomar får en ärlig chans att komma in på arbetsmarknaden.

Anf. 68 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Herr talman! Vi försöker driva en politik som städar upp efter tolv års socialdemokratiskt misslyckande i arbetsmarknadspolitiken, som var det som ni förlorade valet på enligt er egen valanalys.

Det är bara att konstatera att vi har gått från ett läge under den förra mandatperioden där vi fick 140 nya förtdspensionärer varje dag till ett läge där 400 personer per dag kommer in på arbetsmarknaden, lämnar utanförskapet, får ett jobb, en lön att leva på, en arbetsgemenskap att känna trygghet i och en framtid att se fram emot.

Det motsvarar tre Borlänge eller tolv Söderhamn. Det är en oerhört kraftig sänkning av tröskeln in på arbetsmarknaden. Utanförskapet minskar kraftfullt; det gör det också bland ungdomar. Det är väldigt glädjande. Ungdomsarbetslösheten har gått ned med ungefär en femtedel sedan vi tillträdde.

Det är mycket kvar att städa upp efter er, men vi har några år till på oss.

Mäns våld mot kvinnor

Anf. 69 AMINEH KAKABAVEH (v):

Herr talman! Min fråga ställs till statsrådet Göran Hägglund.

Varför ska inte mannen som misshandlar kvinnor tvingas att flytta från hemmet, beläggas med besöksförbud och tvingas ta itu med sina problem genom terapi?

Regeringen har givit Rikspolisstyrelsen i uppdrag att utreda nya metoder när det gäller mäns våld mot kvinnor. Det är väldigt positivt. Men när det kommer till kritan är tyvärr situationen för den enskilda kvinnan och hennes barn svårare att hantera.

När mannen misshandlar kan det ske när som helst under dygnet. Det kan vara mitt i natten. När kvinnan mitt i natten flyr med sina barn ställs hon inför en rad svåra överväganden. Ska hon väcka barnen och ta med sig dem? Ska hon ge sig i väg med barnen till en plats där det kanske inte finns något direkt stöd eller kvinnor med samma problem som hon själv?

Anf. 70 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Herr talman! Om en man har misshandlat sin hustru, sambo eller sina barn är det självklart han som ska vara föremål för åtgärder.

Regeringen har lagt fram en handlingsplan om våld mot kvinnor för att få upp den här frågan högre på dagordningen och försöka få mer verk samma medel för att komma åt det här förfärliga problemet.

Jag tror att de flesta av oss har svårt att tänka oss in i den förfärliga situation som en misshandlad kvinna befinner sig i när en person som hon har förtroende för och som hon älskar ger sig på henne med fysiskt och psykiskt våld.

Vi politiker ska naturligtvis inte sky några medel för att ta till de mest ändamålsenliga metoderna för att sätta stopp för det. För den sakens skull ska vi använda våra myndigheter, inte minst polismakten.

Anf. 71 AMINEH KAKABAVEH (v):

Herr talman! Jag har en bakgrund som socialarbetare i Botkyrka. Jag tror att situationen är annorlunda för den enskilde. Man kan inte prata i allmänna termer och höja upp det på abstraktionsnivå och slippa tala om hur kvinnan och hennes barn har det. Utgår vi från ett barnperspektiv och barnkonventionen har mannen eller kvinnan inte ens rätt att lämna bar-

nen på det sättet och tvinga dem till skyddat boende på en okänd plats där de inte har sin säng, sina sängkläder och sina vänner.

Hur länge ska vi vänta? Vad gör regeringen? Hur kan ni ta ansvar för att mannen för en gångs skull ska flyttas, inte kvinnan och barnen?

Prot. 2007/08:88

3 april

Frågestund

Anf. 72 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Herr talman! Det här är ju inte något nytt problem. Varje regering måste göra sitt yttersta för att ta steg som innebär att det här inte längre förekommer.

Den viktigaste insats vi kan göra är att ha en fungerande polis som snabbt kan komma på plats.

Vi kanske ska vända på det. Det viktigaste och första är naturligtvis att förebygga, men när saker och ting ändå inträffar ska vi ha en polis som snabbt kan vara på plats. Polisen ska samverka med de sociala myndigheterna. Vi ska ha ett påföljdssystem som gör att vi får snabba insatser mot dem som har betett sig illa. De ska tas bort från de här sammanhangen.

Varje kvinna och varje barn har naturligtvis rätt att leva i en situation där de inte behöver känna fruktan för att bli misshandlade på ett eller annat sätt.

Regeringen har, som sagt, presenterat en handlingsplan som innehåller en mängd kraftfulla åtgärder i syfte att få bort detta från kartan.

Investeringar i järnväg

Anf. 73 IBRAHIM BAYLAN (s):

Herr talman! Vi har en gigantisk utmaning i form av ett skenande klimat att brottas med, inte bara i Sverige utan över hela jorden. En av de saker som kraftigast bidrar till problemet är utsläppen från transportsektorn. Med den miljöpolitik vi har haft tidigare har vi i Sverige kommit ganska långt med att få ned utsläppen inom många sektorer. Just transportsektorn är en sektor där utsläppen ökar. Om ingenting görs kommer de att öka ännu mer i framtiden.

Jag frågar därför infrastrukturminister Åsa Torstensson vilka investeringar man avser att göra i till exempel järnväg för att få fler människor att välja klimatsmart sätt att resa.

Jag tror inte att budskapet kan bli att vi säger åt folk att stanna hemma. Vi måste se till att människor har ett klimatsmart alternativ när de ska transportera sig.

Min konkreta fråga blir därför: Vilka investeringar i järnvägen i Sverige vill regeringen och Åsa Torstensson se?

Anf. 74 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Herr talman! Tack för frågan. Det är befogat att fråga om satsningar på järnväg. Under det senaste årtiondet har inte den socialdemokratiska regeringen valt att prioritera järnvägar.

Det är ett oerhört stort behov både på underhållssidan och i rena investeringar.

Banverket beskriver i dag en brist på mellan 50 och 60 miljarder för de befintliga planerna. Jag och regeringen har stora ambitioner att skapa

förutsättningar för klimatsmarta val och överföring av godstransporter till järnväg. Därför kommer det att vara en viktig del i den infrastrukturproposition som kommer under hösten. Det är en proposition som kommer att kroka arm med den klimatberedning som alldeles nyligen har lämnat sitt underlag. Det kommer snart ut på remiss.

Anf. 75 IBRAHIM BAYLAN (s):

Herr talman! Sanningen är att den socialdemokratiska regeringen satade mer pengar och resurser och investerade mer i järnväg än vad Banverket hade begärt. Det var det mesta någon regering någonsin har satsat på järnvägen.

Denna regering har hittills plockat bort 73 järnvägssträckor ur Banverkets planering. Hittills har Åsa Torstensson och regeringen inte alls prioriterat järnvägen. Man har tagit bort investeringar. Det försöker man skylla på en regering som inte längre finns.

Jag kan förstå att Åsa Torstensson hänger sig åt att skylla ifrån sig. Vi har redan hört Fredrik Reinfeldt avfärda Klimatberedningens infrastruktursatsningar som orealistiska. Vi har hört finansminister Anders Borg säga att det nu är vägarnas tur. Det är där som tyngdpunkten ska ligga i infrastrukturpropositionen. Åsa Torstensson försöker nu blunda för detta och låtsas att det kommer något.

Min fråga är: Vad är det som kommer? Blir det några investeringar i järnväg eller blir det bara koldioxiddrivande snack?

Anf. 76 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Herr talman! Jag förstår att Ibrahim Baylan som tidigare ansvarig i en socialdemokratisk regering försöker dribbla bort bristande engagemang för järnväg under lång tid. Det är inte jag eller dagens svenska regering som redovisar bristande intresse för järnvägen i Sverige. Det är Europeiska järnvägsunionen som mycket tydligt pekar ut att Sverige inte har prioriterat underhåll och tagit ansvar för den svenska järnvägen. Jag tror att det är ganska viktigt att Ibrahim Baylan som tidigare statsråd tar ansvar för det.

Inte desto mindre har vi ett stort ansvar att nu skapa förutsättningar där alla transportslag samverkar så att varje transportslag är så miljöoptimalt som möjligt. Vi skapar bra förutsättningar för godset och bejaktar det näringsliv som i dag är intresserat av att överföra gods till järnväg.

Det viktigaste är därför att här och nu skapa förutsättningar för underhåll, eftersom det är det snabbaste. Sedan kan vi ha ambitioner med nyinvesteringar. Men vi vet hur lång tid det tar att bygga ny järnväg. Regeringen har därför redan valt att lägga mer resurser till Banverket just för att sköta underhållet så att vi minskar förseningen och så vidare.

Privatiseringen av trafikförsäkringen

Anf. 77 CARINA MOBERG (s):

Herr talman! Av allt att döma är regeringen på väg att bryta sitt kritiserade vallöfte att privatisera trafikförsäkringen. Redan i sin första regeringsförklaring slog statsministern fast att trafikförsäkringen ska privati-

seras. Vid halvårsskiftet 2007 införde regeringen en extraskatt för alla bilister och motorcyklister för att finansiera denna så kallade reform.

Vi socialdemokrater tycker att det är ett mycket dåligt förslag som leder till att orättvisorna ökar. Människor kommer att få större problem med att få tillgång till adekvat vård och rehabilitering på lika villkor.

Vi har ställt flera skriftliga frågor till ansvarig minister om hur det blir med den tillsatta utredningen på det här området, och vi har inte fått något svar. Nu försöker jag direkt få svar av Cristina Husmark Pehrsson.

Hur blir det med den tickande premieskatten som Sveriges fordonsägare betalar fortlöpande för att det kanske ska utredas om det borgerliga vallöftet eventuellt infrias och trafikförsäkringen privatiseras? Hur länge ska svenska bilister betala in extra skatt till staten utan att få veta varför?

Anf. 78 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

Herr talman! Jag beklagar om Carina Moberg inte förstår vad vi ska använda den extra skatten till. Den problematik som finns i dag är att vi har två aktörer runt en person som kommer i en skadesituation med sitt fordon. Vi har delvis en hälso- och sjukvård som ska rehabilitera och ett försäkringsbolag som också ska vara involverat. Vi ser hur många som har kommit i kläm i systemen och har fått vänta.

Det var för att åtgärda den problembilden som vi frågade oss: Varför kan inte Sverige ha, som Finland haft sedan 50-talet, en mycket väl fungerande samverkan mellan rehabilitering och de privata försäkringsbolagen?

Det sades att den här frågan kanske ska utredas. Jag tror att Carina Moberg vet att den redan håller på att utredas. Utredaren har skriftligt bett om att få en förlängning därför att det tog längre tid att bemanna kansliet och att problembilden är komplex.

Han har bett att få en förlängning. Regeringen bereder frågan och tänker också förlänga tiden. Där kommer vi att återkomma.

Anf. 79 CARINA MOBERG (s):

Herr talman! Nu är inte detta vilken utredning som helst. Det är en utredning som kommer att bädda för oerhört stora förändringar i dagens sjukförsäkringssystem.

Dessutom innebär fördröjningen, osäkerheten kring utredningen och att vi aldrig får svar på hur lång tid den får på sig att svenska folket förväntas betala in stora summor till statskassan genom den extraskatt som regeringen hade så bråttom att införa.

Detta är helt enkelt ett bevis på hur den borgerliga regeringen säger en sak och gör en annan och hur man försöker maska sina tillkortakommanden för svenska folket.

Vi socialdemokrater vill inte privatisera trafikförsäkringen. Det kommer att leda till att utanförskapet ökar och att orättvisorna blir större.

Det gäller inte minst utifrån att den skatt som nu är införd bara är första steget mot det som för många kommer att innebära en fördubblad och kanske tredubblad trafikförsäkringspremie när och om förslaget någon gång blir verklighet.

Herr talman! Frågan kvarstår. När har regeringen berett frågan färdigt? Vad händer under tiden med pengarna från extraskatten? Det är åtskilliga miljarder.

Anf. 80 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

Herr talman! Utredningen är i full gång. Utredaren arbetar intensivt, och kansliet är nu välbemannat. Det är en väldigt viktig fråga att göra förändringen och få en bättre rehabilitering av dem som råkar ut för en trafikolycka.

Finland har och har haft den här förändringen sedan väldigt många år. Där är man fullständigt politiskt enig. Man har till och med utvecklat den så att hälso- och sjukvården nu också är involverad i försäkringen, och man ser hur bra det är.

Jag förstår inte Carina Mobergs oro för att det skulle bli sämre när vi har så många goda exempel på att den som blir skadad får mycket bättre hjälp. Vi får en återinvestering i forskning och utveckling. Vi får en bättre trafiksäkerhet med mera.

Jag tycker att Carina Moberg kan studera det goda finska exemplet och ställa sig själv frågan varför hon inte vill ha detta i Sverige.

Möjligheten att sälja en privat läkarmottagning

Anf. 81 GÖRAN THINGWALL (m):

Herr talman! På förekommen anledning, som det brukar heta, vill jag fråga: Kommer regeringen nu i höst att fatta beslut om att privatläkare på nationella taxan får rätten att sälja sin mottagning? Jag vill påminna om att dessa läkare är egna företagare och mig veterligt är de enda egna företagare som inte kan sälja sin verksamhet.

En inarbetad läkarmottagning borde vara guld värd för en yngre kollega att ta över. Säljande doktor skulle kunna arbeta kvar på mottagningen på deltid under en viss tid precis som alla andra egna företagare gör för att få en kontinuitet i verksamheten, och tänk vilken trygghet det vore för patienterna.

Vilket samhällsekonomiskt slöseri det är att en mottagning som i dag stänger försvinner i tomma intet! Det är ofattbart.

Anf. 82 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Herr talman! Göran Thingwall tar upp en fråga som är av väldigt stor betydelse för en yrkesgrupp, det vill säga de läkare som i dag går på de avtal som kallas för nationella taxan, men naturligtvis också för alla de patienter som går hos de läkarna och sjukgymnasterna och därmed kan få en god kvalitet och kontinuitet i sin behandling.

Regeringen har ingen annan ambition än att de läkare som har den taxan ska kunna överlåta sina verksamheter. Men som Göran Thingwall vet pågår det en process gentemot kommissionen i den här frågan där vi ännu inte vet hur tvisten till slut kommer att lösas.

Regeringen har vidtagit en del mått och steg genom att den åldersgräns som tidigare regering införde har tagits bort. Regeringen har för avsikt och har berett ett arbete med sikte på att man ska kunna överlåta. Men detta är beroende av att vi lyckas övertyga kommissionen om att den vägen är framgångsrik.

Anf. 83 GÖRAN THINGWALL (m):

Herr talman! Jag hoppas att regeringen lyckas övertyga kommissionen om detta. Det är väldigt viktigt.

Jag vill bara för er som inte känner till det påminna om att privatläkare har en väldigt väldokumenterad tillgänglighet. De är kostnadseffektiva och toppar år efter år listan som Svenskt kvalitetsindex presenterar.

Jag förstår därför inte att samhället hittills inte månar om dessa läkare och ser till att kåren förnyas sig och på så sätt fortlever. Medelåldern är nu väldigt hög.

Jag hoppas som sagt att regeringen nu tar initiativ till det och ser till att det blir en verklighet. Det är hög tid. Annars försvinner privatläkarna.

Anf. 84 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Herr talman! Initiativet är taget sedan lång tid tillbaka. Vi har berett en promemoria med sikte på att kunna genomföra en förändring. Kommissionen har sagt att den först vill lösa ut den här frågan med Sverige.

Det man invänder mot är att avtalen har fördelats på ett sätt som inte fullt ut har varit transparent och fullt ut skett under konkurrensrättsligt acceptabla former. Vår uppfattning är att avtalen existerar och att de gör god tjänst runt om i Sverige. De betyder väldigt mycket för patienter.

Vi genomför en lång rad reformer som syftar till att underlätta för patienten, och patientens ställning i vården stärks. Vi hoppas också att kunna slutföra arbetet med kommissionen inom kort.

Utländsk arbetskraft och svenska kollektivavtal

Anf. 85 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s):

Herr talman! Jag ska rikta min fråga till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin.

I dag har den så kallade Ruffertdomen fallit som man kan säga ligger i konsekvens med den tidigare Lavaldomen. Det gör det bekymrat för oss som tycker att det inte ska förekomma lönekonkurrens i vårt land när utländska arbetstagare är här för att arbeta tillfälligt.

Arbetsmarknadsministern har tidigare varit väldigt tydlig med att han vill att det är svenska kollektivavtal som ska gälla för arbete i Sverige. Därför tycker jag att det är extra viktigt att vi skyndar på arbetet med den så kallade utredningen, Claes Strååths utredning, och att direktiven kommer fram. När kommer direktiven för utredningen? Det är något som jag bedömer som väldigt viktigt.

Jag ser också att domen därefter gör att det blir ett ökat tryck på regeringen att agera på Europainivå. På vilket sätt tänker arbetsmarknadsministern och regeringen att agera i Europa? Det kan kanske ske tillsammans med tyskarna. Vi har just nu en god allianspart i den här frågan. Det handlar om att trycka på och visa att vi inte accepterar konsekvenserna av de domar som har fallit.

Anf. 86 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Herr talman! Jag tackar Sven-Erik Österberg för frågan. Vi fick den här domen för bara ett antal timmar sedan, och vi har inte hunnit analysera den i detalj. Men jag gör ungefär samma bedömning som LO:s av-

talssekreterare Erland Olauson på Ekot till lunch: att denna dom i första hand inte berör Sverige. Den behandlar en situation som har uppstått på en arbetsmarknad med en helt annan lönesättningsmodell än den svenska och påverkar därför i första hand länder som antingen har lagstadgade minimilöner eller en allmängiltigförklaring av kollektivavtalen. Det har inte vi, utan vi har en modell med frivilliga kollektivavtal som täcker mer än 90 procent av löntagarna på svensk arbetsmarknad.

Icke desto mindre är det väl så som Sven-Erik Österberg säger: Det är klart att man slås av en och annan parallell med det som har hänt i Lavaldomen. Vi valde att fokusera vår kraft på att företräda Sverige i Laval-målet. Vi har en utredare på plats. Claes Strååth har inlett sitt arbete. Vi siktar på att regeringen beslutar om direktiv på torsdag om en vecka, och jag ber att få berätta lite mer om detta i nästa svar.

Anf. 87 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s):

Herr talman! Jag tackar arbetsmarknadsministern för svaret. Min nästa fråga är: Kommer arbetsmarknadsministern att öka aktiviteten på Europeanivå när det gäller det här? Det är sant som arbetsmarknadsministern säger – det skiljer sig till viss del därför att det är en annan avtalstyp och så vidare. Men det finns också en viss bäring, och man kan säga att Lavaldomen har blivit stadigare i sin kontur i och med att man får en dom som är likartad. Oklarheten om den kanske minskar något, vilket gör att vårt agerande blir desto viktigare. Vi vet också att det finns en oro i Europa.

Eftersom regeringen valde att inte yttra sig över Ruffertdomen kan man tolka det som att regeringen har varit svag just på den punkten. Ett agerande i Europa nu som visar var man står vore väldigt välkommet, tycker jag.

Direktiven har dröjt länge. Det finns ett rykte som säger att regeringen är oense om direktiven. Ska jag tolka det som att det finns en schism inom regeringen som innebär att man inte står bakom det som arbetsmarknadsministern tidigare har sagt: att det är svenskt kollektivavtal som ska gälla när arbeten sker i Sverige?

Anf. 88 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Herr talman! Svaret på den sista frågan är nej. Det har dröjt en aning med direktiven, och skälet till det är att vi har varit väldigt måna om att få en enighet mellan parterna om utformandet av direktiven. Vi har haft mycket täta kontakter med parterna under hela arbetets gång. Det som nu pågår är ett juridiskt finlir, om jag får kalla det så, för att det ska bli precis på det sätt som direktiv ska vara utformade. Vi är helt eniga om detta. Dessa direktiv hoppas jag alltså ska komma på torsdag om en vecka.

När det gäller den första frågan, arbetet på Europeanivå, har vi självklart en stor anledning att berätta för kommissionen och andra medlemsländer hur den svenska modellen fungerar, varför den fungerar så bra och vilka resultat den levererar. Det gör vi löpande i kontakter med kommissionen, med andra medlemsstater, med Europaparlamentet, med Europafacket, Europaarbetsgivare och andra.

Vi har haft och kommer att ha tillfälle till att på ett antal seminarier och liknande övningar förklara och berätta mer om detta. Det arbetet kommer vi att fortsätta med.

Anf. 89 CARINA OHLSSON (s):

Herr talman! I Sverige behandlas inte alla barn lika. Det har ytterligare en granskning visat de senaste dagarna. Den kom från länsstyrelserna och gäller den sociala barn- och ungdomsvården.

Några exempel från granskningen: En pojke kom till skolsköterskan. Hans pappa slog honom med ett skärp. Skolan anmälde detta till socialen. Två veckor senare hittades pojken utomhus. Han vågade inte gå hem. Pappan hade tagit strypgrepp på honom, och socialen hade ingenting gjort.

I en annan kommun kom två anmälningar till socialen. En kvinna blev slagen av sin man. Hemma fanns tre barn. Efter den tredje anmälan ingrep socialen. Då hade barnfamiljen redan vräkts för störande beteende.

Vi vet att det är många barn som lever i denna verklighet – närmare bestämt vet vi att 150 000–200 000 barn i Sverige lever i familjer där våldet är vardag.

Nu undrar jag vad barnminister Göran Hägglund tänker göra åt den här situationen.

Anf. 90 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Herr talman! Det Carina Ohlsson tar upp tillhör naturligtvis något av det allra värsta man kan tänka sig: barn som inte vågar gå hem efter skolan, barn som får stryk av sina föräldrar, barn som far illa psykiskt i sin hemmiljö. Det finns föräldrar som betar sig på ett sätt som vi knappast ens vill tänka på.

Där har naturligtvis det offentliga ett oerhört stort ansvar för att gripa in och ställa sig på barnets sida och visa att sådana kränkningar inte är acceptabla och erbjuda barnet ett skydd.

Här finns många olika insatser från samhällets sida. En del ligger inom ramen för skolan. Där har vi skäl att fundera mycket på, och gör det också, kring hur man kan förbättra till exempel skolhälsovården så att den lättare når de barn som far illa. Samma sak gäller naturligtvis även förskolan.

Det handlar också om de barn som av ett eller annat skäl har blivit placerade. Där har socialtjänsten ett särskilt ansvar att förbättra tillsynen så att de barnen alltid ska kunna finnas i en trygg och säker miljö.

Anf. 91 CARINA OHLSSON (s):

Herr talman! Tack för svaret! Jag vet att en del görs, och jag har också sett att regeringen i dag har tagit ett beslut om att ge länsstyrelsen mer medel för att kunna följa upp de här fallen. Men det är tyvärr inte nog, för även om länsstyrelsen konstaterar att så här ser det ut måste man ju ta nästa steg och göra något åt det.

Jag undrar om regeringen när man kommer med sådana här propositioner och förslag konsekvensanalyserar dem så att man vet att man inte ökar risken. Jag är lite tveksam där. Jag tänker på sådana förslag som till exempel vårdnadsbidrag. Har man tagit med den här aspekten då? Jag tänker på neddragningar till exempel i a-kassan. Vi vet ju att risken är

högre att en misshandlad kvinna är arbetslös, just beroende på situationen i hemmet.

Har man med sig dessa barnaspekter hela tiden i vartenda förslag som kommer?

Anf. 92 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Herr talman! Ja – men säkert går det att göra mer på det här området, och det gäller naturligtvis politiker på varje enskild nivå. Vi måste hela tiden tänka med barnens bästa för ögonen.

Det är också ett av skälen till att regeringen lägger om och förstärker på familjepolitikens område genom reformer på fyra olika områden. Det handlar om barnomsorgspong, förstärkt pedagogisk inriktning på förskolan, jämställdhetsbonus och vårdnadsbidrag. Vi ska kunna få en situation där varje familj kan hitta den form som passar just de egna barnen bäst.

Jag tror att föräldrarna i regel vill sina barns bästa och står på barnens sida. Det finns undantag, men vi får inte göra undantagen till regel och säga att det är det offentliga som har ansvaret för barnen och att föräldrarna inte spelar någon roll. Vi är beroende av föräldrar som känner sig trygga i sin roll.

När det gäller de ekonomiska förutsättningarna är det precis som Carina Ohlsson beskriver, men regeringens insatser som gör att fler människor kommer i arbete tillhör det allra viktigaste för att ta familjer ur ekonomiska stressituationer.

Miljöpolitiken

Anf. 93 PER BOLUND (mp):

Herr talman! Min fråga är till miljöminister Andreas Carlgren och gäller Miljömålsrådets rapport som presenteras i veckan och som kallas *Miljömålen – nu är det bråttom*. Tydligare kan man knappast säga det.

17 generaldirektörer för tunga statliga verk konstaterar på DN Debatt att regeringen inte har gjort tillräckligt och att man varit alldeles för otydlig i miljöpolitiken. I rapporten talas om att nödvändiga beslut inte tas och att fattade beslut inte genomförs – något man kallar för ett genomförandeunderskott.

Miljömålsrådet uppskattar också att det kommer att kosta mellan 5 och 10 miljarder mer per år i statliga utgifter för att miljömålen ska kunna nås. I stället har regeringen dragit ned på pengarna bland annat till skydd av biologisk mångfald.

Miljöministern står alltså inför ett val. Antingen ökar man resurserna till miljövården från regeringen med mellan 5 och 10 miljarder per år eller så urholkar man miljömålen. Vilken väg tänker miljöministern välja?

Anf. 94 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Herr talman! Först ska jag säga att Per Bolund ger fel beskrivning av rapporten. Man rapporterar alldeles klart och tydligt att ett antal mål går framåt. Det går allt bättre när man ser på trenderna.

Däremot är det sant att ett antal mål inte kommer att nås, delvis för att de är helt beroende av vilken utveckling vi har internationellt. Det är därför regeringen gång på gång har betonat: Ska vi klara klimatmålet, ska vi klara havsmiljömålet, ska vi klara målet för luftvård och ett antal andra miljömål måste vi arbeta mycket mer internationellt. Dessutom säger man att naturens läkningsförmåga kräver mer tid.

Nu får vi också redovisningen av det samlade underskott som den förra majoriteten lämnade efter sig. Det här är syndaregistret. Det är en redovisning av allt det ni inte gjorde. Den här regeringen har nu satsat mer pengar än vad den förra majoriteten gjorde. Vi ska nog kunna fortsätta att satsa mer än vad ni gjorde när vi var med och styrde.

Anf. 95 PER BOLUND (mp):

Herr talman! Jag håller varken med om miljöministerns tolkning av rapporten, hans tolkning av det arbete han har genomfört eller hans tolkning av det den förra regeringen genomförde.

Jag tycker att rapporten visar väldigt tydligt att det regeringen har gjort så här långt inte alls visar att man har förstått allvaret i den miljöutmaning som vi står inför.

Samtidigt som Miljömålsrådet varnar för att vi inte kommer att nå klimatmålet föreslår regeringen sänkta skatter på koldioxidutsläpp från energiproduktion och industri. Samtidigt som målet om biologisk mångfald blir alltmer avlägset urholkar regeringen miljöskyddet i skogspolitiken. Hittills har regeringens arbete förstört mer för miljön än vad det har tillfört.

En naturlig fråga är då: När ska miljöministern ändra regeringens agerande så att den politik man för gör att vi närmar oss miljömålen i stället för, att som i dag, fjärrar oss från dem?

Anf. 96 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Herr talman! Det här blir tyvärr ännu en gång en illustration av hur oppositionen är på defensiven på miljöområdet. Man får ta till riktig nödhjälpsargumentation för att klara sig.

Här kom en hel rapport som visar att målen inte nås i tid därför att Sverige under lång tid inte har gjort tillräckligt. Samtidigt vet vi också att det krävdes mer internationellt än vad den förra regeringen gjorde. Men samtidigt ska vi inte skylla på varandra när det gäller det som naturen kräver i läkningstid.

Det är ett faktum att vi nu har lagt fram det mest miljöstyrande klimatskattepaketet någonsin. Det försumrades tidigare. Det är ett faktum att vi nu tar fram i ljuset det underskott som tidigare lämnades efter när det gäller att nå skogsmålen, områdesskydden. Det är ett faktum att vi nu sammanlagt satsar mer på miljö, klimat och energi än någonsin. Det ska vi fortsätta att göra.

Anf. 97 FÖRSTE VICE TALMANNEN:

Det fick bli slutet på denna frågestund i dag. Jag tackar de deltagande statsråden för medverkan.

8 § Museer

Föredrogs
kulturutskottets betänkande 2007/08:KrU6
Museer.

Anf. 98 TORBJÖRN BJÖRLUND (v):

Herr talman! I det här betänkandet, som handlar om museer, finns det några saker som jag tycker är av särskilt intresse. Jag tänker beröra några av dem.

Jag ska börja med att yrka bifall till reservation 1. Det är en gemensam reservation från v och mp.

När det gäller stödet till läns museerna har vi i Vänsterpartiet lagt till 10 miljoner i vårt budgetförslag utöver de pengar som regeringen har anslagit, som ändå är ganska väl tilltagna. I spåren av det populära och nyttiga Accessprojektet tror vi att det finns behov av att se över utvecklingen av museiverksamheten ytterligare, framför allt för att stärka den utveckling som gäller museipedagogiken.

Den andra viktiga punkten gäller HBT-kulturen. I dag är det egentligen bara RFSL som dokumenterar HBT-rörelsens historia, i alla fall på ett bra sätt. Det finns undantag. Arbetets museum i Norrköping har nosat på området likaväl som de har arbetat lite med genusperspektivet med de särskilda medel som de har tilldelats under ett år. Men vi menar att det inte räcker. Vi tycker att det är oerhört viktigt att kunna historien för att förstå dagens situation. Det gäller egentligen all samtidsanalys. Historien påverkar. Vi vill därför uppmana regeringen att ge Nordiska museet ett samordningsansvar för att belysa den HBT-kultur som skapats och hela tiden skapas i vårt land.

Herr talman! Den tredje punkten handlar om det som kanske är mest kontroversiellt i det här betänkandet. Det gäller uppdraget att uppmärksamma de brott mot mänskligheten som genomförts i kommunismens namn som getts till Forum för levande historia. Vi har i det här betänkandet lagt till ett särskilt yttrande. Det har vi gjort därför att vi vill peka på en felaktighet när det gäller benämningen kirunasvenskarna. Det var inte bara Kirunabor som utvandrade till Sovjetunionen. Människor kom också från andra delar av Sverige. Vi menar att den rätta benämningen egentligen borde vara sovjetemigranter. Det är ett försök att tillrättalägga en ren sakfråga.

När det gäller upplysningskampanjen dyker det upp andra frågetecknen. På gårdagens DN Debatt och även i Aftonbladet i går fanns det kritiska artiklar om just det uppdrag som Forum för levande historia fått av regeringen, nämligen att uppmärksamma brott mot mänskligheten under kommunismen. Kritiken går ut på att regeringen riskerar att göra historia till ett ideologiskt slagfält.

Jag skulle vilja att någon av de borgerliga debattörer som kommer efter mig kommenterar den kritiken. Finns det en risk att det här kan hända? Att avgränsa ett historiskt skeende för att belysa vissa saker som man tycker är viktiga utan att sätta in dem i sitt historiska sammanhang kan resultera i en styrning av historieskrivningen. Det tror jag inte att någon vill ha, inte ens de borgerliga ledamöterna.

Det material som har tagits fram och som presenterades för kulturutskottet är bra och användbart på många sätt. De historiska fakta man tar fram är odiskutabla. De brott som begicks i Stalins Sovjetunionen, i Maos Kina och i Kambodja – det är de länder man redovisar i det material som går ut till skolorna – är klart odiskutabla och fastslagna. De brotten måste uppmärksammas, och man måste ta avstånd från dem. Det är självklart.

Men frågetecknen kvarstår. Finns det en risk för att det som de här 253 akademiska forskarna varnar för kommer att ske? Jag tycker att det finns en risk för att historieskrivningen utnyttjas till en statlig, opportunistisk beskrivning och att den fria forskningen blir satt åt sidan. Jag hoppas att jag får ett svar av någon av de borgerliga debattörerna i den här debatten.

I detta anförande instämde Siv Holma (v).

Anf. 99 GUNVOR G ERICSON (mp):

Herr talman! Jag vill börja med att säga att jag självfallet står bakom samtliga reservationer i betänkandet men för att vinna tid yrkar jag bifall endast till reservation 2.

Miljöpartiet anser att museiansvaret för HBT-kulturen måste tydliggöras och att Nordiska museet bör få ett samordningsansvar för det.

Sedan vill jag använda min tid i det här anförandet till att främst argumentera för reservation 2 som jag yrkade bifall till. Den handlar om kvinnomuseum.

Behovet av kvinnomuseum, alternativt en resursenhet för genusfrågor, har diskuterats väldigt länge. Det åligger redan nu de statliga museerna att beakta könsperspektivet i alla delar av sin verksamhet. Dessvärre är kvinnors villkor och historia fortfarande dåligt belysta på dagens museer. Ett problem som en inventering av museianställdas utbildning visar är att ämnet genusvetenskap är relativt nytt inom universitetsvärlden. Därför saknar många museitjänstemän som varit yrkesverksamma en längre tid dessa ämnen. Det innebär i praktiken att det är svårt att applicera ett könsperspektiv på museal verksamhet.

I sammanhanget är det viktigt att betona att könsperspektivet inte automatiskt förs in genom att man lyfter fram kvinnor ur historien eller lägger till föremål med anknytning till kvinnors liv eller arbete. I stället krävs det att museerna också problematiserar maktrelationen mellan könen och mer aktivt tar till sig kunskaper från könsvetenskaplig forskning.

Den dåvarande regeringen poängterade i propositionen *Kulturpolitik*, 1996/97:3, det ansvar kultursektorn har för att belysa köns- och jämställdhetsperspektiv. Bevarandet av kulturarvet ska vara representativt och rättvist, men så ser det inte ut inom museisektorn. Det manliga kulturarvet och den manliga konsten har oftast varit normerande på museerna medan kvinnors, ungdomars och barns historia varit underrepresenterade.

De allmänna målen för kulturpolitiken brukar kallas kulturarvets demografiska funktion och innebär att alla människor har rätt att få sitt kulturarv bevarat och tillgängliggjort. Detta budskap uttrycks årligen i de statliga institutionernas regleringsbrev men utan att ge tillräckliga resul-

tat. Därför tillsatte den dåvarande kulturministern 2001 en arbetsgrupp vars huvuduppdrag var att utreda och ta fram förslag på åtgärder för hur genusperspektivet kan få ett större genomslag i våra museer. Dessutom skulle arbetsgruppen Genus på museer undersöka möjligheterna för etablerande av en resursenhet. Utredningen blev klar 2006, och sedan dess har inga initiativ tagits från regeringen.

Miljöpartiet menar att det är viktigt att arbeta för att föra in genusperspektiv på de nuvarande museerna så att det fortsätter och stärks, men det behövs också ett kvinnomuseum för en långsiktighet samt för status och legitimitet i museivärlden.

En farhåga som nämns i samband med ett kvinnomuseum är att det skulle bli ett alibi för de andra museerna att slippa könsperspektivet i sin verksamhet. Den oron har visat sig obefogad i fallet Kvindemuseet i Århus, som i stället har fungerat som ett resurscentrum och en inspiratör.

Ett kvinnomuseum skulle fungera som en resursbank och ett externt stöd åt museerna för att de utifrån genusvetenskaplig kunskap ska kunna granska och problematisera den egna verksamheten, men den skulle även fungera som pådrivare i genusfrågor och förmedla kontakter och forskning. Kvindemuseet i Danmark har funnits i 25 år. Kvinnors historia kan inte vara något som ska belysas i ett tillfälligt projekt.

Därför frågar jag nu representanterna för den borgerliga regering som sitter vid makten nu om man ändå inte kan inse att det behövs en sådan här institution som har det uppdraget.

Visst finns det kvinnskildringar i utställningsform, men gemensamt är att berättelserna, oavsett om de handlar om starka eller svaga kvinnor, blir ett slags komplement till den historia som traditionellt har framställts. Vi måste förstå historien för att förstå vår dag – ja. Vår kunskap om kvinnors historia är dålig. Den historia vi läser ser mannen som norm, och det är nödvändigt att visa mäns och kvinnors relation till varandra, inte bara kvinnan eller bara mannen. Kvinnors frånvaro i historien osynliggör dem båda. De dolda budskapen om kvinnorna är värtaliga på våra museer, och kvinnors liv och erfarenheter är underkommunicerade.

Jag har bott i Katrineholm i mer än 25 år. Först på senare år har staden börjat uppmärksamma den stora kvinnogärning som skedde på Fogelstad, Kvinnliga medborgarskolan. Många katrineholmare har nog inte insett hur betydelsefull den verksamheten var. Nu drivs ett litet museum av ideella krafter för att lyfta fram historien om Fogelstad, men när Sörmlands museum också gjorde en utställning, som nu är permanent, fick katrineholmarna upp ögonen. Att det så länge har varit okänt för de flesta katrineholmare visar att det har funnits ett behov av att känna till historien och pekat på behovet av kvinnomuseer.

Nu finns det en färdig utredning som Arbetets museum har gjort kring kvinnomuseum. Det behövs ett kvinnomuseum för långsiktighet och legitimitet i museivärlden, och jag hoppas verkligen att ni kan tänka om där.

Anf. 100 GÖRAN PERSSON i Simrishamn (s):

Herr talman! Jag vill börja mitt inlägg här med att påpeka att Socialdemokraterna i det här betänkandet inte har några reservationer men väl två särskilda yrkanden, som jag strax ska redogöra för.

Först vill jag kort säga något om några motioner som är återkommande i utskottet och som vi kanske också ska beakta, nämligen dels ett ärende som rör Dag Hammarskjölds Backåkra i Skåne, dels ett Alvar Aalto-center i Dalarna. Båda motionerna tar vi på allvar, men vi är tvungna att fördela resurser, och vi hoppas att man lokalt kan lösa dessa frågor och att regeringen också i budgetförhandlingarna tar ställning till desamma.

Jag vill nämna något om det av s-regeringen sjösatta Accessprojektet, en av de största resurstilldelningar som gjorts, som till stor del riktades mot just museerna. Detta var ju en satsning på akademiker inom kultursektorn samtidigt som det möjliggjorde att bevara och tillgängliggöra samlingar, föremål och arkivalier inom hela kulturfältet. Detta blev, som vi vet, en succé, och nuvarande regering har kunnat surfa vidare på den och även kunnat ge en förlängning. Speciellt det sistnämnda gläder mig.

När det sedan gäller det arbete som påbörjats av museikoordinatorerna för att finna former för ökad samverkan i syfte att frigöra resurser för museernas kärnverksamhet är det givetvis ingenting som vi i oppositionen klandrar. Dock har vi inte sett några konkreta förslag på hur detta kan säkra hela museisektorns kulturvårdande arbete med just samlingar och arkiv.

En annan fråga är om även tillgängligheten finns på agendan. Läns-
museerna är en viktig part i denna dialog – det underströk ministern själv.

Herr talman! Jag vill därmed gå över till våra särskilda yrkanden.

Vad gäller stödet till läns-
museerna vill vi erinra om att Socialdemokraterna i budgetförslaget för 2008 hade avsatt 105 miljoner kronor till ett nytt anslag för kulturupplevelser kopplade till skolan, fritidsverksamheten och kulturinstitutionerna. Jag vill inte påskina att alla dessa miljoner skulle gå till just museerna, men våra tankar bygger på Aktionsgruppen för barnkulturens förslag om ökad samordning och uppföljning på regional nivå. I denna regionala satsning ville vi bland annat lyfta fram museernas viktiga uppdrag att tillgängliggöra samlingarna för skolungdomarna. Vår satsning var det dubbla jämfört med regeringens.

Sedan går jag över till det andra särskilda yrkandet. Det har Torbjörn Björlund redan gått in på. Jag kan bara konstatera att kunskapen och insikten om olika maktkamper är viktig för nutidens människor och att ekonomiska och olika kapitalistiska intressen har spelat avgörande negativa roller. Jag tror säkert att vi är överens om detta över partigränserna, men detta borde på något vis uppmärksammas och tillgängliggöras för både gammal och ung.

Herr talman! Det finns givetvis mycket annat att ta upp när det gäller ett så här stort och omfattande område, men jag kan återkomma till de stora frågorna vid ett annat tillfälle.

Jag vill till sist ta upp något som jag kunde läsa om i dag i den post som kom. Ombyggnad och tillbyggnad för Nationalmuseum har diskuterats, och där börjar det hända någonting. Vad jag kunde förstå har regeringen tillsatt något. Det skulle vara intressant att höra om mina kamrater i utskottet på andra sidan bordet har något att tillägga i denna fråga.

Jag skulle också vilja passa på att slå ett slag för de museer vi har i Sverige. Vi vet att de är många, ligger på olika platser och berör skilda ämnesområden. Även om det bästa är att titta på samlingarna i verklig-

heten kan man också gå in på www.museifonstret.se och titta in i över 800 olika museer. Webbsidan är initierad av Historiska museet på uppdrag av bland andra Kulturrådet och Myndigheten för skolutveckling. Jag tycker att det är ett viktigt initiativ. Inte minst finns där en avdelning för våra arbetslivsmuseer.

Det senaste som inträffat på museiområdet, och som jag som idrottsvän noterat, är att Riksidrottsmuseet den 5 april öppnar en utställning om en stor händelse, nämligen fotbolls-VM 1958, det hittills första och enda i Sverige.

Därmed, herr talman, kan vi väl låta majoriteten, som för närvarande är kulturpolitikens och museernas kassör, ge alla svaren.

Anf. 101 CECILIA WIKSTRÖM i Uppsala (fp):

Herr talman! Museerna är levande berättelser, och de har en stor uppgift i att sprida kunskap om vår gemensamma historia, vår samtid och vår omvärld. De erbjuder en unik möjlighet att väcka intresse och engagemang hos unga och gamla, hos såväl den lärda akademikern som den nyfikna dagisungen på sitt allra första museibesök.

I dagens motionsbetänkande finns många intressanta skrivelser som handlar om frågor som regeringen arbetar aktivt med. Jag vill börja med att kommentera två frågor som mina kolleger i utskottet lyft fram.

Den första gäller det som Gunvor G Ericson tog upp, nämligen kvinnors historia. Det är ett mycket intressant ämne där museerna, vilket jag en gång för alla måste slå fast, är fria och oberoende och själva ska utforma samlingar, verksamhet och programinnehåll. Men att kvinnors berättelser saknas i vissa av museernas samlingar är i sig ett tyst vittnesbörd om kvinnors plats genom historien och i historien. Tystnaden talar ett språk. Jämställdhetsförespråkare, feminister, ska använda det faktum att tystnaden och frånvaron talar ett språk väl värt att lyfta fram.

Till Göran Persson vill jag säga att regeringen fattat beslut om att till Fastighetsverket uppdraga att genomföra en utredning om tillbyggnation och renovering, omfattande sådan, av Nationalmuseum, så att vi återigen får ett Nationalmuseum som vi i framtiden kan vara stolta och glada över och där besökarna kan gå säkra, det vill säga utan att riskera att tak och stuckatur ramlar ned i huvudet på dem. Det ska inte hända mer. Det är slut med det. Det har regeringen fattat beslut om.

För några dagar sedan invigdes, herr talman, en mycket intressant utställning långt härifrån, i Dubai. Det är en utställning om Alfred Nobel – Alfred Nobel på export, kan man säga. Ingen visning är planerad i Sverige eftersom visningen inte får plats i Nobelmuseets nuvarande lokaler i Börshuset i Gamla stan. Det är synd.

Vi behöver bättre uppmärksamma och värdesätta Alfred Nobel här hemma, och därför är det angeläget att intensifiera diskussionerna med Nobelstiftelsen om ett Nobelmuseum för att gemensamt hitta bra och ändamålsenliga lokaler för detta viktiga museum – för vetenskap, för konst och för kulturen i stort. Det är oerhört angeläget, och jag är övertygad om att ett spännande besök på ett Nobelmuseum kan spela stor roll både för elevers och vuxnas engagemang, för deras studier och privatliv.

Det skulle också öka allmänhetens intresse för vetenskap, litteratur, forskning och kultur. Det handlar om entreprenörskap och innovation,

det som Nobel ägnade sitt liv och sin gärning åt. Frågan måste få en slutgiltig lösning.

Herr talman! Jag är stolt över att vara god vän med en man som heter Francesco Kovacs. Han bor sedan många år i min hemstad Uppsala, men han är inte född där, och hans öden och äventyr är värda stor uppmärksamhet. Han har suttit fången i Gulag under många år. Jag vill i dag lyfta fram Francesco och hans kamrater, hans medmänniskor, som offrade årtal av sina liv i detta helvete. Jag vill säga något om honom som illustration till regeringens mycket angelägna och utvidgade uppdrag till Forum för levande historia.

Det är en skam och ett misslyckande av episka dimensioner att knappt en av tio elever som går ut svensk grundskola känner till ens de mest basala fakta om de kommunistiska regimernas fasansfulla övergrepp mot mänskligheten. Det om något visar på behovet av genomgripande reformer av hela skolväsendet efter år av misslyckanden. Det visar också på behovet av folkbildning i just denna fråga. Om nio av tio elever i den svenska grundskolans årskurs 9 inte känner till Sovjet och Gulagsystemet och inte känner till det förtryck som präglat dessa brutala totalitära stater är det brister som måste åtgärdas.

Francesco Kovacs lever. Han är frisk. Han åker runt och informerar skolklasser. För detta ska han ha tapperhetsmedalj. Han är oerhört engagerad, och när ungdomar får lyssna till honom kommer de aldrig att glömma ordet Gulag. Men han är ganska gammal, precis som alla andra som satt i fångenskap i Gulag. Deras berättelser kommer så småningom att tystna, på samma sätt som Förintelsens överlevare så småningom kommer att tystna. Brotten mot mänskligheten står dock kvar – brotten som skedde under nazismen och brotten som skedde under kommunismen. Om detta må vi icke sluta att berätta.

Från vissa håll hör man i dag beskyllningar om att satsningen på att ge Forum för levande historia ekonomiska möjligheter att sprida kunskap om några av världshistoriens mest vidriga och omfattande övergrepp, där många av offren fortfarande finns mitt ibland oss, skulle vara politiskt motiverad. Det har talats om att staten skulle ägna sig åt att styra den fria forskningen. Inget, herr talman, kunde vara mer fel.

Det fantastiska som den socialdemokratiske statsministern Göran Persson gjorde var att han öppnade möjligheterna att informera om brotten mot mänskligheten under nazismen. Dessa möjligheter utvidgar vi nu, och jag tror att det finns en bred samsyn i denna kammare om hur viktigt det är. Sedan finns det avarter. Jag vill inte säga mer än så för då tappar jag koncepterna.

Forum för levande historia formulerar fritt sin verksamhet. De belyser olika länder och skeenden i historien, allt för att återge brotten mot mänskligheten.

Herr talman! Jag vill slå fast två saker. För det första är det inte politiker, eller i förlängningen regeringen, som anger hur Forum för levande historia utformar sitt uppdrag. Forskningen är fri. Forskningen är obunden. Forum för levande historia bedriver folkkupplysning om brott mot mänskligheten fritt och självständigt och med den ledande kunskap de besitter. Forskningen sprider kunskap, och inga politiker ska diskutera vad som ska stå i historieböckerna eller inlemmas i Forum för levande historias material. Det är historikers och andra akademikers uppgift, och

vi vill bara säga: Det är angeläget att sanningen kommer fram. Sanningen är det som kan ge oss frihet att forma framtiden.

Låt mig, för det andra, slå fast att jag aldrig någonsin kommer att backa en centimeter från det ansvar som vi politiker har när det gäller att uppmärksamma och försöka åtgärda brister och utmaningar i samhället. Därför är det politiskt motiverat att i dag göra särskilda satsningar på forskning och spridande av information om frågor av central betydelse för historien och vår samtid. Det kan gälla forskning om grön energi för att möta klimathotet. Det kan handla om att fylla ofattbara kunskapsluckor om ett av samtidens värsta övergrepp, där offren fortfarande finns ibland oss. Värt att notera är också att de elever som inte kände till Gulag efterfrågade en informationskampanj lik den som bedrivits om nazismen.

Herr talman! Jag är stolt över att i kammaren få representera en regering som satsar på bildning, forskning och kunskap. Bara sanningen om de mörka delarna av historien kan göra oss rustade att säkerställa att de ohyggliga brott mot mänskligheten som skedde under Förintelsen, under nazismen och av kommunistiska diktaturer aldrig får ske igen. Om detta må vi aldrig upphöra att berätta.

Med detta, herr talman, yrkar jag bifall till förslaget i betänkandet och avslag på samtliga motioner.

Anf. 102 TORBJÖRN BJÖRLUND (v) replik:

Herr talman! Jag lägger märke till att Cecilia Wikström undviker den egentliga frågan. De forskare som har skrivit på DN Debatt påvisar risken för att historiebeteckningen blir ett ideologiskt slagfält, att man plockar ut delar av historien för att påvisa något man själv vill visa upp.

Det är ingen som på något sätt motsäger det hemska som hände i Sovjet, Kina och Kambodja, det som materialet visar. Men att man plockar ut en del av historien som på något sätt ska bevisa en tes för den sittande regeringen är det som ifrågasätts. Det är det som de här debattörerna faktiskt skriver om. Det är det man gör när det gäller just kommunismens historia.

När det gäller regeringspåverkan och myndighetspåverkan vet jag att Jan Björklund var ute och sade att han mer eller mindre krävde att Forum för levande historia skulle samarbeta med Upplysningen om kommunismens brott, alltså en organisation som ligger utanför. Det är en folkpartistisk minister. Jag skulle vilja veta om inte det är någon slags ministerstyre och ideologiskt slagfält.

Vad kommer att bli slutsatsen av det här? Kommer det att bli fler sådana här kampanjer? Kommer man att bryta loss historien, bryta sönder historien i små bitar, för att inte se sammanhanget? Det som hände i Sovjet, Kina och Kambodja har något slags skeende innan dess som man ska ta hänsyn till. Man måste påvisa vad historien har orsakat.

Det är precis likadant som med Förintelsen. Vad hände innan, under första världskriget och tiden mellan kriget, som gjorde att nazisterna kom fram? Det måste man påvisa. Man måste ha ett historiskt skeende, en helhet och ett sammanhang för att kunna förstå det. Annars blir det bara brottstycken, och då kan det utnyttjas just till att det blir något slags ideologiskt slagfält.

Det som de också säger är att om vi sedan byter regering och den regeringen vill ha något annat, ge ett uppdrag till en statlig myndighet som Forum för levande historia att göra något annat, blir det något slags ideologisk kamp om vilken historiebild som vi politiker tycker är viktig. Så får det inte bli. Då är det ingen fri forskning, menar jag.

Anf. 103 CECILIA WIKSTRÖM i Uppsala (fp) replik:

Herr talman! Det här var många saker på en enda gång. Torbjörn Björlund, förstår jag, skulle gärna skriva världens historia utan att lyfta fram de brott som den ideologi han företräder ... Jag tycker att det är obehagligt när någon i kammaren avbryter mitt under ett anförande.

Herr talman! Är det korrekt att man får göra så?

(FÖRSTE VICE TALMANNEN: Varsågod och fortsatt!)

Jag tackar. Det är trevligt om man lyssnar på varandra i kammaren i alla fall.

Jag förstår att det vore behagligt om man kunde skriva historien för världen utan att lyfta fram de ohyggliga brott mot mänskligheten som har skett, i Gulag till exempel, i Kina och i Kambodja. Det vore trevligt om man kunde stoppa det under mattan, glömma det och gå vidare.

Men nu är inte sanningen sådan. Nu är det så att en av tio elever i högstadiet inte känner till detta. För att det inte ska kunna ske igen behöver man kunskap om det. Jag kan inte förstå att man kan motsätta sig att lyfta fram kunskap om faktiska skeenden i historien.

Med vilken auktoritet tar Torbjörn Björlund sig denna makt att vilja lyfta ut viktiga delar av världens historia? För Torbjörn Björlunds egen kunskapsuppbyggnad skulle jag vilja ge ett litteraturtips. Det är Anne Applebaums tjocka volym som heter *Gulag*. Med all önskvärd tydlighet visar den vad som har skett under dessa regimer. Det är inget att glömma. Det är inget att stoppa under mattan. Det är ingenting att be om ursäkt för.

Somliga människor måste be om ursäkt för det. Kanske är Torbjörn Björlund en av dem. Jag vet inte. I alla fall har den ideologi han företräder åsamkat människor död, lidande och fruktan under långa tider av vår gemensamma historia. Så sker kanske än i dag, vad vet jag.

Jag kan inte drömma om att någon regering med självaktning skulle kunna tänka sig att ta bort det utökade uppdraget, de utökade anslagen. Allt är ju gjort i gott syfte för att visa på brott mot mänskligheten under historien.

Anf. 104 TORBJÖRN BJÖRLUND (v) replik:

Herr talman! För det första skulle jag vilja veta på vilket sätt Sovjetstaten, Kina eller Kambodja är min ideologi. Har jag någonsin sagt att jag håller med om att det är rätt att göra som man gjorde? I talarstoden stod jag nyss och sade precis tvärtom. Det här är något som ska belysas. Det ska lyftas upp, och man ska ta avstånd från det som har hänt. Det var precis det jag sade.

Frågan är vilken ideologi Cecilia Wikström menar i så fall. Är det någon kommunistisk ideologi? Vad är det i sådana fall? Då behöver vi gå in på det.

Det andra som naturligtvis dyker upp om man ska skriva om världens historia eller, som Cecilia Wikström var inne på, på något sätt ge en helhetsbild är en massa olika ismer och religioner som på något sätt måste belysas. Det har skett i deras namn också. Jag vet att Cecilia Wikström är en varmt troende kristen. I historien har det genomförts otroliga brott mot mänskligheten i kristendomens namn. Ska det också lyftas fram, tas ut ur sitt skeende och sin historiska bild?

Det är fråga om att ta och reagera på de här forskarnas reaktion. Vi kan inte plocka ut historien. Den här regeringen har faktiskt gjort historia till ett kärnämne, vilket är jättebra. Men ska man plocka ut det här och göra det till fragment? Då kommer det aldrig att bli något slags historisk beskrivning av vad som faktiskt orsakar sådana här saker. Det är det som är dilemmat för de här forskarna.

Man kan inte plocka ut ett historiskt skeende och tro att man på något sätt kan göra något av det. Man måste se både vad som hände före och efter. Det är det som är kritiken.

Jag motsätter mig väldigt mycket beskyllningar för att vara anhängare av något slags ideologi som hyllar våldsbrott. Jag vet vad Gulag var. Jag har också läst historia. Jag vet precis vad som hände där, och jag tar avstånd från det precis lika mycket som jag tar avstånd från förintelsläger och så vidare.

Det finns ingen anledning att pådyvla mig något slags kommunistisk ideologi. Jag har över huvud taget inte uttalat mig om det.

Anf. 105 CECILIA WIKSTRÖM i Uppsala (fp) replik:

Herr talman! Det hedrar Torbjörn Björlund att han inte känner sig tillhöra den kommunistiska ideologin som har åsamkat människor allt detta lidande och denna massdöd. Det hedrar honom, som sagt.

Men det finns kolleger i hans parti som fortfarande i denna dag kallar sig för kommunister. Dem behöver vi inte tala om här i kammaren, men nog är det så att var och en av oss politiker i denna kammare företräder en ideologi. Det ska vi vara stolta över att vi gör, att det finns olika ideologier som bryts mot varandra, att man kan diskutera och lära av varandra. Att säga att man är politiker och inte bärs av en ideologi är ett fattigdomsbevis utan tvekan.

Nog är det så att historia är det viktigaste ämnet för att kunna forma en framtid, och nog är det så att ungdomar i dag behöver veta vad nazismen har stått för genom historien och vad kommunismen har stått för genom historien för att de ohyggliga brott mot mänskligheten som skedde i deras namn inte ska kunna ske igen. Jag är medveten om att det finns andra man skulle kunna lyfta fram, men magnituden går inte att bortse från. Vad som skedde i Gulag går inte att glömma, går inte att bortse från.

De ohyggligheter som bedrevs i kommunismens namn är misskläd-samma, så klart. De är plågsamma, och de finns fortfarande djupt inrotade i de människor som tvingades leva under dessa vidriga förhållanden. Om detta tänker åtminstone jag aldrig sluta att berätta.

Anf. 106 GUNVOR G ERICSON (mp) replik:

Herr talman! Jag begärde ordet när Cecilia Wikström sade att det ska vara fria och oberoende museer. Ja, fria och oberoende på ett sätt, men det finns också regleringsbrev för staten inom alla områden, inom alla myndighetsförvaltningar. Det pågår en utredning. I den så kallade Förvaltningsutredningen ser man över hur det är med målstyrning. Det ingår i regleringsbrevet att uppdra det åt det håll man vill ha olika mål och hur man vill beskriva historien, att göra det fritt men också att inte vara tyst om vissa saker. Vi har alldeles nyss hört en tystnadsdebatt här.

I betänkandet som vi debatterar i dag var det skäl som angavs till att man avlog kvinnomuseet inte fria och oberoende museer. Det var i stället att man vill vara restriktiv med nya museer. Därför undrar jag vad det verkliga skälet egentligen är. Är det fria och oberoende museer eller är det restriktiviteten?

Det finns en historia att berätta. Det kan inte vara bra om vi än i dag är tysta. Cecilia Wikström sade att tystnaden talar ett språk. Men hur ska vi uppfatta det som Cecilia Wikström sade? Ska tystnaden fortsätta?

Anf. 107 CECILIA WIKSTRÖM i Uppsala (fp) replik:

Herr talman! Uppdraget att skapa ett nytt museum för kvinnor eller för kvinnohistoria ryms väl inom befintliga myndigheter och institutioner. Vi menar att varje museum måste lyfta fram unga och gamla kvinnor och män och på allt sätt lyfta fram mänskligt skapande genom historien. Jag vill dock lyfta fram den satsning som är gjord – en ganska underbar sådan. Det är Moderna Museet, som önskade sig att få köpa ett antal konstverk av kvinnliga konstnärer som man hade förbisett under historien. Där har regeringen anslagit flera miljoner – jag tror att det är 5 miljoner. Men det var bara grundplåten. Sedan har museet självt lyckats få in ett stort antal donationer genom sponsorer och på annat sätt. Man kommer snart att vara i mål med en stor satsning på att köpa in de konstverk som under historien har gått förlorade.

Vad jag ville säga i mitt korta inlägg till Gunvor G Ericson var att detta att det fattas viktiga verk av kvinnor eller viktiga epoker i sig är ett tidsdokument som vi måste förhålla oss till. Det är intressant att se vad som fattas i historien. Man kan berätta en berättelse också om det som fattas. Det är alla institutioners uppgift.

När det gäller museernas frihet att skaffa in och köpa upp nya verk, bedriva programverksamhet och så vidare tror vi på fria och oberoende kulturinstitutioner som själva förstår att de är där för att lyfta fram kvinnors och mäns historia. Det gäller också barns, gamlas, härfödda och hitflyttade svenskars verklighet och historia.

Vi tror att varje institution nu har fått sådana direktiv i regleringsbrevet att de själva skapar sin samtid och sin framtid. Där är kvinnors historia givetvis viktig att flytta fram.

Anf. 108 GUNVOR G ERICSON (mp) replik:

Herr talman! Tack, Cecilia Wikström, för att du ändå säger att det är viktigt att lyfta fram kvinnors historia! Men det räcker inte att göra det i den befintliga strukturen. Forskningschef Inger Jonsson har uttryckt att genusperspektivet inte automatiskt förs in genom att man lyfter fram det på vissa institutioner eller i vissa projekt. Det krävs också att man på

museerna problematiserar den maktrelation som finns mellan könen och mer aktivt tar till sig kunskaper från genusvetenskaplig forskning.

Med det behövs det någonting mer. Det var det som vi tyckte var intressant att lyfta fram; det finns ingen motsättning mellan att de befintliga museerna jobbar med att lyfta fram kvinnor genom historien och att man lägger en samordnande funktion på ett museum i den befintliga strukturen. Det finns ett färdigt förslag. Plocka gärna fram det ur byrålådan!

Jag var själv på studiebesök på Arbetets museum nyligen och tog del av de projekt och undersökningar som har gjorts. Som jag nämnde i mitt huvudanförande har det funnits fler arbetsgrupper som har jobbat länge på det här. Om man nu vill göra särskilda satsningar på det här området räcker det inte med enbart projekt. Det måste också finnas en långsiktighet och ett långsiktigt hållbart perspektiv. Man måste veta från museivärlden att det här kommer att gälla och att det inte är något tillfälligt projekt som lyfts fram just nu. Är Cecilia Wikström och regeringen med på att det måste finnas en långsiktighet i verksamheten?

Anf. 109 CECILIA WIKSTRÖM i Uppsala (fp) replik:

Herr talman! Absolut – det måste finnas en långsiktig verksamhet. Men vi tror att det är bättre att alla museer ägnar sig åt detta än att ett specifikt gör det. Då kan de andra stoppa frågan i byrålådan.

Vi tar vara på de goda idéerna, men man måste också fundera över hur man bäst ansvarar för de offentliga medlen. Vi tror inte att det är rätt satsning just nu att tillskapa ett nytt museum på det här sättet, utan vi tror att uppdraget måste ges till alla. Jag tror att flera museer kommer att ha nytta av de goda idéer som Miljöpartiet har lämnat i motionen. De kommer att lyfta fram dem och ha glädje av dem inför framtiden när de jobbar med programverksamhet, seminarier, genusvetenskap och alla de viktiga frågor som Gunvor G Ericson tar upp.

Jag tror inte att frågorna försvinner för att motionen inte tillgodoses och ett nytt museum tillskapas för offentliga medel när vi redan har så många. Jag vill ändå tacka Gunvor G Ericson för hennes engagemang, kraft och goda idéer som jag tror att många kommer att ha nytta av i framtiden.

Anf. 110 HANS WALLMARK (m):

Herr talman! Det ankommer på mig som alliansens andre företrädare här att skrapa upp några av spillrorna som har lämnats kvar i debatten. Det betänkande som vi hanterar handlar om museer. Det handlar om samlingar av vikt och om minnets avenyer som vi kan flanera längsmed. Debattens små smulor som är överlämnade till mig handlar egentligen om två frågor, som delvis också har berörts av Torbjörn Björlund i en frågeställning.

Det första är det särskilda yttrandet om kirunasvenskar och frågan om varför man har detta begrepp. Jag tycker att det är en intressant frågeställning som lyfts fram i det särskilda yttrande från Vänsterpartiet. Vad jag förstår av det särskilda yttrandet tycker man att det är ett felaktigt begrepp att prata om kirunasvenskar.

Herr talman! Jag tycker att det egentligen är värre än så. Det felaktiga begreppet kan man möjligtvis lämna därhän. Det fruktansvärda är det öde som drabbade de så kallade kirunasvenskarna, eller vad vi nu vill kalla

dem. Det var människor som av ideologisk nit, ibland genom lock och pock och delvis tubbade, sökte sig till Sovjetunionen därför att de trodde att de skulle hitta ett ideologiskt lyckorike. De trodde att de skulle hitta framtiden.

De hittade död och förintelse. Många av dem kom aldrig hem. Många av dem blev sovjetiska medborgare. Några av dem kom hem och har i efterhand kunnat vittna både om vad de hoppades och trodde på och vad de fick uppleva.

Är det då fel att tala om kirunasvenskar? Nej, jag tycker inte det. Det har blivit ett etablerat begrepp. Många av dem kom från Norrbotten. Den historiska forskningen har visat att just det kommunistiska partiet i Norrbotten såvitt jag kan förstå var särskilt verksamt i att på olika sätt göra reklam för att söka sig till Sovjetunionen. Om man nu ska fundera på och skriva ett särskilt yttrande om kirunasvenskar tycker jag därför att det inte är begreppet som sådant som borde få den stora uppmärksamheten, utan ödet som drabbade kirunasvenskarna.

Herr talman! I slutet av 1990-talet uppmärksammades i Sverige att förvånansvärt många skolelever saknade kunskaper om Förintelsen och nazismens brott. Förvånansvärt många ungdomar visste inte vad Förintelsen var. Av den anledningen fattade många kloka politiker i den här riksdagen ett beslut. Jag kan säga ”kloka”, herr talman, av det skälet att jag på inget sätt var en del av den riksdagen då. Jag kan se kolleger som var aktiva här från olika partier över blockgränserna eftersom de oroades över det faktum att vi i Sverige hade en ungdomsgeneration som inte kände till Förintelsen och nazismens brott mot mänskligheten.

Jag delar Cecilia Wikströms åsikt om att Göran Persson har gjort en storartad insats för det här landet, både inom och utom Sverige, när det gäller att fästa en internationell uppmärksamhet på Förintelsen och nazismens brott mot mänskligheten. Det skedde i slutet av 90-talet i bred överensstämmelse över parti- och blockgränser.

Nu, i mitten av 2000-talet, har Forum för levande historia fått ett tilläggsdirektiv att inte bara fokusera på Förintelsen och nazismens brott mot mänskligheten utan också på kommunismens brott mot mänskligheten. Då, herr talman, kommer en diskussion om huruvida vi har en statligt sanktionerad historiesyn.

Herr talman! Jag tycker att om de debattörerna, oavsett om de finns i eller utanför kammaren, skulle ha trovärdighet i sina argument om att det finns en statlig dikterad historiesyn borde de ha hävt upp sin stämma i slutet av 90-talet. Det var ju då den stora diskussionen kom. Då fanns det en genuin oro över att svenska skolelever saknade kunskap om Förintelsen och nazismens brott mot mänskligheten. Det som nu sker är bara en logisk fortsättning på det arbetet.

Jag har full respekt för att man kan föra resonemang om statlig historieskrivning. Jag har full respekt för att man utifrån ett akademiskt perspektiv kan föra resonemang om detta. Men om man ska vara trovärdig tycker jag att man borde ha framfört precis de argument som framfördes i gårdagens debattartikel i Dagens Nyheter även i slutet av 90-talet när vi hade den stora debatten om behovet av att upplysa om Förintelsen och nazismens brott mot mänskligheten.

Herr talman! Vad jag också har förstått av Torbjörn Björlunds inlägg är att han i likhet med mig, mina kolleger från alliansen och även Social-

demokraterna tycker att det är viktigt att kommunismens brott mot mänskligheten uppmärksammas. Sedan är han orolig för att det kan finnas en statligt dikterad historiesyn. Då måste jag få returnera frågan till Torbjörn Björlund: Om det är viktigt att upplysa om kommunismens brott mot mänskligheten och det här inte är rätt sätt, vilket är då rätt sätt?

Herr talman! Jag vill med de här små påpekandena, de här små ihopsamlade smulorna från ett bord där vi bjudits på en debatt om museerna, yrka bifall till utskottets förslag.

I detta anförande instämde Cecilia Wikström i Uppsala (fp) och Dan Kihlström (kd).

Anf. 111 TORBJÖRN BJÖRLUND (v) replik:

Herr talman! Hans Wallmark var inne på ungefär samma spår som Cecilia Wikström, tycker jag, och ifrågasätter på något sätt vår hederlighet och vår vilja att belysa historiska skeenden. Jag har sagt i talarstolen att jag tycker att det är ett bra material som har tagits fram som belyser väldigt många fakta och bra fakta om just det som hände i Sovjetunionen, i Kina och i Kambodja.

Men historien börjar ju inte där. Det är det som är vår poäng. Historien börjar ju innan, i tsarrikets Ryssland under första världskriget. Det skeende som kommer efteråt har alltså en orsak innan, och det tar man bort. Det är bland annat det som de forskare som skrev på DN Debatt har som ett av sina huvudargument. Även i en artikel i Aftonbladet går man in på just den biten. Varför plockar man ut ett specifikt segment av historien när man inte gör det på andra ställen? Då är det Förintelsen och kommunismens brott, vad kommer sedan?

Vänsterpartiet var ett av de partier som var tveksamma och negativa till att över huvud taget starta Forum för levande historia för att det på något sätt skulle kunna nyttjas till det vi är kritiska mot. Den debatten var vi med i. Det är bara att gå tillbaka under de här tio åren och titta på vad som har hänt. Vi var faktiskt redan då tveksamma till vad det här skulle kunna användas till. Tyvärr finns de misstankarna kvar i dag, att man använder det till någonting annat än att belysa historiska händelser sett över hela historien.

Det som Hans Wallmark är inne på är också att våra elever har brister när det gäller framför allt kommunismens brott mot mänskligheten och Förintelsen. Men vad finns det för andra brister? Det finns ju mängder med andra brott mot mänskligheten som har begåtts i något slags religions namn eller i något slags ideologis namn.

Det Cecilia Wikström gjorde kan jag inte argumentera mot, men om Hans Wallmark skulle göra samma sak tyder det på att man faktiskt bestämmer att det här är det som är viktigt men inte det andra. Då skulle jag vilja påstå att man faktiskt använder historien som ett ideologiskt slagträ.

Anf. 112 HANS WALLMARK (m) replik:

Herr talman! Jag måste ändå få turnera min fråga till Torbjörn Björlund. Om Torbjörn Björlund nu finner att det är viktigt att man upplyser och arbetar också med kommunismens brott mot mänskligheten och det här inte är rätt sätt skulle jag vara väldigt intresserad av att få svar på frågorna: Vilket är rätt sätt? Hur vill Torbjörn Björlund som representant

för Vänsterpartiet i den här debatten delta i ett arbete för att upplysa om kommunismens brott mot mänskligheten?

Jag skulle också vilja pröva en teori som Torbjörn Björlund kan bekräfta eller dementera. Jag skulle vilja säga att ett av skälen till att man nu visar en större oro kring kommunismens brott mot mänskligheten än mot nazismens brott mot mänskligheten är att kommunismens brott ligger så mycket närmare i tiden. Det är flera, både som offer och som medansvariga, som i dag lever.

Dessutom finns det andra forskare som också har kommit till försvar för Forum för levande historias utvidgade mandat. Jag ska läsa ur Sydsvenska Dagbladet. Professor Kristian Gerner från Lund skriver: Det är sakligt motiverat att Forum för levande historia vid sidan av kampanjen om nazismens illgärningar gör en motsvarande kampanj om kommunistiska regimers brott mot mänskligheten. När man behandlar mellankrigstiden och andra världskriget som en historisk helhet är nazisternas brott historiskt sammanlänkat med sovjetkommunisternas brott.

Herr talman! Tidigare har man pratat om de ideologiska tvillingparen nazismen och kommunismen. Jag finner att detta är relevant, och därför finner jag att det breddade mandat som Forum för levande historia har fått är fullt logiskt. Det finns en koppling mellan nazismens brott mot mänskligheten och kommunismens.

(forts. 11 §)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 15.55 på förslag av förste vice talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 16.00 då votering skulle äga rum.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 16.00.

9 § Beslut om ärenden som slutdebatterats den 2 april

CU16 Den nya inskrivningsmyndigheten, m.m.

Kammaren biföll utskottets förslag.

UbU9 Högskolan

Punkt 1 (Högskolans framtida utveckling)

1. utskottet

2. res. 1 (s)

Votering:

165 för utskottet

110 för res. 1

20 avstod

54 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 84 m, 26 c, 21 fp, 20 kd, 14 mp
För res. 1: 110 s
Avstod: 20 v
Frånvarande: 20 s, 13 m, 3 c, 7 fp, 4 kd, 2 v, 5 mp

Punkt 4 (Högskolornas regionala spridning)

1. utskottet
2. res. 5 (s)
Votering:
166 för utskottet
125 för res. 5
4 avstod
54 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 84 m, 26 c, 21 fp, 20 kd, 1 v, 14 mp
För res. 5: 110 s, 15 v
Avstod: 4 v
Frånvarande: 20 s, 13 m, 3 c, 7 fp, 4 kd, 2 v, 5 mp

Punkt 10 (Grundläggande behörighet på grund av ålder och arbetslivserfarenhet)

1. utskottet
2. res. 8 (s, v, mp)
Votering:
151 för utskottet
144 för res. 8
54 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 84 m, 26 c, 21 fp, 20 kd
För res. 8: 110 s, 20 v, 14 mp
Frånvarande: 20 s, 13 m, 3 c, 7 fp, 4 kd, 2 v, 5 mp

Punkt 15 (Högskoleutbildningars kvalitet)

1. utskottet
2. res. 11 (s, v)
Votering:
165 för utskottet
130 för res. 11
54 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 84 m, 26 c, 21 fp, 20 kd, 14 mp
För res. 11: 110 s, 20 v
Frånvarande: 20 s, 13 m, 3 c, 7 fp, 4 kd, 2 v, 5 mp

1. utskottet

2. res. 14 (mp)

Votering:

260 för utskottet

14 för res. 14

20 avstod

55 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 109 s, 84 m, 26 c, 21 fp, 20 kd

För res. 14: 14 mp

Avstod: 20 v

Frånvarande: 21 s, 13 m, 3 c, 7 fp, 4 kd, 2 v, 5 mp

Punkt 19 (Utbildning av lärare i svenska för invandrare)

1. utskottet

2. res. 16 (v)

Votering:

273 för utskottet

20 för res. 16

56 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 110 s, 83 m, 25 c, 21 fp, 20 kd, 14 mp

För res. 16: 20 v

Frånvarande: 20 s, 14 m, 4 c, 7 fp, 4 kd, 2 v, 5 mp

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

NU7 Företagsfrämjande insatser

Punkt 1

Kammaren biföll utskottets förslag.

Punkt 2 (Företagsfrämjande insatser i övrigt)

1. utskottet

2. res. 1 (s)

3. res. 2 (v)

4. res. 3 (mp)

Förberedande votering 1:

20 för res. 2

14 för res. 3

258 avstod

57 frånvarande

Kammaren biträdde res. 2.

Prot. 2007/08:88
3 april

Förberedande votering 2:
106 för res. 1
21 för res. 2
167 avstod
55 frånvarande
Kammaren biträdde res. 1.
Huvudvotering:
150 för utskottet
110 för res. 1
34 avstod
55 frånvarande
Kammaren biföll utskottets förslag.
Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 84 m, 25 c, 21 fp, 20 kd
För res. 1: 110 s
Avstod: 20 v, 14 mp
Frånvarande: 20 s, 13 m, 4 c, 7 fp, 4 kd, 2 v, 5 mp

NU8 Vissa näringspolitiska frågor

Punkt 1 (Turistnäringen)

1. utskottet
2. res. 1 (s)
Votering:
164 för utskottet
110 för res. 1
20 avstod
55 frånvarande
Kammaren biföll utskottets förslag.
Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 83 m, 26 c, 21 fp, 20 kd, 14 mp
För res. 1: 110 s
Avstod: 20 v
Frånvarande: 20 s, 14 m, 3 c, 7 fp, 4 kd, 2 v, 5 mp

Punkt 5 (Miljöteknikföretagande)

1. utskottet
2. res. 4 (mp)
Votering:
259 för utskottet
15 för res. 4
20 avstod
55 frånvarande
Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 108 s, 84 m, 26 c, 21 fp, 20 kd

För res. 4: 1 s, 14 mp

Avstod: 20 v

Frånvarande: 21 s, 13 m, 3 c, 7 fp, 4 kd, 2 v, 5 mp

Punkt 9 (Företagande och brottsförebyggande verksamhet)

1. utskottet

2. res. 5 (v)

Votering:

272 för utskottet

20 för res. 5

1 avstod

56 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 109 s, 84 m, 26 c, 21 fp, 19 kd, 13 mp

För res. 5: 20 v

Avstod: 1 mp

Frånvarande: 21 s, 13 m, 3 c, 7 fp, 5 kd, 2 v, 5 mp

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

NU10 Vissa energipolitiska frågor

Punkt 1 (Biobränsle och alternativa drivmedel)

Propositioner ställdes först beträffande utskottets förslag till beslut och därefter i fråga om motiveringen.

Förslag till beslut:

1. utskottet

2. res. 1 (v)

3. res. 2 (mp)

Förberedande votering:

22 för res. 1

14 för res. 2

257 avstod

56 frånvarande

Kammaren biträdde res. 1.

Huvudvotering:

233 för utskottet

20 för res. 1

41 avstod

55 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag till beslut.

Prot. 2007/08:88
3 april

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 82 s, 84 m, 26 c, 21 fp, 20 kd

För res. 1: 20 v

Avstod: 27 s, 14 mp

Frånvarande: 21 s, 13 m, 3 c, 7 fp, 4 kd, 2 v, 5 mp

Eva-Lena Jansson (s) anmälde att hon avsett att rösta ja men markerats ha avstått från att rösta.

Motiveringen:

Godkännande av

1. utskottets motivering

2. motiveringen i res. 3 (s)

Votering:

151 för utskottet

110 för res. 3

34 avstod

54 frånvarande

Kammaren godkände utskottets motivering.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 84 m, 26 c, 21 fp, 20 kd

För res. 3: 110 s

Avstod: 20 v, 14 mp

Frånvarande: 20 s, 13 m, 3 c, 7 fp, 4 kd, 2 v, 5 mp

Punkt 3 (Vindkraft)

1. utskottet

2. res. 7 (s, v)

Votering:

151 för utskottet

130 för res. 7

14 avstod

54 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 84 m, 26 c, 21 fp, 20 kd

För res. 7: 110 s, 20 v

Avstod: 14 mp

Frånvarande: 20 s, 13 m, 3 c, 7 fp, 4 kd, 2 v, 5 mp

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

TU8 Sjöfart

Punkt 3 (Sjöfartens finansiering)

1. utskottet

2. res. 1 (v, mp)

Votering:

257 för utskottet

34 för res. 1

1 avstod

57 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 107 s, 84 m, 26 c, 20 fp, 20 kd

För res. 1: 20 v, 14 mp

Avstod: 1 s

Frånvarande: 22 s, 13 m, 3 c, 8 fp, 4 kd, 2 v, 5 mp

Kerstin Haglö (s) anmälde att hon avsett att rösta ja men markerats som frånvarande.

Punkt 5 (PSSA-frågor m.m.)

1. utskottet

2. res. 2 (v, mp)

Votering:

261 för utskottet

34 för res. 2

54 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 110 s, 84 m, 26 c, 21 fp, 20 kd

För res. 2: 20 v, 14 mp

Frånvarande: 20 s, 13 m, 3 c, 7 fp, 4 kd, 2 v, 5 mp

Punkt 6 (Utsläpp av kväve- och svaveloxider, miljödifferenterade hamnavgifter m.m.)

1. utskottet

2. res. 3 (s)

3. res. 4 (v, mp)

Förberedande votering:

113 för res. 3

34 för res. 4

146 avstod

56 frånvarande

Kammaren biträdde res. 3.

Huvudvotering:
151 för utskottet
110 för res. 3
34 avstod
54 frånvarande
Kammaren biföll utskottets förslag.
Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 84 m, 26 c, 21 fp, 20 kd
För res. 3: 110 s
Avstod: 20 v, 14 mp
Frånvarande: 20 s, 13 m, 3 c, 7 fp, 4 kd, 2 v, 5 mp

Punkt 13 (Register för fritidsbåtar)

1. utskottet
2. res. 6 (s, v, mp)
Votering:
151 för utskottet
143 för res. 6
55 frånvarande
Kammaren biföll utskottets förslag.
Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 84 m, 26 c, 21 fp, 20 kd
För res. 6: 110 s, 19 v, 14 mp
Frånvarande: 20 s, 13 m, 3 c, 7 fp, 4 kd, 3 v, 5 mp
Egon Frid (v) anmälde att han avsett att rösta nej men markerats som frånvarande.

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

FiU17 Förlängning av Sveriges deltagande i Internationella valutafondens (IMF:s) Nya låncarrangemang (NAB)

1. utskottet
2. res. (v)
Votering:
271 för utskottet
20 för res.
58 frånvarande
Kammaren biföll utskottets förslag.
Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 106 s, 84 m, 26 c, 21 fp, 20 kd, 14 mp
För res.: 20 v
Frånvarande: 24 s, 13 m, 3 c, 7 fp, 4 kd, 2 v, 5 mp

1. utskottet

2. res. (v, mp)

Votering:

257 för utskottet

34 för res.

1 avstod

57 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 108 s, 83 m, 25 c, 21 fp, 20 kd

För res.: 20 v, 14 mp

Avstod: 1 s

Frånvarande: 21 s, 14 m, 4 c, 7 fp, 4 kd, 2 v, 5 mp

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

11 § (forts. från 8 §) **Museer** (forts. KrU6)

Museer

Anf. 113 TORBJÖRN BJÖRLUND (v) replik:

Fru talman! Det blev lite avbrutet, men jag ska försöka komma i gång igen.

Det var några saker som jag tänkte på när jag hörde Hans Wallmarks första replik.

När det gäller den historieberövning som man ska försöka bevisa är rätt, den här avbrutna och uttagna delen, pratar man mycket om att bristen på kunskap hos elever är en av orsakerna. Det kan vara en orsak. Men då borde man faktiskt också belysa den brist på kunskap som finns på andra områden. Det borde vara någonting som man i sådana fall tar till sig.

Jag tänker också på den kritik som har framförts av de här 253 akademiska forskarna. Nu hörde jag av Hans Wallmark att det var en som stod emot här, men 253 mot 1 kan vara en bra siffra i sig.

Just den här kritiken handlar om att man faktiskt på något sätt riskerar att hamna i en situation där man använder den här delen av historien till att skapa något slags bild av att det är så mycket hemskare med det här än med det andra som har hänt i historien. Det är nämligen det man gör. Jag tycker att både Cecilia Wikström och Hans Wallmark på något sätt har gjort de markeringarna, att det är de som bestämmer vad som är viktigt, genom att de plockar ut en sak. Det är det som är faran, att man faktiskt använder historien som något slags ideologiskt slagfält, som då de här forskarna är rädda för.

Det måste naturligtvis vara så att man har en bra historieundervisning i skolan på alla sätt, att man ser historien som ett skeende. Då kan man inte plocka ut just en bit. Jag tycker att det på något sätt är just det som både Hans Wallmark och andra företrädare för majoriteten gör. Man plockar faktiskt ut en bit och är otroligt engagerad i just det som har hänt i Sovjet, i Kina och i Kambodja.

Det är hemskt. Det har vi erkänt allihop, men det finns faktiskt en hel historia att ta hänsyn till, där man just i olika religioners och i olika ideologiers namn har begått nästan lika svåra brott.

Anf. 114 HANS WALLMARK (m) replik:

Fru talman! Torbjörn Björlund försöker samtidigt inta två positioner. Å ena sidan säger han att det som har hänt vad gäller brott mot mänskligheten i kommunismens namn är hemskt. Men å andra sidan ska man inte göra som man gör nu.

Då var min fråga, som jag tror att jag har ställt tre gånger hittills i kammaren: Om man inte ska göra det på detta sätt, på vilket sätt tycker Torbjörn Björlund och andra vänsterpartister att man ska göra vad gäller upplysning om kommunismens brott mot mänskligheten?

Jag tycker, precis som professor Kristian Gerner, att det finns en logisk fortsättning på det uppdrag som man har gett till Forum för levande historia vad gäller upplysning om Förintelsen och nazismens brott mot mänskligheten. Det är en helhet. Det handlar om de två ideologier som på ett oerhört mörkt och blodigt sätt påverkade 1900-talets historia inte minst på vår kontinent. Då tycker jag att man åtminstone får vara så pass hederlig som jag tycker att Torbjörn Björlund var i sitt första replikskifte. Han sade då: Vi var nog tveksamma till att man över huvud taget skapade Forum för levande historia och att man inledde ett arbete vad gäller upplysning om Förintelsen och brott mot mänskligheten i nazismens namn.

Om man har sagt ja till det första, då tycker jag att det är en logisk fortsättning att säga ja till det andra. Men om man inte tyckte att Forum för levande historia var en bra idé, och om man inte tyckte att det behövdes något särskilt arbete kring nazismen och Förintelsen, då kan jag också förstå att man tycker att det andra ledet inte är lika viktigt.

Jag håller helt med Torbjörn Björlund om att det är oerhört viktigt med satsningar på skolan. Det gäller inte bara ett kärnämne som historia, utan det gäller också det som regeringen gör när det gäller en skriv-räkna-läsa-garanti. Den här regeringen har verkligen visat att det är en kunskapens och utbildningens regering.

Anf. 115 PETER PEDERSEN (v):

Fru talman! Jag satt på min kammare och väntade på votering och på att få åka hem. Då får jag höra detta brandtal i kammaren. Eftersom jag har en bakgrund i kulturutskottet och vi har haft denna diskussion tidigare kände jag att det var några övertoner här. Det är något trist. Jag känner att alla partier i Sveriges riksdag har en stor samsyn vad gäller synen på demokrati och på hur vi ska betrakta regimer och ideologier som bryter mot mänskliga rättigheter.

Såvitt jag ser är utskottet enigt. Det finns ingen här som har föreslagit att man ska lägga ned Forum för levande historia, även om det är på det

sätt som Torbjörn Björlund säger att det fanns en stor tveksamhet från början när myndigheten bildades. Om jag inte minns fel var till exempel också Centern, om inte alldeles från början så något år efter, mycket tveksamma just av det skälet att man riskerade att selektivt politiskt styra den historiska forskningen.

Jag kan konstatera att i det första uppdrag som gick ut från regeringen till Forum för levande historia står det att man ska främja arbete för demokrati, tolerans och mänskliga rättigheter med utgångspunkt i Förintelsen och andra brott mot mänskligheten.

Det fanns alltså inte den begränsningen att man bara skulle ägna sig åt nazismen, utan det är fritt fram för myndigheten att ta upp vilka brott mot mänskligheten som helst som man önskar belysa. Man har till exempel också belyst slaveriet som ett brott mot mänskligheten.

Det är inte detta som vi diskuterar. Vi kan ha en sådan diskussion – om myndigheten behövs eller inte. Det är inte det som kritiken gäller. Om man tittar noggrant i betänkandet finns det åtminstone tre motioner där olika ledamöter från den borgerliga sidan faktiskt går in med en konkret uppmaning till myndigheten eller regeringen. Det sägs till exempel att myndigheten bör studera kirunasvenskarnas situation. Det sägs att myndigheten bör titta närmare på kommunismens skuld för 100 miljoner människors död. Det skriver Lennart Sacrédeus. Rolf K Nilsson och Lars-Arne Staxäng lyfter fram samma sak. Det handlar om att man ska ge uppdrag.

Om man sedan läser under vad som står under Bakgrund står det tydligt att regeringen i budgetpropositionen 2007 aviserade att den avsåg att ge ett särskilt uppdrag till Forum för levande historia skulle belysa och informera om kommunismens brott mot mänskligheten. Samma sak upprepades av utrikesminister Carl Bildt i en interpellationsdebatt den 21 juni 2007.

Jag och Vänsterpartiet, törs jag säga, tycker att det är en orimlig ordning om vi här i Sveriges riksdag ska stå och diskutera vilka forskningsfält som är intressanta eller vilka kampanjer som är intressanta för Forum för levande historia att ta upp. Det är väl rimligtvis den myndigheten som ska göra det, och i så fall utifrån det uppdrag som man har fått.

Då frågar Hans Wallmark hur vi ska agera. Som gammal historielärare tycker jag att det är ganska självklart att om svenska elever inte känner till vare sig Gulagarkipelagen eller koncentrationslägren har skolan onekligen en viktig uppgift i historieundervisningen, eller hur? Jag tror dessutom att det är mycket mer effektivt än att man talar om kampanjer.

Om man går ut och frågar svenska skolelever är jag inte alldeles övertygad om att de känner till att vi har en speciell myndighet som heter Forum för levande historia som ägnar sig åt detta. Det tror jag inte. Det kan inte heller vara det som är det intressanta.

Men det blir något märkligt när vi får en diskussion om vi är för eller mot att man ska upplysa, ha diskussioner om och vidta åtgärder när det gäller brott mot mänskligheten. Detta uppdrag finns redan.

Om det kommer förslag från någon i denna kammare om att Forum för levande historia ska ta upp och belysa imperialismens brott mot mänskligheten, olika religiösa åskådningars brott, till exempel kristendomens, för att haka på Cecilia Wikström, kommer jag att rösta mot det.

Jag tycker inte att vi politiker ska styra vad en myndighet i detalj ska göra eller vad forskningen i detalj ska göra. Det ska de själva avgöra, annars har vi ingen fri forskning och ingen fri opinionsbildning. Det tycker jag gäller oavsett vilken fråga som vi diskuterar.

I detta anförande instämde Siv Holma (v).

Anf. 116 HANS WALLMARK (m) replik:

Fru talman! Jag tycker att Peter Pedersen är lite negativ till Forum för levande historia. Jag tror att Forum för levande historia är väl känd hos många skolelever och inte minst hos den breda allmänheten. Jag tror att de allra flesta av oss känner till *Om detta må vi berätta*. Jag tror att det var en väldigt betydelsefull insats som man gjorde i slutet av 1990-talet och i början av 2000-talet för att få uppmärksamhet kring Förintelsen och nazismens brott mot mänskligheten.

Även om man inte gör den här direkta kopplingen mellan Forum för levande historia och *Om detta må vi berätta*, tror jag i alla fall att det senare är ett begrepp som många känner igen och intimt förknippar med det som hände.

Peter Pedersens frågor är intressanta. Om man tittar på just det betänkande som Peter Pedersen har kommit till kammaren för att diskutera, kan man bland de förslag som finns här se att det handlar om museiansvar för HBT-kulturen. Man motionerar om inrättandet av ett kvinnomuseum. Det handlar i och för sig också om uppmärksammande av kommunismens brott och uppmärksammande av slaveriet.

Om Peter Pedersen tycker att de motioner som handlade om uppmärksammande av kommunismens brott mot mänskligheten är statlig styrning, hur förhåller han sig då till de övriga motionerna där det också ställs krav och som kulturutskottet också har behandlat?

Avslutningsvis: Det särskilda yttrandet nr 4 i betänkandet från Vänssterpartiet handlar om begreppet kirunasvenskarna. Man för där ett resonemang om att det är fel att använda begreppet kirunasvenskarna. Peter Pedersen, är inte det om möjligt fråga om ännu mer detaljstyrning?

Anf. 117 PETER PEDERSEN (v) replik:

Fru talman! Man måste ändå se skillnaden. Om man i allmänhet tycker att det är viktigt att belysa till exempel kvinnors roll i Sverige genom historien, eftersom kvinnor inte är normen utan undantaget även när det gäller museiverksamheten, tycker jag inte att det är något fel att man har synpunkter på om man vill ha ett kvinnomuseum eller inte.

Däremot är det helt fel om vi politiker skulle gå in och diskutera om vi tycker att Forum för levande historia ska ta upp den epoken, den företeelsen och så vidare. Det är det som jag kritiserar.

Vi har myndigheten Forum för levande historia, och jag kan inte se att det finns någon motion där det föreslås att den ska läggas ned. Det har varit en sådan diskussion tidigare. Nu finns denna myndighet, och de har ett öppet uppdrag, en öppen möjlighet att belysa vilka brott mot mänskligheten som de vill. Det är inte detta som vi diskuterar utan det är om vi här i Sveriges riksdag, utifrån politisk orientering, ska ha synpunkter på vad de ska ägna sig åt. Det är precis det som gör att vi får precis det som vi anklagar dessa diktaturer för, nämligen, som dessa forskare skriver, att

man ställer historieforskningen i diktaturens tjänst. Det är precis som att vi diskuterar andra saker. Vi kan inte försvara demokratin genom att inskränka på demokratin.

Vi ska inte försöka komma till rätta med eller belysa de brott mot mänskligheten som har begåtts genom att delvis använda likartade metoder. Det är den diskussionen vi för. Men då blir det en annan diskussion om vad vårt parti kallar sig.

Upplysningsvis tror jag inte att det finns något parti i Sveriges riksdag som så självkritiskt har belyst sin egen historia som Vänsterpartiet. Vi har flera rapporter och vi har en analysgrupp, som jag för övrigt själv satt med i. Vi har sedan en lång tid, i decennier, klart skrivna partiprogram där vi belyser, tar avstånd från och kritiserar vår egen historia. Jag skulle önska att alla andra partier hade samma ödmjukhet, för det finns en del att gräva upp även hos er andra.

Anf. 118 HANS WALLMARK (m) replik:

Fru talman! För det första tycker jag ändå att det är en viss skillnad vad gäller vår historia några partier emellan.

För det andra, Peter Pedersen, brukar självsmicker lukta illa. Det gör det även i kammaren.

För det tredje har det inte varit alldeles oomstritt att det i de historiprojekt som Vänsterpartiet har bedrivit också har funnits forskare och seriösa analytiker som har haft andra detaljsynpunkter på det hela.

Fru talman! Jag måste ändå få ställa den grundläggande frågan, och det är: Tycker Peter Pedersen, i likhet med Torbjörn Björlund, att det är bra att det bedrivs upplysningsverksamhet och historieforskning om kommunismens brott mot mänskligheten eller inte?

Jag tycker att vi här i kammaren har hört båda åsikterna samtidigt. Man börjar med att säga att det är viktigt att kommunismens brott mot mänskligheten uppmärksammas. Men sedan kommer alla invändningar, alla om, men och kanske. Det enklaste är att svara ja eller nej på frågan: Är det viktigt och relevant att upplysa om kommunismens brott mot mänskligheten eller inte?

Skälet till tilläggsdirektivet som kom var att det var förknippat med en ramutökning. Forum för levande historia fick mer pengar i samband med budgeten för 2007. Det aviserades i ett regeringsbeslut den 21 december 2006.

Skälet var just att man tidigare när det gällde ett antal motioner som var inlämnade från borgerliga ledamöter här i riksdagen hade sagt att man inte kunde utöka uppdraget till Forum för levande historia därför att resurserna var begränsade och de hade lagt ned hela sin tid och verksamhet på arbetet med Förintelsen och upplysning om nazismens brott mot mänskligheten. Vad alliansregeringen då gjorde med sitt beslut den 21 december, som sedan följdes av budgetmedel, var att man gav ett utökat uppdrag men också mer pengar till Forum för levande historia.

Anf. 119 PETER PEDERSEN (v) replik:

Fru talman! Upplysningskampanj är inget lyckat ord, tycker jag. Det låter som att man ska upplysa om något och att det ska vara en kampanj. Det låter som en tillfällig åtgärd.

Jag tror att demokratin måste försvaras i dag, i morgon och väldigt lång tid framåt. Det naturliga svaret för mig är att vi måste lyfta fram de demokratiska frågorna ännu starkare i den vanliga undervisningen, till exempel som en naturlig del i historieundervisningen eller när man i ämnet samhällskunskap diskuterar olika sätt att styra ett samhälle. Där har de en självklar plats. Då når vi dessutom ut till alla elever i Sverige som går i den svenska skolan.

När det gäller ramutökningen och vad Forum för levande historia har gjort och inte gjort kan jag tala om att jag var där för några år sedan och att de då hade andra inriktningar än bara på nazismens brott. De har haft den möjligheten länge. De har också jobbat med andra ideologier länge.

Huvudfrågan är fortfarande: Ska vi politiker avgöra det här? Det här är inget självskryt, utan man kan kolla efteråt om jag följer det eller inte. Om någon i kammaren dristar sig att yrka på att vi ska upplysa om kristendomens brott mot mänskligheten, imperialismens brott mot mänskligheten och så vidare kommer jag att rösta nej av principiella skäl.

Jag tycker inte att det är vi politiker som ska styra verksamheten i detalj. Då går vi långt över gränsen för vad vi bör ägna oss åt. Forskare är bättre skickade att avgöra vilka forskningsfält de vill studera, vilka insatser de ska ha och var de ska söka stöd. Det är en mycket bättre och friare forskning. Då kommer vi också mycket närmare en sanning som inte behöver ha något slags politisk orientering eller att vi har misstankar om att någon har en baktanke med det ena eller det andra. Det vore trist om vi skulle få en sådan diskussion.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 9 april.)

Idrottsfrågor

12 § Idrottsfrågor

Föredrogs
kulturutskottets betänkande 2007/08:KrU7
Idrottsfrågor.

Anf. 120 LARS WEGENDAL (s):

Fru talman! För andra gången den här mandatperioden har vi en debatt om den statliga idrottspolitiken. Precis som förra gången är det ett renodlat motionsbetänkande som vi ska debattera. Menyn består av 22 motioner som väcktes under allmänna motionstiden 2007.

Det är väl bra att ledamöterna har ett aktivt intresse för svensk idrott som de visar genom ett motionerande. Visst vore det ännu mer glädjande om det vi skulle debattera vore en proposition från regeringen. Men tyvärr har idrottsministern inte visat något mer framträdande intresse för idrottens villkor.

Vad vi sett är mest en idrottsminister som fungerat som prisutdelare och som därutöver haft en sagolik förmåga att komma på kollisionkurs med vår största folkrörelse.

Man har lyckats begrava idrottens skattefrågor och de förslag som fanns i en för idrotten positiv utredning. Man har begrävt dessa frågor i en ny utredning där man först inte ville ge idrotten representation. Det

krävdes massiva protester och påtryckningar för att finansministern skulle acceptera en representation.

På samma sätt hamnar idrottsministern på total kollisionskurs med svensk idrott när hon sänder ut ett pressmeddelande om att hon ska träffa idrottens företrädare i en fråga där de har framfört sina åsikter på ett klart och tydligt sätt under de senaste åren. Det är ett mycket märkligt beteende som enligt en av idrottens främsta företrädare antingen har sin grund i dåliga PR-rådgivare eller en oenighet inom regeringen där man gör allt för att skjuta ställningstagandena framför sig.

Fru talman! Vi socialdemokrater har i det här betänkandet tre reservationer och tre särskilda yttranden.

Vad gäller reservationerna vill jag här lyfta fram vad vi säger i reservation nr 5 om vikten av att människor vågar vara öppna med sin sexuella läggning utan att behöva vara oroliga för trakasserier. Homosexuella, bisexuella och transsexuella idrottare törs inte alltid berätta om sin läggning av rädsla för att bli utstötta från gemenskapen. Visst har idrotten gjort vissa insatser, men långt ifrån tillräckligt. Frågorna måste uppmärksammas betydligt mer än vad som har varit fallet hitintills, inte minst bland idrottande ungdomar.

Jag yrkar bifall, fru talman, till reservation nr 5.

I en annan reservation lyfter vi socialdemokrater tillsammans med Vänsterpartiet fram vikten av att skapa små, flexibla idrottsanläggningar som inte utgår från organiserad idrottsverksamhet. Vi gör detta trots att vi är fullt medvetna om det arbete som idrottsrörelsen gjort tillsammans med kommuner när det gäller spontanidrottsplatser. Men vi gör det i akt och mening att påtala vikten av att storstadskommuner och mindre kommuner måste ta detta på allvar i sin översiktsplanering och detaljplanering. Det räcker inte med alla dessa stora elitidrottsarenor, utan man måste även tänka på gröna ytor för spontan idrott och lek, inte minst ur ett folkhälsoperspektiv.

Fru talman! Jag yrkar bifall även till reservation nr 7.

Fru talman! I 2006 års valrörelse deltog alla partier i en debatt som Riksidrottsförbundet anordnade under Almedalsveckan. Ett av debattens två huvudteman var statens roll för att få fler internationella idrottsevenemang till Sverige.

För någon vecka sedan hade vi här i kammaren en interpellationsdebatt med idrottsministern. Debatten gällde regeringens oförmåga att komma fram med ett förslag till strategi för hur staten kan vara en medverkande part för att Sverige och svensk idrott ska vara ännu mer framgångsrika i att få internationella evenemang till Sverige. Det var en fråga som vi socialdemokrater lyfte fram redan i förra årets motionsbetänkande och motionsdebatt och där jag fick positiva svar från flera av borgerlighetens företrädare. På samma sätt var alla borgerliga partier i Almedalsdebatten oreserverat positiva till det statliga engagemanget och till och med till statlig bidragsgivning.

Men, snälla ni, nu måste ju även ni ha tröttnat på regeringens oförmåga att föra en dialog med idrottsrörelsen. Eller tycker ni att det är en rimlig hantering av denna fråga?

Är det rimligt att inbjuda idrottsrörelsen via pressmeddelanden? Är det rimligt att återigen föra frågan till en tjänstemannagrupp? Är det rimligt att man i regeringsförklaringen så tydligt talar om sin ambition

om flera internationella evenemang och sedan låter frågan ligga i träda under så lång tid? Kan inte ni – den moderatledda regeringens företrädare här i riksdagen – i varje fall antyda er politiska vilja i denna fråga? Jag är övertygad om att både idrottens företrädare och andra evenemangsanordnare skulle tycka att det vore givande att få lite politiska antydningar i stället för att bara höra att frågan diskuteras mellan ett antal tjänstemän i tre departement.

Fru talman! Jag återkommer eventuellt till några av övriga frågor i betänkandet i samband med frågor till övriga som deltar i debatten.

Anf. 121 TORBJÖRN BJÖRLUND (v):

Fru talman! I det här betänkandet om idrott, som kanske är mindre kontroversiellt än det förra betänkandet vi nyss debatterade, finns saker som för många kan verka självklara. Jag tänker försöka belysa några saker som jag tycker är av särskild betydelse både för idrottsrörelsen och för staten som bidragsgivare.

Jag ska börja med att yrka bifall till reservation 7, som vi har gemensamt med Socialdemokraterna och som handlar om idrottsanläggningar. Jag står bakom alla Vänsterpartiets reservationer och särskilda yttranden, men jag yrkar bifall bara till denna.

Jag vill börja med det som handlar om idrottens självständiga ställning och ekonomi. Det har varit en självklarhet att vår största folkrörelse idrotten har varit oberoende och självständig. Inte desto mindre har idrotten, framför allt den organiserade idrotten, litat till ett stort stöd från den offentliga sektorn. I dag går det från staten in drygt 1,8 miljarder kronor. Från kommunerna får idrotten mer än dubbelt så mycket stöd. Det här innebär en relativt långtgående samverkan mellan idrotten och den offentliga sektorn.

För statens del handlar det om att ange de syften vi tycker att idrotten ska uppnå. Vi utgår från att idrotten sedan lägger fast målen för hur det ska gå till. Det här fungerar hyfsat i dag, men det finns fortfarande vissa problem som idrotten behöver arbeta med. Det är inget att sticka under stol med, och det gör man inte inom idrotten heller. Mycket har gjorts, och det finns i dag både mål och handlingsplaner som ligger helt i den riktning som vi från statlig sida vill att idrotten ska verka i. Det finns dock rent praktiskt mycket kvar för idrotten att hantera och utveckla.

Idrotten är en spegelbild av samhället. Man har samma problem som i övriga delar av samhället. Arbetet mot sexism, rasism, klasskillnader och för jämställdhet, integration och för mer kunskaper om HBT-frågor med mera måste genomsyra all verksamhet.

Det finns i dag alla skäl att fortsätta dialogen med idrotten om hur man uppfyller sina uppsatta mål. En sak som jag vet är ett problem är detta med ledarutbildning. Man får slita mycket hårt för att få tillräckligt många ungdomsledare att utbilda sig och för att kunna ge barn och ungdomar en bra utbildning, inte minst inom de områden som jag tidigare nämnde.

Idrottsrörelsen behöver ett stadigt och säkert ekonomiskt stöd. Vi i Vänsterpartiet menar att det bästa sättet är att på sikt överge kopplingen till vinstdelningssystemet inom Svenska Spel och låta det gärna ännu generösare statsbidraget gå över statsbudgeten. I detta kan det också finnas en moralisk dimension. Låt idrotten slippa hoppas på ett ökat

spelade för att inkomsterna ska öka. Ett ökat spelande leder ju mycket troligt också till ett ökat spelmissbruk.

Den viktigaste förutsättningen för att idrotten ska få förutsättningar att driva bra verksamhet, framför allt för barn och ungdomar, borde vara att det finns tillgång till bra anläggningar på nära håll. Det är enligt min mening kanske den ödesfråga som idrotten framför allt har att hantera i framtiden. Här är den samverkan med kommunerna som i dag pågår en förutsättning för att det ska fungera bra. En ansträngd kommunal ekonomi klarar inte av att bygga och investera tillräckligt mycket för att detta ska bli verklighet. Den ekonomiska politik som regeringen för motarbetar detta. Med minskade bidrag till kommunerna blir detta en kvarnsten som många kommuner inte klarar av att bära. De behöver hjälp och alltså mer pengar.

Det är oerhört viktigt att det i samhällsplaneringen säkerställs att det finns grönytor, lekparker och små idrottsplatser i barns och ungdomars närområden, där de bor.

I det sammanhanget vill jag nämna de närvidrottsplatser som också Lars Wegendal var inne på och som börjar dyka upp på olika ställen i våra kommuner. Det är en flexibel mindre idrottsanläggning som mera inbjuder till spontan fysisk aktivitet än till organiserad idrottsverksamhet – precis det som idrottsrörelsen själv efterlyser. Det vore spännande med ett statligt stöd till en satsning på fler sådana anläggningar. Detta kan jag ge som ett tips till regeringen. Jag tror också att idrottsrörelsen skulle välkomna ett sådant initiativ.

Jag återkommer så småningom till det som alliansföreträdarna kommer att säga här från talarstolen.

I detta anförande instämde Siv Holma (v).

Anf. 122 GÖRAN MONTAN (m):

Fru talman! Det är inte alltid man redan från början när man går upp vet att man ska få en replik att svara på, men det är väl bra, det.

Vi har i dag att behandla ett motionsbetänkande som omfattar 22 motionsyrkanden och åtta reservationer. Jag yrkar avslag på samtliga motioner.

Efter att ha lyssnat på de föregående talarna tror jag att vi i stort sett är överens om väldigt mycket. Framför allt kan vi konstatera att konfliktytan mellan partierna inte är lika stor som på många andra politikområden. Däremot har vi naturligtvis olika åsikter i en hel del frågor, till exempel om hur fort vissa saker ska gå och exakt hur de ska göras. Men att de ska göras – målen – verkar vi ändå vara ganska överens om.

Jag har med stort intresse läst igenom motionerna. Det sägs många kloka saker i dem.

Vänsterpartiet har en motion om idrottens självständiga ställning. Där är vi överens om att idrotten är mogen att ta ett större ansvar för sin egen verksamhet. Vi har under mandatperioden bidragit till att se till att regeringsbrevet har förenklats och att återrapporteringskyldigheten har förenklats. Det är naturligtvis alltid nödvändigt att följa upp och se till att när så mycket pengar lämnas över till en rörelse som uppträder som en myndighet måste det vara kopplat till återkoppling och redovisning.

Med det svaret vill jag ändå säga att vi har drivit frågan för idrottens självständiga ställning ytterligare ett snäpp framåt.

En annan motion handlar om arbetet mot dopning. Det återkommer i ett särskilt yttrande. Där råder heller ingen skillnad i åsikt: Arbetet mot dopning är utomordentligt viktigt. Det är en av de viktigaste frågorna.

Tack och lov har vi delegerat ansvaret för detta till Riksidrottsförbundet, och deras dopningskommission arbetar mycket framgångsrikt med dessa frågor. Inom elitidrotten i Sverige är detta inte ett stort bekymmer. Möjligtvis kan vi se en tendens i Sverige liksom i andra länder att det kanske mer förekommer problem inom motionsidrott, styrketräning och liknande, där anabola steroider förekommer. Det är något som vi måste attackera tillsammans med polismyndigheterna å det kraftigaste.

De medel som har avsatts till RF för att behandla den här frågan är 23 miljoner, varav 2–3 miljoner går till särskilda ändamål, bland annat samarbetet med WADA.

Jag konstaterar, precis som oppositionen, att antalet tester har minskat. Den handlingsplan som man satte i gång för ganska länge sedan blev aldrig antagen. Då handlar det om en annan mandatperiod.

Det har gjorts att Riksidrottsförbundet har tillsatt en intern utredning som delvis ska ta reda på var ansvaret ska ligga. Vi ser fram emot att läsa resultatet av den.

Till dess utgår jag ifrån att Riksidrottsförbundet har medel att allokera till antidopningsarbetet om det visar sig nödvändigt.

Jag kommer då in på en annan fråga som Vänsterpartiet har lyft upp, nämligen idrottens ekonomi. Man kan ju ha synpunkter på sambandet med spelandet. Det har jag också. Det är en utredning på gång som kommer att presenteras i december år. Den handlar om den reglerade spelmarknaden. I den ligger också frågan om idrottens framtida finansiering. Det är klart att jag kan ha synpunkter på varför mitt barnbarns idrottande skulle ha något som helst samband med att folk spelar mer poker på nätet.

Jag återkommer till den frågan när vi har lite klarare direktiv om hur man ska kunna lösa detta. Vi kan konstatera att idrotten, genom det ökade spelandet, har fått nästan 200 miljoner mer i år än förra året.

Frågan har också väckts om HBT-personers förhållande till idrotten. Jag kan bara säga att jag tycker att det är en skam att det ens antyds att det behövs speciella idrottsföreningar som riktar sig till just homosexuella eller HBT-personer. Så är fallet i Stockholm.

Tack och lov är inte de som har startat de föreningarna lika fördomsfulla, så där är också heterosexuella människor mycket välkomna. Det har faktiskt blivit en utveckling på den punkten.

Jag hade nöjet att delta i en paneldebatt under Pridefestivalen förra året som ju hade temat idrott. Det var en mycket intressant diskussion. Jag utsattes visserligen själv i början för förutfattade meningar. En gråhårig 60-årig moderat ansågs kanske inte ha några andra åsikter än dem som jag pådyvlades alldeles i början, det vill säga att jag antogs vara något av en homofob. Nu hade jag inte de problemen.

Jag fick en fråga. Man frågade om man i de direktiv i regleringsbrevet som nämner jämställdhet som en fråga som ska genomgå och integreras i allt arbete inom RF kan lägga till också HBT-frågorna. Jag ställde mig positiv till det. Vi får se om vi kan foga in det i instruktionerna till

RF på ett tydligare sätt. RF arbetar med frågan på ett mycket seriöst sätt. Det är inte lätt. Det är heller inte lätt för RF att ändra många människors grundföreställningar. Sådant tar tid i samhället i övrigt. Idrotten är inget undantag.

Jag utgår ifrån att jag får frågor så att jag kan utveckla detta.

Anf. 123 LARS WEGENDAL (s) replik:

Fru talman! Jag kan hålla med Göran Montan när det gäller HBT-personer. Jag ser egentligen inte att problemet ligger på nationell nivå – varken på RF-nivå eller på förbunds nivå. Problemet ligger nog längre ned i organisationen, på den lokala nivån. Hur man kommer till rätta med den typen av problem skulle jag vilja se i en diskussion framöver.

Strategi för internationella evenemang har vi debatterat ett antal gånger på senare tid. Det är ju bra.

Jag skulle vilja höra Göran Montans kommentarer till det arbetssätt som regeringen har valt. I Norge arbetar man mycket brett. Man har engagerat sju departement i arbetet, vilket gör att man fångar in såväl turism och idrottsrörelse som World Scout Jamboree. I Sverige har regeringen valt ett mycket smalare arbetssätt, vilket oroar mig lite. Risken är uppenbar att man inte fångar in alla de evenemang som behöver stöd och råd för att genomföras.

Hur tror Göran Montan att man fångar in de evenemang som ligger inom till exempel integrations- och jämställdhetsministrarnas ansvarsområde?

Min andra fråga handlar om ytor för spontan idrott. I betänkandet avstyrker majoriteten ett par motioner om mindre platser för spontan motion med hänvisning till det kommunala självstyret. Så kan man naturligtvis göra om man inte vill diskutera frågan.

Hur ser majoriteten på möjligheten att till exempel genom ändringar i plan- och bygglagen eller på annat sätt åstadkomma de grundläggande förutsättningarna för att skapa dessa viktiga ytor för spontan och ofta icke-organiserad idrott?

Anf. 124 GÖRAN MONTAN (m) replik:

Fru talman! Jag börjar med det sista. Minnet är kort, så det är bäst att börja med det man kommer ihåg.

Spontanidrotten är naturligtvis grunden till det som komma skall.

Jag ska ge herr Wegendal en eloge. Handslaget bygger på ett alldeles utmärkt initiativ från idrottsrörelsen och Socialdemokraterna. Det har vi byggt vidare på. Vi har byggt ut det. Det handlar just om att få fler att börja idrotta och att idrotta längre.

Näridrottsplatser kan ju vara väldigt små anläggningar, men också lite större. RF har ju ett ordinarie anläggningsstöd på 20 miljoner. Genom Idrottslyftet har närmare 50 miljoner satts in för just det ändamålet. När vi utvärderar hur det har slagit och om det har varit tillräckligt får vi ha en dialog med kommunerna och RF om möjligheten att komplettera verksamheten. Jag håller med Lars Wegendal om att det är viktigt.

Jag ska försöka hinna med frågan om stora evenemang också. Vi har inte sju departement, utan bara tre som är direkt involverade i arbetet. I gruppen har vi naturligtvis också en dialog med idrottsrörelsen.

Karin Mattsson har ju sagt att hon inte är nöjd med regeringen. Då inbegriper det faktiskt två regeringar. Hon var lika missnöjd med den förra regeringen som under fyra år inte ens kom fram till en strategi, vilket idrottsministern har lovat att den här gruppen tillsammans med idrottsrörelsen ska göra före sommaren.

Jag kan inte annat än tro på min minister, så jag hoppas att det blir så.

Anf. 125 LARS WEGENDAL (s) replik:

Fru talman! Det gör jag också – inte tror på henne, men hoppas att det blir något.

Jag är lite glad i dag. I två olika debatter efter varandra har vi fått enormt beröm av moderata företrädare. Först när det gäller Forum för levande historia och nu för Handslaget. Detta måste gå till historien. Eller också är det ett sätt för er att komma närmare oss i debatten.

Tack för svaren.

Min tredje fråga handlar om de två moderata motionerna i betänkandet om att tillåta professionell boxning. Många deltog i den debatten, som föregick den nya lagstiftningen för kampsporter. Moderaterna ställde inte upp på den nya lagen. Därför är det inte konstigt att de två motioner som vi behandlar i det här sammanhanget är moderata.

Jag konstaterar att tillsynsmyndigheten i Örebro börjar tillåta den kampsportsvariant som kallas MMA, det vill säga Mixed Martial Art. Det låter nästan som en konstart. Det innebär att man har två utövare i en bur, utan huvudskydd och med rätt tunna handskar som i stående eller liggande ställning har rätt att slå eller sparka varandra på ett ganska anmärkningsvärt sätt.

Min fråga till Göran Montan är därför: Tycker du att detta är en kampsport som även fortsättningsvis bör tillåtas, eller finns det anledning att ytterligare skärpa lagstiftningen eller se över den för att förhindra att de här avarterna kommer in?

Jag kan visa upp en tidningsartikel om detta. Personligen tycker jag inte att det ser speciellt trevligt ut. Jag kan överrätta den till Göran Montan så att han kan läsa den efter debatten.

Anf. 126 GÖRAN MONTAN (m) replik:

Fru talman! Jag tackar så mycket. Det är skönt att Lars Wegendal är glad. Lars Wegendal var inte riktigt lika glad den sena natten när vi hade en interpellationsdebatt om stora evenemang. Men det är väl trevligt om jag kan bidra till att Lars blir glad.

Min uppfattning när det gäller kampsporter är att upprepade slag mot huvudet är skadligt. När vi pratar om boxning tycker jag att amatörboxning där det finns tillräckligt med skyddsanordningar är helt okej. Många man-mot-man- eller kvinna-mot-kvinna-sporter, envigssporter, har utvecklats till att se till att man är ordentligt skyddad.

Jag började när jag var ung med fäktning. Det är väl ett bra exempel på hur en dödlig envigssport har utvecklats till en oerhört dramatisk och trevlig sport där ingen gör sig illa, i alla fall inte med flit.

MMA tycker jag, på den beskrivning jag hör från Lars Wegendal, låter förfärligt. Jag måste studera det vidare och titta vad det går ut på. Om den skulle rymmas under den nuvarande lagstiftningen blir jag väldigt tveksam.

Stora evenemang har vi pratat om. Jag tror att jag har betat av de flesta frågor som jag har fått.

Prot. 2007/08:88
3 april

Anf. 127 TORBJÖRN BJÖRLUND (v) replik:

Fru talman! Som Göran Montan var inne på är det här kanske ett område där vi har mer samsyn än i andra politikområden. Men det finns några saker som jag tycker är viktiga att lyfta upp. Det finns skillnader i hur man ser på olika saker.

Går man in på idrottens självständighet kopplad till ekonomi finns det en del saker där vi har olika syn på hur det ska gå till. Idrotten har genom tiden och genom historien haft en rätt bra verksamhet för att plocka in pengar. Man har vana att dra in pengar för sin egen verksamhet på olika sätt. Det är oftast lotterier eller olika spel som har plockat in pengar. Det finns naturligtvis en koppling till Svenska Spel som från början var Tipstjänst och som bildades för att man ville bli av med det okontrollerade spelet. 1934 tror jag att det var.

Min fråga är vad Göran Montan anser när det handlar om Svenska Spel. Det är ett dilemma i sig. Det finns en diskussion om avreglering av spelmarknaden, vilket direkt påverkar idrottsrörelsen. Det andra är de summor som i dag förs in i den organiserade idrotten och som den är så otroligt beroende av. Det här är en balans, att på något sätt ha en självständig idrottsrörelse samtidigt som man vet att den är väldigt beroende av de pengar som vi skjuter till.

Det har varit en utveckling som på många sätt har bejakats, egentligen både av idrotten och av politiken. Det ingår på något sätt som en del av den generella välfärden att se till att alla barn och ungdomar, oavsett var de kommer från för bakgrund, har en möjlighet och rätt att pröva på idrott och hitta den idrott de själva tycker är viktig och kul att hålla på med. Då blir ekonomin och den pengatillströmning som kommer in i idrotten, från den offentliga sektorn framför allt, viktigare och viktigare. Jag skulle vilja veta vad Göran Montan tycker om det.

Anf. 128 GÖRAN MONTAN (m) replik:

Fru talman! Jag nämnde den här problematiken lite tidigare. Kopplingen mellan spel och idrott är självklar inom vissa områden. Torbjörn Björlund nämnde Stryktipset. Där kan man se att där finns människors intresse. Det är åtminstone sportrelaterat. ATG är en annan. Sedan kan man fråga vad som är hönan och ägget i det sammanhanget, om pengarna gör att travsporten blir större eller om travsporten var så stor att det var självklart att kunna spela på den.

En fråga som jag tror att vi alla är helt överens om är att idrotten ska ha, om jag uttrycker det så, tillräckligt med pengar. Däremot är den rådande situationen att man i så stor grad är avhängig av Svenska Spels resultat. Det är som vi i alla vet bara en del, men det är lejonparten av pengarna naturligtvis.

I år var det jubel och fest, 180 miljoner, eller vad det är för något, mer än förut. Och det vet man inte förrän Svenska Spel står där med en jätcheck på sportgalan. Men vad händer när det är tvärtom? Vad händer om spelet blir mindre till volymen eller om vinsterna sjunker? Då står man plötsligt och har budgeterat och så får man inte de pengarna.

Idrottsfrågor

Jag tycker att det ligger väldigt mycket i resonemanget att man ska försöka hitta en mer pålitlig finansieringsväg. Det är alltid så att har du en verksamhet vill du veta vad du har att röra dig med.

Spelet ska inte avregleras utan omregleras. Hur det blir när och om vi säljer Svenska Spel kan inte jag svara på i detalj. Men idrotten ska få sina pengar. Det är vi överens om.

Anf. 129 TORBJÖRN BJÖRLUND (v) replik:

Fru talman! Just när det gäller finansiering har vi ett förslag, nämligen att man faktiskt tar bort kopplingen – på lång sikt. För det här är något som det kanske tar ett tag att ordna till. Men det handlar om att man ser till att det blir ett idrottsbidrag direkt över statsbudgeten. Det kan gärna vara mer pengar till idrotten, men man säkerställer att vi från den offentliga sektorn ger idrotten förutsättningar som är stabila och ger den möjlighet att jobba med det.

Vi kan ta risken när det gäller Svenska Spel. Vi har haft en diskussion om att man skulle ha något slags delmål, att man kanske gör om vinstdelningssystemet så att idrotten får den säkra delen och staten tar den osäkra delen. Det skulle vara en sak som skulle kunna påverka det här som Göran Montan var inne på.

Omreglering är något svävande, måste jag säga. Det är oerhört svårt att ta fasta på vad det skulle innebära. Men i mina öron är det faktiskt en avreglering, där man inte har kvar spelmonopolet, där Svenska Spel faktiskt blir utsatt för konkurrens på andra sätt och där i sådana fall idrottens pengar är i stor fara. Det är en konsekvens, och det måste man ta ställning till. Det tycker jag att regeringen ska ta ställning till och alliansmajoriteten.

Jag tycker att det är en oerhört central fråga för idrottsrörelsen där vi måste kunna kräva ett svar från alliansen och regeringen. Vad gör man när det här blir verklighet? Hur ser man till att idrotten står skadefri så mycket det går?

Den andra delen är just att man via den offentliga sektorn skapar möjligheter för barn och ungdomar att idrotta genom till exempel mötesplatser. Det kostar pengar. Kommunen har inte råd att betala allt det själv. Alltså måste vi på något sätt stötta idrotten även där.

Det finns en hel del brister i dag just när det gäller anläggningsfrågan som måste rättas till. Där vet jag att idrotten står och väntar på att få hjälp: Vi klarar inte av att se till att alla barn och ungdomar får samma chans att idrotta om vi inte får den hjälpen.

Det är kanske kärnan i vår olika syn på politik, hur man hanterar olika saker just med offentlig gemensam välfärd kontra privat välfärd. Det är en kärnfråga även här.

Anf. 130 GÖRAN MONTAN (m) replik:

Fru talman! Det sista ordet var intressant: privat. Det offentliga kan inte alltid bekosta allting. Jag tror när det gäller näridrottsplatser och den typen av saker att det finns möjligheter med det lokala näringslivet, med kommunen, med Riksidrottsförbundet som i slutändan får sina resurser från staten.

Man kan fråga sig var de 180 miljonerna har tagit vägen. Jag har inte ställt den frågan till RF ännu. Men det är klart att det utgör en buffert

som man hoppas att RF på ett klokt sätt kan använda, kanske till något sådant. Det lär vi få reda på när återkopplingen landar i vårt knä förhoppningsvis.

När det gäller avregleringen av spelmarknaden är det lite lustigt att den finns i kulturutskottet men inte i Kulturdepartementet. Avreglering är inte riktigt samma sak som en omreglering. Vid en avreglering är det fritt fram för alla, inga praktiska regler och så. Så tror jag ingen vill ha det. Det här är en fråga om att genom licenser och på andra sätt också främmande bolag från utlandet blir delaktiga.

Pengarna kanske direkt ska gå in i statskassan, vända och gå tillbaka till idrotten. Det är ingen som vet i dag hur detta i detalj ska gå till. Jag kan bara säga som jag sade tidigare: Idrotten ska ha de pengar som vi alla är överens om att den behöver.

Jag har en kommentar till det här med att koppla det hela direkt till statskassan. Det var kanske ett symboliskt försök av Vänsterpartiet, för det var väl bara 50 miljoner. Det är, som någon sade, som någonting i Mississippi. Men jag ska inte uttrycka det. Det är i alla fall en väldigt liten del.

Anf. 131 ANDERS ÅKESSON (c):

Fru talman! Betänkande nr 7 från kulturutskottet är ett betänkande där flera viktiga frågor tas upp. Några av dem har berörts här tidigare. Det är framför allt två av dem som jag skulle vilja belysa lite närmare, fru talman.

I en motion från Vänsterpartiet tar man upp idrottens självständiga ställning. Man hävdar att statens bidragsgivning till idrotten måste utformas med respekt för att idrottsrörelsen är en självständig och oberoende folkrörelse. Det är en hållning som jag som centerpartist och alliansföreträdare känner stor sympati för. Därför, fru talman, var det bra för idrotten att vi 2006 fick ett maktskifte här i landet med en alliansregering som bejakar just idrottens självständiga och oberoende hållning gentemot staten.

I dag för vi en politik där vi anser att svensk idrott är mogen att ta ett större eget ansvar för sin verksamhet. Det konkretiseras i satsningen Idrottslyftet, där rörelsen själv har fått gehör för sina önskemål om ett minskat statligt inflytande, en minskad statlig detaljstyrning och ett förenklat återrapporteringssystem. Sammantaget är det ett exempel på att alliansregeringen både i ord och gärning genomför frihet under ansvar på ett betydligt bättre sätt än vad som gjordes på den gamla regeringens tid. Det är bra för idrotten, och det visar att politik gör skillnad.

När man läser vidare i betänkandet är det intressant att notera att den reservation som Vänsterpartiet har till förmån för sin motion tvärtemot motionen är detaljerad i vad som borde göras. I exempelvis motion 332 om jämställdhet följer utskottsmajoriteten i betänkandet den linje som är fastslagen av regering och riksdag, nämligen att det är riksdagen som lägger fast syftena med bidragsgivningen till idrottsrörelsen, till exempel syftet att ge kvinnor och män lika förutsättningar att delta i idrottsverksamhet. Hur det ska gå till, på vilket sätt och hur det återrapporteras är upp till Riksidrottsförbundet och idrottsrörelsen att hantera.

Fru talman! I Vänsterns reservation skissar man detaljerat på hur det skulle gå till, vilka nivåer i Riksidrottsförbundet som ska engageras etcetera. Så var det med det frihetssträvandet, fru talman.

Nästa sak jag skulle vilja belysa är de motioner som tar upp viljeytringen att arrangera vinter-OS i Sverige 2018. I betänkandet, som majoriteteten av utskottet står bakom, är det en mycket positiv hållning till idén. Idrottsminister Lena Adelsohn Liljeroth har i kammaren helt nyligen uttalat att både hon och regeringen är mycket positiva till ett vinter-OS i Åre-Östersund 2018.

Jag vet att partikamrater till mig och allianskamrater kommer att ta upp frågan vidare här i kammaren senare i debatten. Men sammantaget kan man säga, fru talman, att det är en mycket positiv hantering i utskottet av idén att arrangera ett vinter-OS i Sverige 2018 i Åre-Östersund. Man kan säga att det är på tiden att Sverige bjuder igen för alla de idrottsfester vi som nation har haft möjlighet att åka till.

I anslutning till detta och avslutningsvis, fru talman, kan jag inte låta bli att göra en reflexion över Lars Wegendals lite raljanta recension av idrottsministern och hennes arbete för att få en förankring av ett systematiskt arbete för att få större internationella idrottsliga arrangemang till Sverige. Det var, fru talman, Bosse Ringholm som i sin roll som idrottsminister i juni 2005, strax innan dess att den preliminära ansökan om att arrangera ett vinter-OS 2014 skulle inlämnas till den olympiska kommittén IOK, sänkte planerna på att Östersund-Åre skulle ansöka om att få stå värd för vinterspel 2014. Det var väldigt nära inpå det att ansökan skulle lämnas in. Jag vet inte, fru talman, om det är ett exempel på en bättre hantering av hur vi som nation jobbar för att få stora internationella idrottsliga evenemang till vårt land än den som Lars Wegendal recenserade tidigare i talarstolen.

Avslutningsvis yrkar jag bifall till utskottets ställningstagande.

Anf. 132 LARS WEGENDAL (s) replik:

Fru talman! Jag har bara några korta kommentarer till det som Anders Åkesson tar upp om idrottens självständighet. Handslaget var på motsvarande sätt som Idrottslyftet idrottens egen prioritering av insatsområden. Det var ingenting som regeringen satt och bestämde. Det var idrottens egen prioritering precis som det är inom Idrottslyftet.

Också Anders Åkesson måste vara medveten om att OS är ett speciellt evenemang. Det behandlas i en särskild ordning i förhållande till alla andra evenemang – både idrottsevenemang och andra. Detaljerna hade vi, som Anders Åkesson angav, uppe i den debatt som vi har haft här i kammaren i form av interpellationsdebatt.

Centern har under många år agerat för att Sverige ska anordna antingen ett vinter-OS eller ibland ett sommar-OS tillsammans med Danmark. Ett antal motioner om detta finns med i betänkandet. Majoriteteten avslår dem. Det är alltså centermotioner man avslår.

Jag funderar lite grann över hur Anders Åkesson ser på det arbetssätt som jag tog upp i mitt anförande. Det är det sätt som regeringen har valt: Man för ihop ett antal, tre stycken, departement som förhoppningsvis jobbar intensivt med frågan nu. Finns det en risk att man glömmet bort de evenemang som kan finnas inom andra departementsområden, till exempel på det område som har hand om ungdomspolitik? Jag tänker

Anf. 133 ANDERS ÅKESSON (c) replik:

Fru talman! Som jag har uppfattat saken, Lars Wegendal, tar regeringsarbetet sikte på att få en samlad nationell strategi för stora internationella evenemang i Sverige. Det handlar om tre departement. Jag vet inte om antalet är tillräckligt, men som jag uppfattar det pågår det ett systematiskt arbete på regeringssidan för att få fram ett rimligt underlag för oss som nation som regering och riksdag ska ta ställning till. Vi ska kunna ha ett konsekvent förhållningssätt till samtliga dessa evenemang.

Jag ser inte det bekymmer som Lars Wegendal pekar på. Tvärtom tycker jag att det snarare pekar på ett mer seriöst hanteringsätt än vad som har beskrivits tidigare.

Anf. 134 LARS WEGENDAL (s) replik:

Fru talman! Det sista måste naturligtvis Anders Åkesson säga. Han kan inte säga att hans regering är dålig på det här. Han säger naturligtvis att det här ser mer seriöst ut. Men jag är faktiskt ärligt rädd för att man tappar bort vissa delar när man bara kör mellan Finansdepartementet, Näringsdepartementet och Kulturdepartementet. De saker som ligger på till exempel Sabunis departement kommer inte med automatiskt. Dem måste man spela in på något annat sätt. Ni kan väl ändå tänka på frågan och se om det är någon sanning i det här.

Det är en annan fråga som jag tänkte nämna som vi inte har pratat om. Göran Montan var inne på dopning. Jag tror att vi allihop är överens om att det är helt förkastligt med dopning. Tyvärr kan man ändå konstatera att många idrottsutövare åker fast för dopning. Internationellt är det rätt många elitidrottare och i vårt land ett antal, oftast kroppsbyggare som ser mer till sitt yttre än om de når resultat på sjysta villkor.

Vi kan konstatera att antalet dopningstester har minskat under de senaste två åren, faktiskt med så många som 500 det senaste året. Samtidigt har anslaget varit detsamma. Förklaringen är ju att testerna har blivit mer avancerade och därmed mer kostsamma och på så sätt färre, eftersom anslaget är oförändrat.

Min fråga till Anders Åkesson är: Ser Anders Åkesson och Centern några problem med att antalet tester blir färre? Hur ser Centern på framtiden när det gäller dopningstester?

Anf. 135 ANDERS ÅKESSON (c) replik:

Fru talman! I likhet med Lars Wegendal och många andra i kammaren delar jag självklart synpunkten att dopning är en förkastlig metod och egentligen ett väldigt allvarligt hot mot idrottsrörelsen och synen på idrott. Jag tror personligen, fru talman, att synen på dopning och förhållandet till dopning också väldigt mycket är en fråga om ledarskap ute i idrottsrörelsen, bland alla utförare av idrott, om det så är motionsidrott, kroppsbyggande eller elitsatsningar.

Den fråga Lars Wegendal tog upp om det minskade antalet tester och det oförändrade anslaget menar jag att man måste ta upp i dialog med Riksidrottsförbundet. Hur möter man i så fall detta? Vad fordras i ökat anslag?

I linje med det jag framförde i mitt anförande, fru talman, att vi bejaktar ett förhållningssätt där Riksidrottsförbundet ges en mycket stor frihet att under ansvar bedriva och stå för idrottsverksamhet i vårt land är det också rimligt att vi politiskt, vilket vi också är överens om, uttrycker syftet att idrottsrörelsen ska vara ett föredöme och ett väldigt kraftfullt verktyg vad gäller att förhindra dopning som metodik. Hur detta ska gå till är det logiskt att vi tar i dialog med Riksidrottsförbundet. Jag kan inte se något annat förhållningssätt. Skulle det i den dialogen komma fram behov av ytterligare resurser får vi ta det under övervägande. Konstigare än så är det inte.

Anf. 136 TORBJÖRN BJÖRLUND (v) replik:

Fru talman! Anders Åkesson började med att jämföra den förra regeringen med den här regeringen och tycker att alliansregeringen på något sätt hanterar idrottens självsanering bättre, som han var inne på. Jag har funderat på det han säger, att om vi går in och har synpunkter på hur idrottsrörelsen faktiskt klarar sin uppgift utifrån de pengar den får är det på något sätt att tafsa på deras självständighet.

Jag menar att vi ska ha ett intresse för hur idrotten formerar sig, hur man formulerar sina problem och vilken inriktning man har på den verksamhet som man bedriver. Vi ger självklart pengar utifrån ett visst syfte. Hur man då hanterar detta är intressant, inte för att vi ska styra utan för att vi ska följa idrottens arbete med de problem som vi har i hela samhället.

De problem som idrottsrörelsen har, som RF har i uppdrag att jobba med, vilket Lars Wegendal var inne på, kanske fordrar att man för ned problematiken och arbets sättet inom idrottsrörelsen för att nå en lösning. Det är oerhört viktigt. Det är en huvudfråga. Den kan vi inte släppa helt och hållet, även om vi naturligtvis inte kan ha synpunkter på att idrotten på något sätt ska göra som vi säger att man ska göra. Så är det inte. De har en egen och självständig roll. Men det finns en koppling till vad samhällets värderingar går ut på och vad idrotten ska göra för att uppnå de värderingarna. Det är en koppling som vi naturligtvis ska ta upp i dialog med dem. Jag undrar vad Anders Åkesson tycker om det.

Samma sak gäller tryggheten. Det bästa man kan göra för att ge idrottsrörelsen en bra möjlighet att jobba med de frågor vi har tagit upp, typ HBT, anläggningsfrågor eller andra saker som RF har att jobba med som är problematiska, är naturligtvis att ge dem en trygg ekonomi. Då slipper man tänka på det i alla fall. Frågan är vad Anders Åkesson tycker om det.

Anf. 137 ANDERS ÅKESSON (c) replik:

Fru talman! Det jag sade i mitt anförande var att Vänsterpartiet har väckt en motion där man bejaktar relationen staten–Riksidrottsförbundet och belyser behovet av en självständig folkrörelse. Det är en hållning som jag, alliansregeringen och allianspartierna väldigt starkt bejaktar och även har gett uttryck för i konkret politik i form av Lyftet och andra satsningar.

Vad jag därutöver sade, Torbjörn Björlund, var att när man kom till den reservation som är skriven av Vänsterpartiet i utskottet i fråga om jämställdhet kunde man notera en väldigt detaljeringsgrad i de politiska

synpunkterna på hur Riksidrottsförbundet borde bedriva jämställdhetsarbete. Jag beskrev därigenom en viss diskrepans mellan att å ena sidan bejaka idrottsrörelsens självständighet, vilket jag tycker är bra och vi konkret bejakar, och å andra sidan vara ivrig med att utfärda detaljerade politiska anvisningar. Jag tycker möjligen, fru talman, att verklighet och karta gick isär för Vänsterpartiet. Det var det jag ville belysa.

Anf. 138 TORBJÖRN BJÖRLUND (v) replik:

Fru talman! Jag tror att Anders Åkesson har missuppfattat det vi faktiskt säger i reservationen. Det vi belyser är naturligtvis de problem som idrotten liksom det övriga samhället har när det gäller jämställdhet. Det är naturligtvis oerhört viktigt att vi faktiskt beskriver problemen som vi ser dem.

Det är samma sak i de andra frågorna, HBT och sådana saker. Vi vet att det finns brister i samhället. De finns också inom idrotten. Det är klart att man på något sätt i vällovligt syfte kan beskriva hur situationen ser ut och varför man tycker att idrotten på samma sätt som andra samhällsinstitutioner ska jobba med det här. Där finns ingen koppling till att man plötsligt ska ställa krav och säga att exakt så här ska ni göra. Det finns det inte i reservationen heller. Den handlar mer om att beskriva den problematik som finns. Det gör vi i andra sammanhang också och i de andra reservationerna när det gäller problematiken kring idrottsanläggningar, integration och andra saker.

Lars Wegendal var inne just på hur vi får den här konstellationen att på något sätt i dialog med idrotten fungera på ett bättre sätt. Det är det vi vill. Vi vill att idrotten ska utvecklas och bli bra. Den ska vara till för alla. Den ska finnas i alla samhällsdelar, i alla bostadsområden och på alla ställen där det finns barn och ungdomar. Det är faktiskt barn och ungdomar som är i fokus när det gäller idrottsrörelsen.

Vi vet också att idrotten har betydelse för att motverka barns och ungdomars övervikt och stillasittande. Där har vi också en samsyn. Då ska man också kunna titta på vad det är som gör att den här problematiken kan lösas och där idrottsrörelsen behöver den hjälpen. Ekonomi eller andra saker kan man faktiskt belysa. Det tycker jag att man kan göra utan att riskera att slå idrotten på fingrarna eller ge deras självständighet en smäll eller backlash. Det hör inte ihop.

Anf. 139 ANDERS ÅKESSON (c) replik:

Fru talman! Jag tycker att det är rätt. Jag håller med Björlund om att det initialt är rätt att belysa problematiken kring HBT-frågor, sexism etcetera. Där ska vi ge uttryck för ett syfte med politiken, vad som är syftet med stödet. Men om vi menar någonting som helst med att Riksidrottsförbundet ska få hantera detta som en självständig rörelse ska vi självklart avstå, fru talman, från politiska detaljanvisningar om hur detta ska gå till och på vilken organisationsnivå i Riksidrottsförbundet denna upplysningskampanj eller vad det är ska bedrivas. Att börja lämna politiska detaljanvisningar är inte att anförtro Riksidrottsförbundet, som den folkrörelse det är, det ansvar vi vill ge förbundet.

Lars Wegendal och jag hade en diskussion precis innan om dopning. Det är rätt att notera att antalet dopningstester sjunker. Då noterar vi att syftet med stödet till idrott möjligen därmed inte uppfylls. Då får vi med

utgångspunkt i den återrapport Riksidrottsförbundet ger ta en diskussion om detta. Hur Riksidrottsförbundet ska uppnå syftet måste vi anförtro till förbundet.

Anf. 140 HANS BACKMAN (fp):

Fru talman! Jag ska börja med att yrka bifall till förslaget i betänkande KrU7.

Idrotten är som vi alla vet Sveriges största folkrörelse. Hälften av alla medborgare mellan 7 och 70 år är medlemmar i en idrottsförening. Det engagemang och den sammanhållning idrotten för med sig är av stor betydelse för samhället.

Till det betänkande vi i dag debatterar har det väckts motioner om bland annat idrottens självständiga ställning, att ge förutsättningar för fler att idrotta och folkhälsa. Jag vill säga några ord om regeringens satsning på Idrottslyftet. Mycket av det som efterfrågas i de väckta motionerna finns med i satsningen Idrottslyftet.

För mig är det viktigt och glädjande att vår regering har tagit detta initiativ att ge idrotten så bra ekonomiska förutsättningar. Den satsning som heter Idrottslyftet har inneburit en tillförsel av 500 miljoner kronor per år till idrotten för att utvecklas utifrån sina egna förutsättningar och behov. Det är en ökning av stödet till idrotten. Regeringen betonar samtidigt, som tidigare har tagits upp i talarstolen, idrottens självständighet och ansvar. Idrottslyftet ska öppna dörrarna till idrotten för fler och skapa förutsättningar för att fler idrottar också högre upp i åren. Detta idrottslyft startade den 1 juli 2007.

Huvudinriktningen för Idrottslyftet är att öppna dörrarna till idrotten för fler barn och ungdomar, att utveckla verksamheten så att de väljer att idrotta längre upp i åldrarna och att arbeta utifrån ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv. För att öppna dörrarna för fler och få fler att idrotta längre upp i åldrarna måste ett antal saker göras. Man ska lära sig att bedriva ett arbete med att utveckla och stärka förbund och föreningar, öka tillgängligheten till anläggningar och idrottsmiljöer, ledarförsörjning, samverkan med skolan, det vill säga mycket av det som har tagits upp i talarstolen i dag.

Fru talman! Att många idrottar på olika nivåer är också bra för folkhälsan. För att fler barn och ungdomar ska ges möjlighet att idrotta och känna mening i att idrotta också när de blir äldre behöver förbund och föreningar utvecklas och stärkas. Det innebär bland annat att organisationer ses över, att olika förbunds och föreningars verksamhetsidéer och policydokument formuleras, att det finns strategier för arbetet med ledarförsörjning samt att tränings- och tävlingsverksamheten är formad så att barn och ungdomar kan känna en delaktighet.

Specialidrottsförbunden ges ekonomiskt stöd för att arbeta med detta. Varje förbund ska inkomma med en utvecklingsplan som beskriver på vilket sätt de avser att arbeta med området. Inom Handslaget – som den tidigare regeringen tog initiativ till, ett bra initiativ – gjordes en så kallad storstadssatsning som genomfördes för att öka tillgången till och möjligheten att utöva idrott. Den satsningen var mycket framgångsrik. Kommun- och bostadsbolag räknade upp medlen fem gånger. Inom ramen för Idrottslyftet kommer en särskild satsning att fortsatt göras på storstadsområdet. Men den satsningen ska också spridas i hela landet. Förut-

sättningen för stöd är att det finns ett samarbete med kommunerna och att tilldelade medel växlas upp med minst lika mycket av kommun- och bostadsbolag. God tillgänglighet till anläggningar och idrottsmiljöer är viktig. 49 miljoner kronor av Idrottslyftets medel har satts av för insatser som ökar tillgängligheten till anläggningar och idrottsmiljöer.

Precis som det har sagts i talarstolen i dag är ledarförsörjning viktig. Att arbeta med ledarförsörjning är en avgörande fråga för idrotten. Det innebär att rekrytering, utbildning och insatser för att behålla ledare är viktiga. Inom Idrottslyftet har SISU Idrottsutbildarna uppdraget att stödja föreningarnas ledarförsörjningsarbete. Det ska man jobba särskilt med. Man ska speciellt arbeta med att stimulera unga, 16–25 år, att vilja ta på sig ledaruppdrag. Det är också ett sätt att fortsätta att idrotta längre upp i åldrarna efter juniortiden. Satsningen gäller både förtroendevalda och tränare.

Dessutom kommer ett fortsatt arbete att genomföras med intresserade specialidrottsförbund för att utveckla gemensamma gränsöverskridande ledarutbildningar. Det är utbildningar som ska genomföras på ett likvärdigt sätt i hela landet. Det är också viktigt att ett fortsatt arbete kommer att ske i samverkan med skolan. 40 procent av de tilldelade medlen för skolverksamheten ska fördelas till insatser och verksamheter för skolåren 6–9 och gymnasiet. Arbetet syftar till att erbjuda barn och ungdomar att prova på olika idrotter i skolans närmiljö. Men idrottsföreningarna ska också erbjuda fortsatt verksamhet efter skolan. Här är det värt att notera att ett gott samarbete är viktigt men också att rollerna är klara. Idrottsrörelsens arbete ska inte ersätta ämnet idrott och hälsa eller överta skolans ansvar.

Fru talman! För att beskriva idrottens betydelse i samhället ska jag avsluta med att framhålla vad Erik Strand, vd för rekryteringsföretaget Poolia, har sagt. Han säger att Poolia ser idrottsledarskap som en tung merit när man rekryterar. Idrotten som ledarskola är helt klart underskattad som resurs. Att ha utövat ledarskap av det dramatiska slaget för att sedan kunna bemästra det i näringslivet är en viktig kompetens. Kris i klubben, underläge i halvtid eller en konflikt mellan personer är något som finns även i näringslivet. Då gäller det att kunna fatta snabba beslut.

Det här uttalandet är hämtat från Riksidrottsförbundets hemsida.

Anf. 141 LARS WEGENDAL (s) replik:

Fru talman! I går hade vi i kammaren en intressant debatt om integrationspolitik. Det var en debatt som jag tyckte visade på stora skillnader mellan de olika partierna i synen på integration.

Men det var egentligen inte detta jag ville lyfta fram i dag utan mer det tråkiga att inte någon av debattörerna lyfte fram idrotten som det goda exemplet på en kraft som verkligen kan underlätta människors integrering i samhället. Hans Backman, jag och övriga som har kunskap om svensk idrott vet att idrotten har en mycket framträdande roll i integrationsarbetet framför allt för unga människor. Men naturligtvis kan det bli ännu bättre.

Därför är jag besviken över att Hans Backman inte var beredd att stödja den socialdemokratiska motionen av Aleksander Gabelic. Den handlar inte om pengar och inte om att politiskt styra vad idrotten ska

göra utan om annat stöd som regeringen kan ta initiativ till. Varför var denna motion så omöjlig att stödja för Hans Backman?

Anf. 142 HANS BACKMAN (fp) replik:

Fru talman! Det finns kanske kloka synpunkter i motionen, men det pågår ett arbete i Idrottsstödsutredningen som handlar bland annat om integration. Jag tycker att utredningen inte bör föregripas, och det tycker även utskottet.

Även i satsningar på Idrottslyftet ingår att projekt som syftar till ökad integration ska prioriteras. Enligt RF har det gjorts många insatser i olika integrationsprojekt, bland annat satsningar på näridrottsplatser.

Anf. 143 LARS WEGENDAL (s) replik:

Fru talman! Jag förstår att det pågår många andra aktiviteter. De initiativ som beskrivs i motionen är vällovliga. Ett gemensamt utskott borde ställa sig bakom dessa initiativ.

En annan fråga jag naturligtvis vill ställa till Hans Backman handlar om regeringens arbete att stödja idrotten att få fler internationella evenemang. Hans Backman fick svar på en interpellation om dessa frågor för någon vecka sedan. Jag uppskattade Hans Backmans tuffa attityd mot regeringen om inte något nu händer i denna för idrotten så viktiga fråga – även om jag har svårt att förstå hur turerna går inom regeringen och mellan partierna som utgör regeringsunderlaget. För mig har Folkpartiet och Hans Backman precis samma ansvar som till exempel idrottsministern för den märkliga hanteringen av denna fråga. Men det här var egentligen inte min fråga.

Min fråga är: Om idrottsministern, finansministern eller näringsministern – vi är lite osäkra på vem som har ansvaret – inte levererar en rimlig ståndpunkt i närtid, vad blir Hans Backmans nästa tag i frågan?

Låt mig ta upp något som jag tagit upp i tidigare repliker: Scoutrörelsen som ungdomsrörelse faller om jag förstått rätt under Nyamko Sabunis departement, men budgetmässigt hör den till kulturutskottets arbetsområde. Hur ser Hans Backman att scoutrörelsens evenemang kan lyftas in i resonemangen om internationella evenemang? Som exempel har jag nämnt 2011 års World Scout Jamboree, som anordnas i Kristianstad.

Anf. 144 HANS BACKMAN (fp) replik:

Fru talman! När det gäller motionen om integration tror jag säkert att en del av de synpunkterna kan vägas in i det arbete som görs i Idrottsrättsutredningen om integration. Möjligen kan det komma in en del förslag från motionen i denna.

När det gäller internationella idrottsevenemang vill jag först säga att det är positivt att regeringen har startat upp arbetet i och med regeringförklaringen. Det hade gått ganska många år under Socialdemokraternas regeringstid där det inte hände något. Vad gäller Nyamko Sabunis departement och de olika evenemang som Lars Wegendal tar upp är jag övertygad om att bara det att Lars Wegendal belyser frågan är tillräckligt för att man ska ta till sig de synpunkterna i den helhet som ska arbetas fram nu till sommaren. Man kommer naturligtvis att beakta möjligheten att få även den typen av arrangemang till Sverige.

Jag tycker också att det är bra att man har tagit till sig synpunkterna om att det behövs fler departement. Det är Finansdepartementet, Näringsdepartementet och Kulturdepartementet som handlägger sådant som rör idrottsrörelsen. Jag tycker att det var ett bra svar av idrottsministern när hon sade att vi ska ha en strategi före sommaren. Det tycker jag att man ändå får kalla i närtid. Tack och lov närmar vi oss sommaren nu.

Anf. 145 DAN KIHLESTRÖM (kd):

Fru talman! Jag borde kanske ha varit mer på hugget, men man vilar lätt till lite grann.

Precis som det har sagts förut är det många intressanta och viktiga frågor som tas upp i betänkandet. Jag anser förstås att utskottsmajoritetens ställningstaganden är väl avvägda. Jag yrkar därför bifall till utskottets förslag och avslag på reservationerna.

Jag vill ge några korta kommentarer. Mycket har redan sagts i debatten. Därför kan det kanske upplevas som lite omtugg. Jag ska säga några saker om idrottens självständiga ställning, något om folkhälsan, och det kan bli något om integration och om det etiska perspektivet också.

Idrotten är fantastisk på många sätt. Den överbryggar klyftor mellan ung och gammal, mellan personer med svensk bakgrund och invandrarbakgrund och den får oss att må bra både fysiskt och psykiskt. Vi växer som personer, och vi mår bra om vi själva idrottar. Man kan också säga att Sveriges idrottsrörelse har både bredd och djup. Trots Sveriges lilla folkmängd har svenskar vunnit stora framgångar också internationellt i idrottsammanhang.

Det är viktigt att säkra idrottens självständighet och särart. Det råder det samsyn om här. Idrottsrörelsen ska ha ett starkt stöd från samhället, men dess verksamhet ska vara självständig i förhållande till stat, kommun och näringsliv. Idrottsrörelsen utför många viktiga uppgifter i det svenska samhället. Idrott i alla dess olika former spelar en viktig roll i många människors liv.

Många utövar idrott aktivt. Ännu fler får en rikare fritid genom att som åskådare intressera sig för idrottens värld. Idrottsrörelsen bidrar till ett rikt socialt liv, meningsfulla aktiviteter och en god folkhälsa.

Mer än hälften av alla ungdomar i Sverige är med i en eller flera idrottsföreningar. Många unga människor har inom idrottsrörelsen fostrats till ansvars-kännande, solidariska medborgare och till gott kamratskap. Jag tror att vi i mycket är överens om att statens bidragsgivning till idrottsrörelsen ska ske med respekt för att idrottsrörelsen är en självständig, oberoende, stark och stor folkrörelse.

Folkhälsan tas upp i betänkandet. Frågan är inte mindre aktuell nu än den har varit förut. Det finns många aspekter och infallsvinklar på detta. Jag tar bara upp några.

Mycket har gjorts och mycket görs. Här har vi alla ett personligt ansvar. Det är lätt att säga att andra ska göra något, men jag har också ett ansvar för min egen del och för dem som finns i min omedelbara omgivning. Alla som vill ska kunna delta i idrottsaktiviteter. Genom att låta idrotten få vara en verksamhet med stor bredd som involverar många människor kan den spela en avgörande roll för människors psykiska och fysiska hälsa, som jag sade förut. Breddidrotten bidrar till människors välbefinnande och minskar naturligtvis riskerna för sjukdom. Denna

friskvård sparar årligen mycket stora summor för svensk sjukvård. Men det viktigaste är ju för den personliga individen.

Breddidrotten, som mer betonar kamratskap och vikten av att vårda sin hälsa än de faktiska idrottsprestationerna, lever i ett ömsesidigt beroendeförhållande också med elitidrotten. Elitidrotten är för många motionärer och friskvårdare en inspirationskälla. Om det finns snö ökar antalet skidåkare i skidspåret. Om det har varit svenska framgångar i till exempel internationella skidtävlingar är chansen stor att jag också själv känner för att plocka ned mina egna skidor från taket, dra några vändor och därmed öka min egen hälsa.

Arbetet med att integrera människor med invandrabakgrund sker helt naturligt inom idrotten och tjänar som förebild i det svenska samhället. Precis som det sägs i betänkandet är det belysande att ungdomar med invandrabakgrund tränar eller tävlar i idrottsföreningar i stort sett i lika stor utsträckning som ungdomar i allmänhet. Jag är övertygad om att man i idrottsrörelsen själv är lika bra som riksdag och regering på att hitta metoder i integrationsarbetet. Dessutom ska ju Idrottsstödsutredningen analysera hur stödet till idrotten har varit till hjälp i detta arbete.

Slutligen vill jag säga några ord om det etiska perspektivet. Idrotten spelar en viktig fostrande roll för många barn och ungdomar som ägnar en stor del av sin fritid åt idrottande. De gör det för att de tycker att det är roligt och för att de känner sig delaktiga, blir erkända och sedda i en positiv gemenskap. Inom idrotten lär man sig ofta vad ansvarstagande och samarbete innebär. I idrottens värld finns också givna regler som måste följas.

Sanktioner följer omedelbart på brott, vilket är positivt och lärorikt. I en tid när ungdomsvåld, drogmissbruk och rasism utgör växande problem i samhället blir idrottens roll som ungdomsfostrare, om jag får använda det uttrycket, viktigare än någonsin. Etikarbetet inom idrotten handlar om att stimulera positiva beteenden och motverka negativa. Idrottsrörelsen har själv satt upp ett mål om att uppfattas som samhällsnyttig folkrörelse och en förebild när det gäller etik, moral och ansvarstagande. En viktig effekt av god etik är hur barn- och ungdomsidrotten utformas.

Anf. 146 LARS WEGENDAL (s) replik:

Fru talman! I en av de reservationer som vi socialdemokrater har lyfter vi fram en fråga som är oerhört viktig för vissa idrottsutövare. Det är en fråga som vi och säkert också Kristdemokraterna stöter på, om inte annat så i beskrivningar i medierna.

Som Dan Kihlström vet är heteronormativiteten av tradition mycket stark inom idrotten. Ofta törs inte homo-, bi- eller transsexuella personer berätta om sin sexuella läggning av rädsla för att bli exkluderade av sina kamrater, sitt lag eller sin förening. Det här är naturligtvis väldigt svåra frågor, inte minst på lokal nivå.

Att man jobbar med frågorna på nationell nivå är en sak. Det vet vi att man gör både i RF och i de olika specialidrottsförbunden. Men eftersom utskottets majoritet avstyrker alla goda idéer i motionerna skulle jag gärna vilja fråga Dan Kihlström och Kristdemokraterna hur ni ser på frågan om att få ned detta arbete på lokal nivå – hur man lokalt bör hantera frågan om den dyker upp.

Anf. 147 DAN KIHLESTRÖM (kd) replik:

Fru talman! Det är med den här frågan precis som med andra frågor som jag också berörde. Integration och jämställdhet talade jag inte så mycket om, men när det gäller alla de här frågorna är det naturligtvis avgörande hur det arbetas med detta på det lokala planet.

Det jag uppfattade som ett förslag från Socialdemokraterna i det här fallet handlade ju allmänt uttryckt, kan man väl säga, om ett ökat stöd. Det vi hänvisar till i betänkandet är faktiskt också allt det som idrottsrörelsen själv har gjort på det här området. Man måste ändå säga att de har gjort en hel del. De har bland annat, bara för att ta ett exempel, utarbetat en policy.

I en stor folkrörelse, om man tar det på central nivå, är naturligtvis tanken och syftet att man också ska arbeta med det på lokal nivå. Jag är alldeles övertygad om att idrottsrörelsens eget studieförbund fyller en mycket viktig funktion, för där handlar det inte i första hand om att arbeta med frågorna på central nivå. Så pass mycket känner jag till om folkbildningen att jag vet att de vill nå ned till den lokala nivån. Jag är alldeles övertygad om att SISU, som är idrottsrörelsens folkbildningsorganisation, också arbetar med alla de här viktiga synpunkterna och frågorna på det lokala planet.

Dessutom hänvisar vi till den utredare som ser över stöden. Det handlar om att den utredaren också tittar på den här frågan, hur det har nått ut i den lokala organisationen. Därmed känner jag mig åtminstone trygg i att det pågår ett arbete. Sedan kan det göras mycket mer.

Anf. 148 LARS WEGENDAL (s) replik:

Fru talman! Dan Kihleström och jag har under många år haft förmånen att debattera idrottsfrågor ihop. Det känns på något sätt som ett stort privilegium. En av de frågor som vi har diskuterat är just jämställdheten inom idrotten.

Självklart är jag fortfarande medveten om idrottens självständighet och att vi politiker i bidragsgivningen bara ska tala om syftet med bidragsgivningen. Idrotten sätter själv upp mål för sin verksamhet. Det är ett grundläggande förhållningssätt.

Det här var Riksrevisionen starkt kritisk till. De menade, under förra mandatperioden, att riksdagen därmed inte har möjlighet att följa upp de anslag som man beslutar om. På samma sätt är det begränsade möjligheter till uppföljning av de medel som idrotten får genom överföringen från Svenska Spel. Det är också någonting som vi måste fundera på när vi nu talar om en utökad självständighet för idrottsrörelsen.

Om vi som står vid sidan om och ser på idrotten och dess utveckling konstaterar att utvecklingen när det gäller jämställdheten går för långsamt och kanske i vissa fall åt fel håll undrar jag: Vad är Kristdemokraternas recept för att påskynda jämställdhetsarbetet inom idrotten? Och hur kommer ni att reagera om ni konstaterar att arbetet går åt fel håll?

Anf. 149 DAN KIHLESTRÖM (kd) replik:

Herr talman! Jag skulle på det här området kunna resonera ungefär som i vårt förra replikskifte när det gällde HBT-frågorna.

Självklart ska man aldrig vara nöjd. Det kan göras många ytterligare saker. Frågan är vad som ska göras ytterligare. Som i alla fall jag upple-

ver det är just jämställdhetsperspektivet en ganska central fråga i bidragsgivningen från statsmakterna. Det är väl någonting som går igenom de flesta bidrag som ges från statligt håll i dag. Det prioriteras oerhört mycket.

Även på det här området tycker jag att man måste säga – det framkommer inte riktigt när Wegendal tar upp det här – att Riksidrottsförbundet har arbetat och jobbat mycket med detta.

Jag läser i er reservation. Ni säger så här:

Vi anser att alla goda idéer och insikter på central nivå måste föras ut till alla distrikt, föreningar, styrelser och omklädningsrum. Staten bör stödja detta arbete och i sin bidragsgivning till idrotten poängtera vikten av fortsatt arbete för en jämställd idrott.

Fine, det är väl någonting som vi alla kan ställa upp på. Men det menar jag att vi uppfyller ganska väl i dag.

Sedan ska jag erkänna att det naturligtvis finns fortsatta svårigheter på det här området. Här tror jag att vi får hjälpas åt. Det gäller kvinnors möjligheter att få bra träningsstider. Man kan lyfta fram de funktionshinderades möjligheter att få tillgång till arenor och annat. Inte minst handlar det om speglingen i radio och tv. Där tycker jag att det finns mycket att göra, och där kan jag som politiker som jobbar mycket med mediefrågor ha ett uppdrag. Så nog kan vi jobba på enad front när det gäller jämställdhetsfrågorna.

Anf. 150 TORBJÖRN BJÖRLUND (v) replik:

Herr talman! Dan Kihlström tar upp rätt mycket just runt idrottens självständighet.

Först ska jag bara säga att den reservation som Lars Wegendal lite hänvisade till är Vänsterpartiets reservation. Den handlar om jämställdhet. Vi är bättre än alla andra på det, tycker vi.

Men åter till det här med idrottens självständighet. Dan Kihlström för ett resonemang om personligt ansvar. Vi har en idrottsrörelse där alla ska få vara med. Alla ska kunna vara med på egna villkor och på något så när rättvisa villkor, på olika sätt.

Han tar upp kopplingen och det ömsesidiga beroendet när det gäller elitidrott. Det är någonting som det kan vara lite riskabelt att gå in på, tycker jag. Det finns naturligtvis en koppling. Men idrottsrörelsen är inte homogen. Den är otroligt splittrad på många sätt när det gäller skillnaden mellan elitidrott och breddidrott.

Jag ska kasta in en liten pinne i brasan, som kanske inte hör till. Men jag har en fråga till Dan Kihlström: Tycker Dan Kihlström att svensk idrott ska bojkotta OS i Kina? Det är en sådan sak som har att göra med självständighet men som också är kopplad till en aktuell politisk situation.

Vad gör vi om kineserna inte klarar av att lösa de problem de har internt? De fängslar meningsmotståndare. De terroriserar den egna befolkningen i Tibet och så vidare. Det finns ett antal sådana saker som faktiskt, i och med att OS går i Kina, är aktuella att diskutera.

Hur självständigt ska idrotten ta i det? Och vad tycker Dan Kihlström att idrotten ska ta för beslut?

Jag tycker att det finns en liten relevans. Vi har ju en idrottsrörelse som har Riksidrottsförbundet som högsta organ, men där finns också

I detta anförande instämde Siv Holma (v).

Anf. 151 DAN KIHLESTRÖM (kd) replik:

Herr talman! När jag pratade om elitidrotten handlade det om att det fanns ett förhållande däremellan. Jag försökte ge ett litet exempel på att elitidrotten också kan vara bra när det gäller folkhälsa.

Låt oss säga att jag ser en idrottstävling. Det får inte vara sådant som jag inte kan göra, men det kan vara till exempel en skidtävling. Det kan faktiskt göra att jag blir lite inspirerad och själv tar fram mina skidor och mina pjäxor och drar ut i skidspåret. Då har det varit till nytta.

Sedan måste jag säga att det är oerhört viktigt med breddidrotten, när vi pratar om både folkhälsa och annat. Det är det som det handlar om, att så många som möjligt ska omfattas. Jag försökte peka på det i mitt inlägg, att det finns många andra dimensioner i det här. Det handlar om att få vara med i ett gäng, om att bli sedd och hörd och allt det. Riktigt så kanske det inte är på elitidrottsidan. Så det är oerhört viktigt att breddidrotten finns och att det finns möjligheter att delta på egna villkor. Det tycker jag är oerhört viktigt.

Så kom också den här frågan om OS i Kina. Det är klart att vi skulle kunna säga väldigt mycket om det. Jag har fått frågan. Det är väldigt lätt att säga, när det gäller det här området, att vi ska bojkotta Kina, men jag tycker att frågan är långt mycket större än så. Det kan bli lite enkelt för oss, tycker jag, att liksom peka på det här området och säga att när det gäller idrottens område ska man bojkotta Kina. Man ska bojkotta invigningar och annat.

Jag tror att man ska försöka påverka kineser och de styrande på andra sätt än genom att utebli. Sedan tycker jag att det är ganska sent att komma dragandes med detta nu. Världssamfundet och de idrottsledare som finns borde i så fall ha tagit det beslutet när man beslutade sig för att lägga OS i Kina, som skedde för ett antal år sedan. Så mycket har inte förhållandena ändrats, utan vi känner till förhållandena i Kina.

Anf. 152 TORBJÖRN BJÖRLUND (v) replik:

Herr talman! Problematiken är rätt omfattande just när det gäller bojkottdelen. Det är därför man kanske också skulle diskutera idrottens struktur, hur den ser ut.

Normalt sett vill idrotten egentligen stå utanför allt som har med politik att göra. Det kan man inte.

Jag menar att just idrottens egen struktur gör att man hela tiden drabbas. Man har kontakt med olika politiska frågor därför att de finns inne i idrottsrörelsen likaväl som allt annat. Detta innebär egentligen att just idrottens självständighet kopplad till vårt engagemang är det som är växelspelet här. Vi kan alltså inte på något sätt bortse från det. Man kan inte säga: Idrotten får pengar, och sedan får man sköta sig själv. Så fungerar det inte.

Dan Kihlström är inne på att idrotten har ett ansvar. Jag tror att varje idrottare i sig har ett ansvar. Även varje elitidrottare har ett ansvar att stå

för mänskliga rättigheter och värderingar som alla kan vara eniga om. Det innebär att när jag uttrycker mig i denna fråga i olika medier, eftersom jag inte tror att en bojkott är realistisk, önskar jag att det under OS i Kina kanske ska komma fram ett antal idrottare på elitnivå som kritiserar Kina och som utnyttjar arrangemanget för att verkligen visa de problem som finns i Kina. Det är mycket bättre. Då gör idrotten ett självständigt val, men man engagerar sig i de politiska frågorna. Jag tror att det är någonting som man faktiskt kan kräva av idrottsrörelsen. Trots att den är självständig kan man ändå tycka att idrotten ska fungera så.

Jag tycker att det finns en koppling mellan breddidrott och elitidrott, som jag tror kommer att bli problematisk i framtiden. Elitidrotten, framför allt den kommersiella, är i dag mil från vad breddidrotten har att förhålla sig till, även om den kanske inspirerar människor till att åka skidor.

Anf. 153 DAN KIHLESTRÖM (kd) replik:

Herr talman! Torbjörn Björlund vidrör egentligen några viktiga och grundläggande frågor när vi diskuterar idrottsrörelsen.

Jag ska först säga något när det gäller en bojkott. Det går lätt att säga att när de nu åker till Peking ska de göra si och så. Men Torbjörn Björlund och jag kanske också ska titta vad vi har för kinesiska varor hemma – våra hem är fulla med sådana – och därmed rikta frågan till oss själva. Det är ingen ny situation. Jag tycker att man gör det lite lätt för sig genom att peka ut idrottsrörelsen. Det handlar om betydligt mer än så.

Jag kan ställa upp på de tankar som Torbjörn Björlund har om att man kan önska att alla som besöker Kina står upp för demokrati. Som politiker och demokrat kan jag önska att man som svensk medborgare, om man är politiker som sitter på läktaren eller om man är aktiv idrottsman, tar tillfället när man får frågor.

Men jag vill slutligen säga att vi någonstans måste bestämma oss för om idrottsrörelsen är en självständig folkrörelse eller om den är någonting annat. Då må vi som styr i så fall säga att: Visst, det är idrottssammanhang, men vi har lite andra saker som vi vill tillföra. Om du ska utöva idrott eller vara med i ett lag ska du göra de här sakerna också.

Det tycker jag är en väldigt viktig fråga. Då hävdar jag fortfarande att vi måste bestämma oss för att idrottsrörelsen är en stor, stark och egen livskraftig folkrörelse som själv får ta beslut om hur man lägger upp sin verksamhet och vad man säger och gör. Det tycker jag är oerhört viktigt.

Anf. 154 GUNVOR GERICSON (mp):

Herr talman! Miljöpartiet har inte några reservationer men däremot tre särskilda yttranden i betänkandet. Därför hamnar vi nästan sist på talarlistan. Men så är spelreglerna. Idrottsrörelsen är van vid spelregler, och det är vi här i kammaren också.

Fysisk rörelse är en viktig del för att skapa en god hälsa och välbefinnande för människor. I Sverige är idrottsrörelsen den största folkrörelsen. Det är därför viktigt att den förmår behålla sin karaktär av en bred och demokratisk rörelse där alla kan samlas och umgås på lika villkor. Det har vi hört många inlägg om här i dag.

Det pågår också en debatt inom RF. Man kan till exempel läsa i Svensk Idrott, det vill säga idrottsrörelsens egen tidning, där Jan Lind-

holm med flera har debatterat, om de demokratiska värdena i idrottsrörelsen. Det är jättebra och viktigt att den diskussionen förs.

Miljöpartiet anser att samhällets resurser i första hand ska kanaliseras till ungdoms- och breddidrotten. Jag har engagerat mig i debatten om pressen på barn inom idrotten. De sällas i storstäder kanske ut redan vid nio–tioårsåldern i lagsporter som fotboll. Idrott är kul. Idrott ska få vara lek. Det gör också att många vill vara med. Det måste vi vara uppmärksamma på även som politiska företrädare.

Friluftsliv har stor betydelse för människors hälsa och välbefinnande. Människan har ett grundläggande behov både av fysisk aktivitet och av naturkontakt. Gränsen mellan idrott och friluftsliv är inte alltid knivskarp, och oavsett hur man definierar dem kan de komplettera varandra. Det är viktigt att notera, inte minst vad gäller spontanidrott.

Killars och tjejjers idrottande värderas fortfarande olika, både när det gäller attityder och när det gäller regler. Det som tjejer gör ses inte alltid som sport eller idrott och är ofta belagt med relativt höga avgifter. Det gäller till exempel när man går på Friskis & Svettis eller på jazzgympa. Dam- och flickidrotten måste ges bättre förutsättningar och ekonomiska villkor än i dag.

Nog är det så att idrotten fortfarande styrs av en manlig norm. Jag kan notera här i dag att jag är den enda kvinnan i debatten. Är det en slump?

När det gäller folkhälsa anser Miljöpartiet att det är viktigt att öka den fysiska aktiviteten i samhället. Vi tar också upp det med anledning av den folkhälsoproposition som regeringen nyligen har lämnat till riksdagen. Men riksdagen har antagit ett övergripande mål för folkhälsopolitiken, det vill säga att skapa samhällseliga förutsättningar för god hälsa på lika villkor i hela befolkningen.

Målområde 9 handlar om ökad fysisk aktivitet. Där har man tagit fram den primära bestämningsfaktorn fysisk aktivitet. Det är alltså bestämningsfaktorer som man kan mäta för att se hur samhällsutvecklingen påverkar folkhälsan.

Där har man pekat ut att förutsättningarna för fysisk aktivitet är förekomst av stödjande miljö för fysisk aktivitet, närhet och tillgänglighet till faciliteter för fysisk aktivitet och förekomst av jämlika och jämställda förutsättningar för fysisk aktivitet.

Därför är möjligheter till både spontanaktivitet och idrottsaktivitet i organiserad form viktiga. Men som Miljöpartiet också ser styr vi här i riksdagen inte över den lokala verktygslådan, utan det gör man i kommuner och landsting.

Idrottsrörelsens folkhälsofrämjande roll handlar inte bara om fysisk aktivitet, som några av er har varit inne på, bland andra Dan Kihlström. Den har också att göra med målområde 1, det vill säga delaktighet och gemenskap.

Politiskt har vi ett ansvar inom alla politikområden att verka för att det övergripande folkhälsomålet nås. Då är idrott på lika villkor en prioriterad fråga. Då kanske det inte främst handlar om den kommersiella idrotten utan om breddidrotten.

Många idrottsledare är bra förebilder med tydliga icke-diskriminerande värderingar, men inte alla. Miljöpartiet tycker inte att det är acceptabelt att vissa uttrycker förakt mot homosexuella. Det finns påtagligt få manliga öppet homosexuella på elitnivå inom stora sporter som fotboll

och hockey. Det är bra att Göran Montan noterar att det kan behöva göras ett förtydligande i regleringsbrevet till RF på denna punkt.

Eftersom flera av de frågor som Miljöpartiet har lyft fram i betänkandet är med i Idrottsstödsutredningens pågående arbete har vi valt att inte reservera oss i detta betänkande.

Till sist skulle jag vilja säga några ord om stora evenemang, vilket också har tagits upp här i dag.

I den förra idrottspolitiska debatten lyfte jag fram frågan om att koppla dessa stora evenemang till miljöutveckling. Då var samtliga partier försiktigt positiva, men nu har ingen av er tagit upp det.

Kommer regeringen att lägga fram en proposition? Det verkar inte så efter att ha lyssnat på Hans Backman, som sade att det kommer en nationell strategi före sommaren. Men då kommer den alltså inte att föreläggas kammaren, eftersom tiden för att lägga fram saker för kammaren då redan har passerat. Då blir det alltså inget riksdagsbeslut.

Är ni beredda att se till att det finns med miljöaspekter i en sådan nationell strategi?

Anf. 155 GÖRAN MONTAN (m) replik:

Herr talman! Det ställdes ett antal frågor, så jag tänkte att vi kanske kan förlänga den här debatten med några minuter i alla fall. Det känns ju alltid lite snopet att göra ett intressant och bra inlägg och sedan bara få gå och sätta sig.

Det är säkert ingen slump att Gunvor G Ericson är den enda kvinnan i debatten i dag, och jag noterade det också. Man kan fråga sig varför det är så. Jag vill inte ta på mig någon personlig skuld för detta. Men vi kan möjligtvis hoppas att vid ett generationsskifte – vi är ju dessutom inte helt unga – saker kan förändras.

Jag lyssnade med intresse på frågeställningen om jämställdhet, och jag tror att den har kommit upp i vartenda anförande och vartenda replikskifte. Jag kan också ha respekt för att Miljöpartiet har valt att i stället agera med särskilda yttranden med den motivering som gavs.

Redan i slutet på 80-talet lade RF fram en handlingsplan för jämställdhet. Den har utvärderats och moderniserats med jämna mellanrum. Vid stämman 2005 antog man en helt ny jämställdhetsplan. Den är väldigt ambitiös. Jämställdhetsfrågan är en fråga som inte bara behandlas på nationell nivå, utan den är integrerad i hela RF:s arbete på alla nivåer. I utbildningarna till nya idrottsledare, som det finns ett enormt behov av – det rör sig om 50 000–60 000 om året – finns den här frågan hela tiden med. Min fråga är då: Vad mer skulle Riksidrottsförbundet eller vi som politiker konkret kunna göra?

Anf. 156 GUNVOR G ERICSON (mp) replik:

Herr talman! Tack, Göran Montan, för att jag får möjlighet att göra ett antal inlägg till och lyfta fram jämställdhetsperspektivet.

Jag är fullt medveten om det program som antogs 1989 och som reviderades 2005. Trots de goda ambitionerna på RF:s centrala nivå är det svårt att få genomslag lokalt. Det handlar, som jag ser det, väldigt mycket om uppföljning.

Hur kan då de här riktlinjerna genomsyra verksamheten även på distriktsnivå? Låt mig ta ett exempel. Enligt reglerna för vilka som ska

ordna domare inom fotboll får herrar i division 5 hjälp av Domarförbundet att ordna domare, medan damer måste spela i nationella serier eller distriktsserier för att få hjälp att ordna domare. Det är ett konkret, litet exempel på hur män och kvinnor behandlas olika.

Jag tror fortfarande att för att jämställdhet ska kunna få genomslag måste vi politiker efterfråga det. Det handlar om att vi också ska ställa krav på uppföljning av de satsningar som vi gör, av hur RF fördelar pengarna i Idrottslyftet och före detta Handslaget. Det tycker jag att vi är för dåliga på. Vi skulle kunna ställa mycket mer krav på utvärdering, som också Riksrevisionen har påpekat.

Jag ställer frågan till Göran Montan: Är ni intresserade av att hitta några ytterligare verktyg för att kunna göra uppföljningar?

Anf. 157 GÖRAN MONTAN (m) replik:

Herr talman! Naturligtvis är vi det. Vi måste fullfölja den ambition som uttrycks i instruktionerna i samband med Idrottslyftet, där man klart säger att man inte bara ska ta hänsyn till eller att det är viktigt utan att jämställdheten ska integreras i allt arbete.

Med en så ambitiös målsättning är det självklart att det ligger i vårt eget intresse att se till att våra instruktioner och våra ambitioner fullföljs, inte bara på distriktsnivå utan ännu längre ned, som sades tidigare, alltså ända in i omklädningsrummen. Vi har uttryckt en ambition på det här området som naturligtvis inte är ny utan delas av många. Men det är riktigt, som Gunvor G Ericson säger, att det gäller att den fullföljs med den återrapportering som vi förväntar oss.

Det här gäller även HBT-frågorna. Man ska inte jämföra dem med frågan om jämställdhet, men de har legat lite i bakvatten i jämförelse med kvinnosaksfrågorna som nu är över hundra år gamla. Där är det kanske än mer viktigt, därför att det är framför allt i många av det som vi kallar manliga lagsporterna som problemet är mest akut. I bästa fall finns det bara ett ointresse, i värsta fall kanske också ett motstånd. Också där måste vi medverka till att ändra inställningen och attityderna.

Anf. 158 GUNVOR G ERICSON (mp) replik:

Herr talman! Det är bra att också Göran Montan tycker att det är viktigt att vi gör en bättre uppföljning.

Jag har absolut ingenting emot att man tar med HBT-frågorna i utvärderingsprocessen. Som jag sade i mitt huvudanförande är det påtagligt få manliga, öppet homosexuella på elitnivå i stora sporter som fotboll och hockey, och det har sina skäl. Det är inte så lätt. I Sverige har vi inte haft speciellt stor debatt om detta. I England var det faktiskt en fotbollsspelare som begick självmord när han hade kommit ut med sin sexuella läggning, därför att det blev ett för hårt tryck. Det är fruktansvärt att något sådant ska behöva ske.

Jag tror att det handlar om attityder i samhället. Precis som vi har sagt flera gånger förut här i kammaren är idrottsrörelsen en spegel av samhället i stort. Vi har politiskt ett ansvar att ställa krav på idrottsrörelsen, eftersom vi finansierar en stor del av den.

Vi behöver få en redovisning av vad de pengar som vi ger till idrottsrörelsen resulterar i. Jag har förståelse för att de små föreningarna har svårt att redovisa på detaljnivå, men på distriktsförbunden och på RF-

nivå måste man kunna återredovisa för oss vilka insatser man har gjort och vilka resultat man har nått.

Kanske det är så att vi behöver sätta oss ned med idrottsrörelsen för att försöka hitta vissa nyckeltal och bestämningsfaktorer som på ett bättre sätt kan spegla det som vi politiskt egentligen är ganska överens om att uppnå.

Anf. 159 SVEN BERGSTRÖM (c):

Herr talman! Jag vill gärna börja med att instämma i det allra mesta av vad Gunvor G Ericson sade om idrott på lika villkor, om idrottens betydelse för hälsa och välbefinnande, om idrottens behov av en tydlig miljöprofil. Min bild är ändå att Riksidrottsförbundet jobbar väldigt aktivt med alla de delar som Gunvor G Ericson betonade. Men det kan möjligen vara en del förbund som släpar efter något i arbetet och har behov av att se över hur man jobbar med frågorna. Jag kan försäkra att i det förbund som jag själv jobbar aktivt i, Orienteringsförbundet, tar vi dem på största allvar.

Herr talman! I helgen avgjordes de nordiska parlamentsmästerskapen på skidor i Kuusamo i nordöstra Finland. Vi var ett 60-tal ivriga deltagare från Norge, Finland och Sverige. Alla tävlade inte på samma nivå som de tidigare OS- och VM-guldmedaljörerna Juha Mieto och Marjo Matikainen. Men det var ett bra arrangemang, och det viktiga vid ett sådant arrangemang är att det är en manifestation av de nordiska ländernas stora gemensamma intresse för klassisk vintersport och dess betydelse för motion och friskvård. Det är roligt att så här några dagar senare få vara med i den här debatten om idrott och stora arrangemang.

Efter Anders Åkessons mer principiella resonemang om alla delar i betänkandet hade jag tänkt koncentrera mig på det jag själv har motionerat om, nämligen sikte på ett vinter-OS i Sverige. Jag vill börja med att tacka utskottet för den positiva skrivningen på s. 20. Det är tydligt och bra. ”Utskottet är positivt till en ansökan om ett vinter-OS i Åre/Östersund”. Det tackar jag särskilt för. Jag förstår att ni inte kan bifalla motionen, men det är väl så nära man kan komma.

Det är glädjande att vi blir allt fler som tycker att frågorna om betydelsen av ett svenskt värdskap för stora internationella idrottsevenemang som berörs i betänkandet ska tas upp på detta sätt. Lars Wegendal var inne på att vi från Centerpartiet har motionerat om dessa frågor tydligt och kraftfullt under en lång tid.

Alpina VM i Åre i februari 2007 var det allra största vintersportevenemanget i Sverige genom tiderna. Än en gång visade det sig att Sverige är mycket bra på att planera och genomföra sådana här stora arrangemang. Deltagande nationer och internationella medier har samstämmt vitsordat den höga kvaliteten på arrangemanget i Åre. Det var ett resultat av erfaren och skicklig operativ ledning men också av ett hängivet ideellt arbete av tusentals volontärer under VM-veckorna.

I vinter har vi kunnat se skidskytte-VM i Östersund som varit en mycket stor framgång. Mer än 110 000 människor fanns på plats under veckan för att titta på arrangemangen som var mycket lyckade. Det var fler än förra året i skidskyttevärldens mecka, Anterselva. Det var större publik här i svenska Östersund.

Nu senast hade vi konståknings-VM i Göteborg som också blev ett framgångsrikt arrangemang, även om vi inte kan summera ekonomin i arrangemanget ännu.

Efter de organisatoriska och idrottsliga framgångarna i Åre, Östersund och Göteborg borde det vara dags för en nationell samling bakom ett målmedvetet och långsiktigt arbete för att få ett vinter-OS i Sverige. Olympiska spel är idrottsligt den yttersta symbolen för lusten att anta nya utmaningar, våga lite mer, pröva nya gränser.

Nog är det lite genant att vårt mindre grannland i väster, Norge, som arrangerade vinter-OS i Oslo 1952 och i Lillehammer 1994 nu ivrigt är i färd med att söka ett nytt vinter-OS till Tromsø 2018. Sverige som aldrig stått värd för olympiska vinterspel borde rimligen ha goda chanser att gå före Norge som redan arrangerat två vinter-OS. Men det gäller att samla nationen, regering, näringsliv och idrottsrörelse och satsa på en offensiv kandidatur och ett professionellt partnerskap av alla inblandade. I så fall finns det goda förutsättningar att lyckas. Annars får väl Norge stå värd för sitt tredje vinterspel innan Sverige ens på allvar har prövats.

Det till synes självklara upplägget för ett vinter-OS är Åre och Östersund. Men andra alternativa koncept kan också prövas.

Låt mig slutligen, herr talman, summera de starka skälen för ett vinter-OS i Sverige. För det första hör det till i en kultiverad nation att någon gång bjuda tillbaka när man själv vart fjärde år låter sig bjudas på fest av andra. Detta borde särskilt gälla om man är en stor och stark aktör och en stormakt på vintersportens område som Sverige är.

För det andra vore ett svenskt vinter-OS en vitamininjektion för idrott och folkhälsa i största allmänhet. I ett läge där övervikt och fetma håller på att bli ett allt större problem för sjukvård och samhälle finns det särskilda skäl att stimulera idrott och fysisk aktivitet.

För det tredje är jag övertygad om att ett vinter-OS i Sverige har mycket goda möjligheter att också samhällsekonomiskt bli en riktigt bra affär. För alpina VM i Åre blev omsättningen över 400 miljoner kronor. Det gav också en vinst på uppemot 30 miljoner kronor och fick stora spridningseffekter med tillväxt och nya jobb för turism och övrigt näringsliv, både på kort och på lång sikt.

Med detta, herr talman, vill jag än en gång understryka vikten av att Sverige som nation samlar sig för en väl genomarbetad och kraftfull ansökan om vinter-OS 2018. En sådan ansökan har enligt min mening mycket goda utsikter att bli framgångsrik. Med detta betänkande har vi från den politiska sidan också tydligt sagt att vi är positiva.

Anf. 160 GUNVOR G ERICSON (mp) replik:

Herr talman! Jag har två frågor till Sven Bergström eftersom han i sitt anförande inte nämnde något om miljöfrågor och miljöutveckling. Trots att jag tog upp det i mitt huvudanförande när det gäller stora evenemang har jag en fråga om det. Sven Bergström talar om en nationell samling kring en ansökan om vinter-OS. Vill Sven Bergström och Centern ha ett vinter-OS till varje pris utan tanke på klimateffekter eller är Sven Bergström beredd att jobba för att det blir i samklang med miljöutveckling så som jag förde fram i mitt huvudanförande?

Den andra frågan handlar om en nationell strategi i enlighet med den utredning som lades fram för ungefär ett år sedan där man tar hänsyn till

såväl turism, idrottsevenemang som annat, till exempel scoutrörelsen som Wegendal tidigare tog upp. Anser Sven Bergström att den ska beslutas av riksdagen eller ska regeringen ta den själv?

Anf. 161 SVEN BERGSTRÖM (c) replik:

Herr talman! Jag vill inte vara oartig, men om Gunvor hade lyssnat på mig i stället för att stå och prata hade hon hört att jag instämde i hennes anförande och att jag särskilt betonade vikten av en miljöprofil på idrotten. Jag håller till fullo med dig om att det är mycket angeläget. Vid alpina VM i Åre hade man en miljöcertifiering av arrangemanget som man i och för sig kan diskutera om de till fullo lyckades leva upp till med tanke på dieselaggregat och annat. Ambitionen fanns där, men det arbetet kan man mycket väl skärpa.

När det gäller den idrott som jag har mest insyn i, nämligen orientering, har vi varje år O-ringenarrangemangen miljöcertifierade, och vi har trappat upp ambitionerna vad gäller miljödelen.

Naturligtvis blir det vid ett vinter-OS klimateffekter av ett ivrigt resande från alla delar av världen. Men vinter-OS arrangeras vart fjärde år oavsett om vi har ambitionen att få det eller inte och eftersom vi har en sådan hög miljömedvetenhet i Sverige har vi om vi får ett vinter-OS 2018 chansen att göra det till ett högprofilerat arrangemang ur just denna synpunkt. Vi kan se till att arrangemangen är miljöcertifierade, stimulera ett resande som är så miljövänligt som det någonsin kan bli och på andra sätt jobba med att få en tydlig miljöprofil till stånd.

Du frågade något mer, Gunvor, men det får jag ta i nästa replik.

Anf. 162 GUNVOR G ERICSON (mp) replik:

Herr talman! Jag ber om ursäkt om jag inte hörde ditt instämmande. Det är viktigt att ha en miljöprofil, och det är bra att vi delar den synen. Men det räcker inte med miljöcertifiering som inte säger något om vilken nivå man befinner sig på. Miljöcertifiering säger att man har en ambition, men inte hur långt man har nått.

När det gäller alpina VM i Åre är det riktigt att man hade miljöcertifieringen, men om man tittar på hur de flesta tog sig dit åkte merparten bil. Det finns en intressant studie från Umeå universitet som utvärderar effekterna ekonomiskt och miljömässigt av evenemanget i Åre. Det borde ha funnits ett intresse från arrangörerna att erbjuda andra sätt att resa än med bil. Den typiska besökaren i Åre var en man i 40-årsåldern som åkte dit ensam i bil. Så behöver det inte se ut om Sverige arrangerar ett OS i vintersport i framtiden.

Jag tror att vi kan vara eniga om att om vi ska ansöka om vinter-OS ska vi också kunna ha mycket höga krav på arrangörerna från statens sida att de bidrar till ny teknik. I sin ansökan för London-OS 2012 har England skrivit in att man ska erbjuda lokal- och närproducerad mat. Det är något som vi också skulle kunna lyfta fram i samband med en ansökan från Sverige. Jag vill gärna höra vad Sven Bergström tycker om det.

Den fråga som Sven Bergström glömde var om han anser att nationell strategi ska beslutas av riksdagen eller om regeringen ska ta det själv. Det var lite oklart när, var och hur detta kommer att tas fram.

Anf. 163 SVEN BERGSTRÖM (c) replik:

Herr talman! När det gäller nivån på miljöarbetet tror jag att vi är alldeles överens, Gunvor och jag. Här måste vi lägga ribban högt och gärna göra ett vinter-OS till en förebild för övriga världen och också för idrottsrörelsen i Sverige när det gäller att ställa krav.

SJ körde till Åre med fulla tåg, men det räckte inte till, för det var så väldigt många som ville dit.

Gunvors parti deltog som stödparti till den förra regeringen. Om man läser vad Europeiska tågunionen har sagt om tågsatsningar i Sverige finns det en del i övrigt att önska, och det fanns det även under den förra perioden.

Vi behöver bygga ut järnvägen i Sverige så att vi har en större kapacitet att transportera människor på det miljövänliga sättet i stället för med bil och flyg. Vi behöver bygga ut järnvägen, kanske inte med dubbelspår till Åre men en hög kapacitet ska vi ha.

Självklart tycker jag också att det är rimligt med krav på arrangörerna. Jag är övertygad om att idrotten är beredd att möta upp. Det finns en starkt växande medvetenhet om de här frågorna inom idrottsrörelsen. Jag är övertygad om att potentiella OS-arrangörer kommer att vara mycket intresserade av att diskutera de här frågorna.

När det gäller den nationella strategin vet jag inte exakt hur regeringen har tänkt sig, men jag utgår ifrån att riksdagen ska vara en partner och så småningom få tillfälle att besluta om detta. Utan att ha några detaljer om saken tror jag att det ger en styrka åt det hela att det är förankrat i ett riksdagsbeslut när vi kommer så långt. Jag har goda förhoppningar om att vi under den här mandatperioden ska få ett förslag från regeringen som är tydligt och kraftfullt för en nationell strategi för stora evenemang.

Anf. 164 PER ÅSLING (c):

Herr talman! Det har varit en intressant och spännig diskussion. Jag dristar mig att ta till orda med tanke på att jag är motionär i motionen om olympiska vinterspel i Sverige 2018.

Låt mig göra några konklusioner.

Jämtland – den region jag representerar – har arrangerat två VM under den senaste tiden. Det är dels Åre 2007 dels Östersund Biathlon i år. Det har varit bra och professionellt genomförda arrangemang. Det har skapats bra ekonomiska överskott och det har blivit publiksuccéer.

Låt mig också konstatera att VM i Åre – det alpina – har skapat stora samhällsekonomiska vinster.

Ett OS är en framtidsinvestering. Det skapar tillväxt, det skapar nya företag och det skapar sysselsättning. Ett OS är en nationell angelägenhet och det är viktigt att den backas upp av politiken, idrottsrörelsen och näringslivet. Det gäller att den uppbackningen sker både regionalt och nationellt. Jag upplever att det arbetet är på gång.

Jag vill avslutningsvis tacka utskottet för en positiv grundsyn när det gäller ett OS i Sverige och Åre 2018.

Överläggningen var härmed avslutad.

(Beslut skulle fattas den 9 april.)

Föredrogs
kulturutskottets betänkande 2007/08:KrU8
Trossamfund.

Anf. 165 SIV HOLMA (v):

Herr talman! Vänsterpartiet har under ett antal år drivit frågan om att regeringen måste ta ansvar för att det kontrolleras att de trossamfund som uppbär statligt stöd lever upp till de krav som ställs för att samfunden ska få del av dessa medel. Ett antal händelser som har tagits upp i massmedierna under de senaste åren har aktualiserat behovet av att göra en utvärdering av om samfunden upprätthåller och stärker de grundläggande värderingar som samhället vilar på och är stabila och har egen livskraft.

I slutet av den förra mandatperioden utlovades slutligen en sådan utredning av den förra regeringen, men eftersom en sådan utredning inte syntes till har vi upprepat våra krav. Vänsterpartiet blev också inspirerat av den förra jämställdhetsombudsmannen Claes Borgström som uppmanade sin efterträdare att granska de religiösa arbetsgivarna inom de religiösa trossamfunden. Han sade så här i tidningen Ordfront i höstas: Det finns en sak jag ångrar att jag inte har gjort under mina sju år som JämO, nämligen att jag bara har granskat arbetsgivare inom svenska kyrkan och inte inom övriga religiösa samfund i Sverige.

Borgström skriver vidare: Den 4 oktober 2005 antog Europarådets parlamentariska församling resolution 1464 om kvinnor och religion i Europa. Resolutionen slår fast att religionerna har en stark inverkan på samhället och att detta sällan gynnar kvinnor. Tvärtom. Medan de flesta världsreligioner lär att kvinnor och män är lika inför guden tilldelas de olika roller och maktpositioner i jordelivet. Resultatet är fortgående kränkningar av kvinnors rättigheter, från könsstympning och tvångsäktenskap till stereotypa könsroller som begränsar kvinnors möjligheter att träffa sina egna livsval.

Som ni känner till har JämO tillsyn över att jämställdhetslagen följs och tillämpas. Det innebär att arbetsgivaren ska se till att arbetsförhållandena är lämpade för både kvinnor och män och underlätta för anställda att förena familjeliv och yrkesarbete. Arbetsgivaren ska också sträva efter en jämn könsfördelning på arbetsplatsen. Jämställdhetslagen omfattar alla arbetsgivare, också trossamfunden.

Religionsfriheten får inte utnyttjas för att kränka andra rättigheter. Exempelvis den resolution om kvinnor och religion som Europarådet har antagit betyder att medlemsstaterna är skyldiga att skydda kvinnor mot alla former av kränkningar som görs i religionens namn och att främja och genomföra jämställdhet.

Herr talman! Inom Vänsterpartiet är vi väl medvetna om trossamfundens betydelse för stora delar av landets befolkning, såväl kvinnor som män, och vi står bakom den religionsfrihet som är ett av vårt samhälles grundläggande värden. Vi känner stor respekt för trossamfunden och människors tro.

Herr talman! Vänsterpartiet har i motionen, som vi skrev den 30 september 2007, föreslagit att regeringen redovisar en utvärdering av hur kraven för att få statsbidrag i lagen om stöd till trossamfund tillämpas. Ett par dagar innan, den 27 september, gav regeringen ett uppdrag till Nämnden för statligt stöd till trossamfund att fördjupa dialogen med trossamfunden om värderingar vad avser jämställdhet och barns rättigheter. De ska också titta på hur trossamfunden kan bidra till att motverka hedersrelaterat våld och förtryck. Uppdraget ska redovisas den 1 mars 2009.

Herr talman! Eftersom regeringen håller på att se över villkoren för statens stöd till trossamfunden och nämnden aktivt arbetar med att lyfta upp dessa frågor avstår vi från att reservera oss till förmån för vårt förslag om att regeringen ska redovisa en utvärdering av hur § 3 i lagen om stöd till trossamfund tillämpas.

Socialdemokraterna och Vänsterpartiet i kulturutskottet skriver i ett gemensamt särskilt yttrande att det är viktigt att trossamfunden efterlever den del av värdegrunden som gäller exempelvis barnaga, synen på kvinnor och män samt synen på homosexuella, bisexuella och transpersoner. Jag noterar att de sistnämnda inte ingick i regeringens uppdrag. I en flerpåttimotion yrkar v, mp, c och fp på just det som saknas i nämnda uppdrag, det vill säga att regeringen på lämpligt sätt bör uppmärksamma HBT-personers situation och synen på HBT-frågor i trossamfunden.

Herr talman! Jag skulle vilja fråga Anders Åkesson och Dan Kihlström om de i sina anföranden kan lova att de ska arbeta för att dialogen med trossamfunden även ska omfatta en icke diskriminerande syn på HBT-personer.

Herr talman! Jag står bakom de två reservationer som finns i betänkandet men väljer att yrka bifall till reservation 1, punkt 2, granskning av trossamfunden av JämO, HomO och DO.

Jag noterar att en ombudsman har varit i kontakt med några av trossamfunden, nämligen Ombudsmannen mot diskriminering på grund av homosexuell läggning som man hade 2003. Han hade överläggningar med några trossamfund. Vid dessa möten diskuterade man trossamfundens roll i arbetet mot diskriminering.

Ombudsmannen mot etnisk diskriminering, DO, hade i början av 2000-talet överläggningar med Svenska kyrkan. De överläggningarna gick ut på att kyrkan som arbetsgivare åtog sig att utbilda och informera anställda om bland annat innehållet i lagen om åtgärder mot diskriminering i arbetslivet.

JämO håller på med en granskning av Svenska kyrkan, bland annat med anledning av att kyrkan är överrepresenterad som anmäld arbetsgivare hos JämO.

Vänsterpartiet tycker att tiden nu är mogen att samtliga diskrimineringsombudsmän gör en mer metodisk granskning av trossamfunden, helt i linje med vad den förre Jämställdhetsombudsmannen förespråkade att hans efterträdare skulle göra. Tiden är mogen mot bakgrund av att det har gått åtta år sedan den enda av ombudsmännen varit i kontakt med några trossamfund.

Det är också på tiden att både JämO och DO tar sig an trossamfundet. Om trossamfundet fungerar perfekt, som exempelvis några av allianspartiernas representanter hävdar, har ju trossamfundet inget att frukta. Då kanske granskningen till och med resulterar i att det behövs ökade statliga bidrag.

I detta anförande instämde Torbjörn Björlund (v) och Nikos Papadopoulos (s).

Anf. 166 DAN KIHLESTRÖM (kd):

Herr talman! Jag vill ge majoritetens syn på de här frågeställningarna och det betänkande som vi har. Möjligtvis kan argumenten och diskussionen kännas igen, men jag tycker att det är viktigt att ta upp det.

Låt mig först säga att min grundinställning är att staten ska stödja, inte styra. För mig och för oss är trossamfundens arbete mycket mer värt än storleken på det statliga stödet som för innevarande år är ca 50 miljoner. Att ytterligare minska det bidraget är oacceptabelt.

Samfundens betydelse för samhället och för enskilda människor kan inte mätas i pengar. Samfundens insats och arbete omfattar miljontals människor i hela landet. Arbetet för de svaga i samhället är väl omvittnat. Det handlar om flyktingarbete, hemlöshet, socialt utsatta och ensamma människor, grupper som ofta står utanför samhällets insatser.

De ideella insatserna inom kyrkor och samfund är omfattande. De är en kanal för människors vilja att hjälpa varandra, och därigenom stärker faktiskt trossamfundet framväxandet av ett mänskligare samhälle.

Men hur viktiga dessa insatser än är för samhället i stort är det i mötet med den enskilde som kyrkor och samfund har sin centrala betydelse. Religiös tro, längtan och frågeställningar är fundamentalt mänskliga. Det handlar om frågeställningar som berör vårt innersta, vår bild av oss själva. Kyrkor och samfund ger röst åt dessa frågor och bidrar därmed till att stärka den enskilde.

Än en gång: Ungefär lika många människor i vårt land besöker varje vecka en religiös sammankomst – det kan vara i en kyrka, en moské eller en synagoga – som det är som besöker ett idrottsevenemang. Fördelat per deltagare handlar det om ungefär 60–70 kronor per år, jämfört till exempel med det betänkande vi diskuterade förut – inga jämförelser i övrigt – med idrottsrörelsen som också är en självständig och fri folkrörelse som har 1,8 miljarder i olika statliga stöd.

Precis som det tydligt uttrycks i betänkandet är målet för det statliga stödet att bidra till att skapa förutsättningar för trossamfundet att bedriva en aktiv och långsiktig inriktad religiös verksamhet i form av gudstjänst, själavård, undervisning och omsorg. Statsbidrag får lämnas till ett trossamfund som bidrar till att upprätthålla och stärka de grundläggande värderingar som samhället vilar på och som är stabilt och har egen livskraft.

Vad är ytterligare motiven till att staten ska stödja trossamfund? Svaret är väldigt viktigt och avgörande, och det är viktigt att understryka detta. Jag menar att trossamfund är generellt samhällsnyttiga organisationer som medverkar i den ständigt pågående normbildningsprocessen och att denna process är nödvändig för att upprätthålla och stärka de grundläggande värderingar som vårt samhälle vilar på. Inom parentes ska

jag säga att jag personligen tycker att trossamfunden skulle delta ännu mer i samhällsdebatten.

Självklart ska också varje fri förening, kyrka och vad vi nu kallar dem uppmärksamma de frågor som tas upp i betänkandet och reservationerna. Men som fria och obundna måste det vara deras eget beslut och deras egen process att arbeta med dessa viktiga frågor.

Anf. 167 SIV HOLMA (v) replik:

Herr talman! Dan Kihlström gjorde en jämförelse mellan vad samhället ger till idrottsrörelsen och vad samhället står för vad gäller trossamfunden. Nu kommer inte jag ihåg exakt, men Svenska kyrkan har ju en helt annan budget än de 50 miljonerna. Det här är ju trossamfund som ligger utanför Svenska kyrkan. Det kan vi väl vara överens om.

Regeringen har själv gett ett uppdrag om den aktiva dialogen. Jag fick inte något svar, tycker jag, från Dan Kihlström om han avser att arbeta för att dialogen med trossamfunden även ska omfatta en icke diskriminerande syn på HBT-personer. Det tycker jag vore en bra information som vi skulle kunna få här i kammaren från Kristdemokraternas sida.

Anf. 168 DAN KIHLESTRÖM (kd) replik:

Herr talman! Jag hade kanske förväntat mig något litet utbyte här också. Vi har ju diskuterat den här frågan förut. Vi kan göra det igen.

När det gäller Svenska kyrkan först och främst har den inget statligt stöd på det sättet. Det är en egen organisation som har en egen beskattningsrätt och på så sätt får sin finansiering. Det staten bidrar med är på kulturområdet när det gäller kulturbyggnader och annat där man får stöd och hjälp. Där har vi gemensamt sagt att det tillhör vårt gemensamma kulturarv. Då är den saken utredd.

När det gäller de andra frågorna försökte jag säga i slutet av mitt anförande att det är självklart att trossamfunden som fria folkrörelser också ska diskutera de frågor som Siv Holma tar upp. Men grunden var så tydlig som anges i betänkandet och som jag också försökte nämna, de grundläggande punkter som samhället ställer upp. Mot det ska naturligtvis det statliga stödet utvärderas.

Jag vet, och det vet också Siv Holma, att de frågor som Siv Holma tar upp på många olika sätt redan är föremål för en dialog, i den allmänna debatten, och jag vet också att de frågorna har förekommit i kontakten mellan trossamfunden och regeringen. Så det är inte något nytt. De här frågorna är inte nya på något sätt, utan det är frågor som vi har levt länge med i samhället. Den dialogen förekommer.

Anf. 169 SIV HOLMA (v) replik:

Herr talman! Jag har noterat att de HBT-frågor som regeringen har haft i sin dialog har varit de könsneutrala äktenskapen. Men jag menar att HBT-frågor handlar om mer än om könsneutrala äktenskap och synen på dessa.

Jag ser också att regeringen har givit uppdraget att man ska fördjupa dialogen vad gäller värderingar avseende jämställdhet och barns rättigheter. De ska också se hur trossamfunden kan bidra till att motverka hedersrelaterat våld och förtryck.

Jag läste i går och tror att det var kristna rådet som tog upp och uppskattade just Nyamko Sabunis initiativ i det här sammanhanget. Det enda jag saknar faktiskt är just det jag har tagit upp i mitt anförande om att även den här dialogen med trossamfunden ska omfatta en icke diskriminerande syn på HBT-personer. Det är oerhört centralt. Det kan inte bara ingå i en av väldigt många frågor som berör HBT-personer.

När det gäller våra gemensamma arv som kyrkan består av är det 395 miljoner. Det känner vi till, och vi tycker det är helt riktigt att de ska användas.

När det gäller vad Svenska kyrkan har tittade jag på den uppgiften för ett antal månader sedan. Jag kommer inte ihåg, men det var ju miljardbelopp som de ändå använde sig av. Så det är stora summor som används till de här frågorna. Det har jag ingenting att invända mot men att bara nämna att det är 50 miljoner; det var den relationen som jag tyckte var viktig att få fram.

Anf. 170 DAN KIHLESTRÖM (kd) replik:

Herr talman! Jag tror att vi i den här rundan i alla fall kan lämna Svenska kyrkan därhän. Det som är grunden till Vänsterpartiets synpunkt på det här är en sänkning av det statliga stödet till trossamfunden med 10 miljoner från 50 till 40 miljoner, om jag inte alldeles missminner mig. Det är relaterat till reglerna för det statliga stödet.

Jag vet att det pågår en dialog. Det pågår en dialog internt i samfunden om de här viktiga frågorna. Det är en process som trossamfunden får gå igenom precis som alla andra folkrörelser. Men som Siv Holma nämnde i sitt anförande måste man också ha respekt för religionsfrihet och annat. Det ska man ha också när det gäller trossamfunden.

Jag tycker att Vänsterpartiet någonstans måste bestämma sig för synen på trossamfunden. Ser man trossamfunden som en nyttighet i samhället eller som någonting annat – en belastning eller något som ska jagas på olika sätt? Precis som jag sade i mitt anförande uttrycks reglerna för att få det statliga stödet klart och tydligt. Statuterna för det är att skapa förutsättningar för trossamfunden att bedriva en aktiv och långsiktig religiös verksamhet genom gudstjänst, själavård, undervisning och omsorg.

Statsbidragen får lämnas om samfundet bidrar till att upprätthålla och stärka de grundläggande värderingar som samhället vilar på. Det hela ska vara stabilt och ha egen livskraft. Det är precis detta det handlar om. Det är på samma sätt som för alla andra. Vi diskuterade tidigare reglerna som idrottsrörelsen och andra folkrörelser får leva efter. De reglerna är uppsatta, och man får följa upp detta och se om kraven uppfylls. Om de uppfylls får samfundet statligt stöd.

Anf. 171 ANDERS ÅKESSON (c):

Herr talman! I den lag om stöd till trossamfund som precis har diskuterats här mellan Dan Kihlström och Siv Holma uttrycks målen med stödet tydligt. Det finns till därför att trossamfunden förutsätts bedriva en aktiv och långsiktig religiös verksamhet. I samma lag stadgas att bidraget endast får gå till trossamfund som bidrar till att upprätthålla och stärka de grundläggande värderingar som samhället vilar på.

För den sakens skull har vi inrättat någonting som heter Nämnden för stöd till trossamfund – SST. Den beslutar om bidragen och granskar att de används på ett riktigt sätt. I regleringsbrevet till SST finns återkommande krav på återrapporteringen om hur arbetet går till. Trossamfunden ska leva upp till syftena med lagstiftningen och så vidare, och vi som politiker ska ha koll på det genom SST.

Precis som Siv Holma har refererat till tidigare fick SST därtill under perioden 2007–2008, det vill säga under nu pågående år, i uppdrag att fördjupa dialogen med trossamfunden om värderingar när det gäller jämställdhet, barns rättigheter med flera saker. Detta ska redovisas per den 1 mars 2009.

Herr talman! Jag tycker att allt det här är ett bra förhållningssätt. Jag kan också passa på att därmed besvara Siv Holmas fråga: Ja, jag är alldeles övertygad om att signalen har gått fram om viljan att dialogen även ska omfatta icke-diskriminering i synen på HBT-personer. Men jag kommer också personligen att försöka bidra till att den går fram. Det är inga problem, Siv Holma.

Herr talman! Skälet till att jag begärde ordet i denna debatt var att jag tycker mig märka en vilja att detaljstyra. I den förra debatten, om stödet till idrotten, talade vi om att inte nöja sig med att uttrycka syften som lagstiftare i stödet till Riksidrottsförbundet. Jag tycker att denna iver även framskymtar i motion Kr212, där man lite grann i onödan misstänkliggör trossamfundens ambition att leva upp till de syften som kammaren fattar beslut om i stödet till trossamfunden.

Herr talman! Jag tror att det är rimligt att vi genom SST, Nämnden för stöd till trossamfund, har samma förhållningssätt som när det gäller Riksidrottsförbundet. Vi ska alltså anförtro trossamfunden det ansvar det innebär att konkretisera de syften som vi sätter upp i lagstiftning och i budgetsammanhang i riksdagen. Det finns ibland en iver, herr talman, att vilja detaljstyra i onödan. Jag är inte alltid säker på att det gagnar vare sig sak eller organisation.

I övrigt yrkar jag bifall till utskottsmajoritetens förslag.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 9 april.)

14 § Bordläggning

Anmälades och bordlades

EU-dokument

KOM(2007)764 Meddelande från kommissionen

En strategi för en starkare och mer konkurrenskraftig försvarsindustri i EU

Motioner

med anledning av prop. 2007/08:56 Multilateralt samarbete om strategiska flygtransporter

2007/08:Fö10 av Gunilla Wahlén m.fl. (v)

2007/08:Fö11 av Anders Karlsson m.fl. (s)

2007/08:Fö12 av Peter Rådberg m.fl. (mp)

med anledning av prop. 2007/08:73 Funktionell separation för bättre
bredbandskonkurrens

2007/08:T8 av Kent Persson m.fl. (v)

2007/08:T9 av Ibrahim Baylan m.fl. (s)

med anledning av prop. 2007/08:78 En effektivare förvaltningsstruktur
inom politikområden med strategisk betydelse för nationell och regional
konkurrenskraft

2007/08:N12 av Berit Andnor m.fl. (s)

2007/08:N13 av Tomas Eneroth m.fl. (s)

2007/08:N14 av Tina Ehn m.fl. (mp)

med anledning av prop. 2007/08:83 Godkännande av Prümrådsbeslutet

2007/08:Ju25 av Lena Olsson m.fl. (v)

2007/08:Ju26 av Thomas Bodström m.fl. (s)

med anledning av prop. 2007/08:88 Förändringar i kostnadsutjämnningen
för LSS-verksamhet

2007/08:Fi8 av Thomas Östros m.fl. (s)

med anledning av prop. 2007/08:91 Vårdnadsbidrag – familjepolitisk
reform

2007/08:Sf12 av Kalle Larsson m.fl. (v)

2007/08:Sf13 av Carina Adolfsson Elgestam m.fl. (s)

2007/08:Sf14 av Veronica Palm m.fl. (s)

2007/08:Sf15 av Peter Eriksson m.fl. (mp)

med anledning av prop. 2007/08:92 Stärkt krisberedskap – för säkerhets
skull

2007/08:Fö13 av Tone Tingsgård (s)

2007/08:Fö14 av Christer Engelhardt (s)

2007/08:Fö15 av Ann-Kristine Johansson m.fl. (s)

2007/08:Fö16 av Monica Green m.fl. (s)

2007/08:Fö17 av Anders Karlsson m.fl. (s, v, mp)

2007/08:Fö18 av Björn von Sydow och Christina Axelsson (s)

2007/08:Fö19 av Eva Sonidsson och Åsa Lindestam (s)

med anledning av prop. 2007/08:93 Jämställdhetsbonus – familjepolitisk
reform

2007/08:Sf16 av Kalle Larsson m.fl. (v)

2007/08:Sf17 av Veronica Palm m.fl. (s)

2007/08:Sf18 av Gunvor G Ericson m.fl. (mp)

med anledning av prop. 2007/08:94 Åtgärder mot missbruk av tillfällig
föräldrapenning

2007/08:Sf19 av Kalle Larsson m.fl. (v)

2007/08:Sf20 av Veronica Palm m.fl. (s)

2007/08:Sf21 av Gunvor G Ericson m.fl. (mp)

med anledning av prop. 2007/08:97 Påföljder för psykiskt störda lagöverträdare

2007/08:Ju31 av Lena Olsson m.fl. (v)

2007/08:Ju32 av Thomas Bodström m.fl. (s)

Prot. 2007/08:88
3 april

med anledning av prop. 2007/08:110 En förnyad folkhälsopolitik

2007/08:So17 av Anne Ludvigsson m.fl. (s)

2007/08:So18 av Elina Linna m.fl. (v)

2007/08:So19 av Carina Hägg och Anneli Särnblad (s)

2007/08:So20 av Ylva Johansson m.fl. (s)

2007/08:So21 av Gunvor G Ericson m.fl. (mp)

med anledning av prop. 2007/08:113 Rekrytering av domare

2007/08:Ju33 av Alice Åström m.fl. (v)

med anledning av prop. 2007/08:115 Ny marknadsföringslag

2007/08:C1 av Christina Axelsson (s)

2007/08:C2 av Jan Lindholm m.fl. (mp)

med anledning av prop. 2007/08:116 Rättelse av uppgifter i Kronofogdemyndighetens verksamhet m.m.

2007/08:Sk29 av Marie Engström m.fl. (v)

med anledning av prop. 2007/08:118 En effektivare arbetslöshetsförsäkring

2007/08:A12 av Sven-Erik Österberg m.fl. (s, v, mp)

med anledning av skr. 2007/08:51 Nationell strategi för svenskt deltagande i internationell freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet

2007/08:U17 av Gunilla Wahlén m.fl. (v)

2007/08:U18 av Urban Ahlin m.fl. (s)

2007/08:U19 av Peter Rådberg m.fl. (mp)

med anledning av skr. 2007/08:109 Mänskliga rättigheter i svensk utrikespolitik

2007/08:U20 av Hans Linde m.fl. (v)

2007/08:U21 av Urban Ahlin m.fl. (s)

2007/08:U22 av Bodil Ceballos m.fl. (mp)

med anledning av skr. 2007/08:111 Barnpolitiken – en politik för barnets rättigheter

2007/08:So22 av Eva Olofsson m.fl. (v)

2007/08:So23 av Monica Green m.fl. (s)

2007/08:So24 av Désirée Liljevall m.fl. (s)

2007/08:So25 av Fredrik Lundh m.fl. (s)

2007/08:So26 av Ylva Johansson m.fl. (s)

2007/08:So27 av Thomas Nihlén m.fl. (mp)

Prot. 2007/08:88
3 april

med anledning av skr. 2007/08:114 Strategisk exportkontroll 2007 –
krigsmateriel och produkter med dubbla användningsområden
2007/08:U23 av Hans Linde m.fl. (v)
2007/08:U24 av Bodil Ceballos m.fl. (mp)

med anledning av skr. 2007/08:117 En långsiktigt hållbar tingsrättsorga-
nisation
2007/08:Ju27 av Fredrik Olovsson m.fl. (s)
2007/08:Ju28 av Sonia Karlsson (s)
2007/08:Ju29 av Anders Karlsson och Christin Hagberg (s)
2007/08:Ju30 av Thomas Bodström m.fl. (s)

15 § Anmälan om interpellationer

Anmälades att följande interpellationer framstälts

den 3 april

2007/08:548 Meddelarfrihet i offentligt finansierad privat verksamhet

av *Patrik Björck* (s)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

2007/08:549 Inkomstprövat barnbidrag

av *Patrik Björck* (s)
till socialminister Göran Hägglund (kd)

2007/08:550 Falsa examensbevis och bluffuniversitet

av *Patrik Björck* (s)
till statsrådet Lars Leijonborg (fp)

2007/08:551 Digital mobbning

av *Monica Green* (s)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

2007/08:552 Utveckling av turistnäringen

av *Börje Vestlund* (s)
till näringsminister Maud Olofsson (c)

2007/08:553 Förbättrad tolkservice för döva, hörselskadade och döva med synskada

av *Maria Kornevik Jakobsson* (c)
till statsrådet Maria Larsson (kd)

2007/08:554 Åtgärder mot felaktig förskrivning av läkemedel

av *Ylva Johansson* (s)
till socialminister Göran Hägglund (kd)

2007/08:555 Sveriges förhållande till ESK-rättigheterna

av *Bodil Ceballos* (mp)

till utrikesminister Carl Bildt (m)

2007/08:556 Oberoende mellanhand för införande av alkohol från annat EU-land

av *Egon Frid* (v)

till statsrådet Maria Larsson (kd)

Prot. 2007/08:88

3 april

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 8 april.

16 § Anmälan om skriftligt svar på fråga

Anmäldes att skriftligt svar på följande fråga inkommit

den 3 april

2007/08:1000 Hungerstrejkande västsahariska fångar i marockanskt fängelse

av *Hans Linde* (v)

till utrikesminister Carl Bildt (m)

Svaret redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 8 april.

17 § Kammaren åtskildes kl. 19.06.

Förhandlingarna leddes

av andre vice talmannen från sammanträdets början till ajourneringen kl. 13.54,

av förste vice talmannen därefter till ajourneringen kl. 15.55,

av tredje vice talmannen därefter till och med 12 § anf. 148 (delvis) och

av förste vice talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

ANNALENA HANELL

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

1 § Justering av protokoll	1
2 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	1
3 § Hänvisning av ärenden till utskott	2
4 § Sjöfart.....	2
Trafikutskottets betänkande 2007/08:TU8	2
Anf. 1 PER LODENIUS (c).....	2
Anf. 2 CLAES-GÖRAN BRANDIN (s)	3
Anf. 3 PETER PEDERSEN (v).....	5
Anf. 4 KARIN SVENSSON SMITH (mp)	7
Anf. 5 LISBETH GRÖNFELDT BERGMAN (m)	8
Anf. 6 CLAES-GÖRAN BRANDIN (s) replik	10
Anf. 7 LISBETH GRÖNFELDT BERGMAN (m) replik.....	11
Anf. 8 CLAES-GÖRAN BRANDIN (s) replik	11
Anf. 9 LISBETH GRÖNFELDT BERGMAN (m) replik.....	12
Anf. 10 PETER PEDERSEN (v) replik	12
Anf. 11 LISBETH GRÖNFELDT BERGMAN (m) replik.....	12
Anf. 12 PETER PEDERSEN (v) replik	12
Anf. 13 LISBETH GRÖNFELDT BERGMAN (m) replik.....	13
Anf. 14 ANNELIE ENOCHSON (kd)	13
Anf. 15 KARIN SVENSSON SMITH (mp) replik	16
Anf. 16 ANNELIE ENOCHSON (kd) replik.....	17
Anf. 17 KARIN SVENSSON SMITH (mp) replik	17
Anf. 18 ANNELIE ENOCHSON (kd) replik.....	18
Anf. 19 PETER PEDERSEN (v) replik	18
Anf. 20 ANNELIE ENOCHSON (kd) replik.....	19
Anf. 21 PETER PEDERSEN (v) replik	19
Anf. 22 ANNELIE ENOCHSON (kd) replik.....	20
Anf. 23 CLAES-GÖRAN BRANDIN (s) replik	20
Anf. 24 ANNELIE ENOCHSON (kd) replik.....	20
Anf. 25 CLAES-GÖRAN BRANDIN (s) replik	21
Anf. 26 ANNELIE ENOCHSON (kd) replik.....	21
(Beslut fattades under 10 §.)	21
5 § Förlängning av Sveriges deltagande i Internationella valutafondens (IMF:s) Nya lånearrangemang (NAB)	22
Finansutskottets betänkande 2007/08:FiU17	22
Anf. 27 ULLA ANDERSSON (v)	22
Anf. 28 LARS ELINDERSON (m).....	25
Anf. 29 ULLA ANDERSSON (v) replik	27
Anf. 30 LARS ELINDERSON (m) replik	27
Anf. 31 ULLA ANDERSSON (v) replik	28
Anf. 32 LARS ELINDERSON (m) replik	29
(Beslut fattades under 10 §.)	29
6 § Riksbankens förvaltning 2007	29
Finansutskottets betänkande 2007/08:FiU23	29
Anf. 33 ULLA ANDERSSON (v)	29

Anf. 34 SONIA KARLSSON (s)	30
Anf. 35 LARS ELINDERSON (m).....	31
(Beslut fattades under 10 §.).....	32
Ajournering.....	32
Återupptagna förhandlingar	32
7 § Frågestund.....	32
Anf. 36 FÖRSTE VICE TALMANNEN.....	32
<i>Kristdemokraternas syn på äktenskapsbalken.....</i>	<i>32</i>
Anf. 37 RAIMO PÄRSSINEN (s).....	32
Anf. 38 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd).....	32
Anf. 39 RAIMO PÄRSSINEN (s).....	33
Anf. 40 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd).....	33
<i>Äktenskapsbalken.....</i>	<i>33</i>
Anf. 41 LISELOTTE OLSSON (v).....	33
Anf. 42 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd).....	33
Anf. 43 LISELOTTE OLSSON (v).....	34
Anf. 44 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd).....	34
<i>Prioriteringar i Motorways of the Sea.....</i>	<i>35</i>
Anf. 45 KARIN SVENSSON SMITH (mp).....	35
Anf. 46 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c).....	35
Anf. 47 KARIN SVENSSON SMITH (mp).....	35
Anf. 48 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c).....	36
<i>Avdrag för omkostnader vid ideellt arbete</i>	<i>36</i>
Anf. 49 MAGDALENA ANDERSSON (m).....	36
Anf. 50 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd).....	36
Anf. 51 MAGDALENA ANDERSSON (m).....	37
Anf. 52 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd).....	37
<i>Förslaget om en trestegsmodell för Försäkringskassan</i>	<i>37</i>
Anf. 53 ULF NILSSON (fp).....	37
Anf. 54 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m).....	37
Anf. 55 ULF NILSSON (fp).....	38
Anf. 56 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m).....	38
<i>Situationen för personer med funktionsnedsättning.....</i>	<i>38</i>
Anf. 57 GUNHILD WALLIN (c).....	38
Anf. 58 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd).....	39
Anf. 59 GUNHILD WALLIN (c).....	39
Anf. 60 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd).....	39
<i>Ekonomiska styrmedel i miljöpolitiken</i>	<i>40</i>
Anf. 61 ELSE-MARIE LINDGREN (kd)	40
Anf. 62 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	40
Anf. 63 ELSE-MARIE LINDGREN (kd)	40
Anf. 64 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	40
<i>Kommunala sommarjobb för ungdomar</i>	<i>41</i>
Anf. 65 DAN NILSSON (s)	41
Anf. 66 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	41

Anf. 67 DAN NILSSON (s).....	41
Anf. 68 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	41
<i>Mäns våld mot kvinnor</i>	42
Anf. 69 AMINEH KAKABAVEH (v).....	42
Anf. 70 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd).....	42
Anf. 71 AMINEH KAKABAVEH (v).....	42
Anf. 72 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd).....	43
<i>Investeringar i järnväg</i>	43
Anf. 73 IBRAHIM BAYLAN (s).....	43
Anf. 74 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c).....	43
Anf. 75 IBRAHIM BAYLAN (s).....	44
Anf. 76 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c).....	44
<i>Privatiseringen av trafikförsäkringen</i>	44
Anf. 77 CARINA MOBERG (s).....	44
Anf. 78 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m).....	45
Anf. 79 CARINA MOBERG (s).....	45
Anf. 80 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m).....	46
<i>Möjligheten att sälja en privat läkarmottagning</i>	46
Anf. 81 GÖRAN THINGWALL (m).....	46
Anf. 82 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd).....	46
Anf. 83 GÖRAN THINGWALL (m).....	47
Anf. 84 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd).....	47
<i>Utländsk arbetskraft och svenska kollektivavtal</i>	47
Anf. 85 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s).....	47
Anf. 86 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	47
Anf. 87 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s).....	48
Anf. 88 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	48
<i>Den sociala barn- och ungdomsvården</i>	49
Anf. 89 CARINA OHLSSON (s).....	49
Anf. 90 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd).....	49
Anf. 91 CARINA OHLSSON (s).....	49
Anf. 92 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd).....	50
<i>Miljöpolitiken</i>	50
Anf. 93 PER BOLUND (mp).....	50
Anf. 94 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c).....	50
Anf. 95 PER BOLUND (mp).....	51
Anf. 96 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c).....	51
Anf. 97 FÖRSTE VICE TALMANNEN.....	51
8 § Museer	52
Kulturutskottets betänkande 2007/08:KrU6.....	52
Anf. 98 TORBJÖRN BJÖRLUND (v).....	52
Anf. 99 GUNVOR G ERICSON (mp).....	53
Anf. 100 GÖRAN PERSSON i Simrishamn (s).....	54

Anf. 101 CECILIA WIKSTRÖM i Uppsala (fp)	56
Anf. 102 TORBJÖRN BJÖRLUND (v) replik.....	58
Anf. 103 CECILIA WIKSTRÖM i Uppsala (fp) replik	59
Anf. 104 TORBJÖRN BJÖRLUND (v) replik.....	59
Anf. 105 CECILIA WIKSTRÖM i Uppsala (fp) replik	60
Anf. 106 GUNVOR G ERICSON (mp) replik.....	61
Anf. 107 CECILIA WIKSTRÖM i Uppsala (fp) replik	61
Anf. 108 GUNVOR G ERICSON (mp) replik.....	61
Anf. 109 CECILIA WIKSTRÖM i Uppsala (fp) replik	62
Anf. 110 HANS WALLMARK (m).....	62
Anf. 111 TORBJÖRN BJÖRLUND (v) replik.....	64
Anf. 112 HANS WALLMARK (m) replik.....	64
(forts. 11 §).....	65
Ajournering.....	65
Återupptagna förhandlingar	65
9 § Beslut om ärenden som slutdebatterats den 2 april.....	65
CU16 Den nya inskrivningsmyndigheten, m.m.....	65
UbU9 Högskolan.....	65
NU7 Företagsfrämjande insatser	67
NU8 Vissa näringspolitiska frågor	68
NU10 Vissa energipolitiska frågor	69
10 § Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde.....	71
TU8 Sjöfart.....	71
FiU17 Förlängning av Sveriges deltagande i Internationella valutafondens (IMF:s) Nya lånearrangemang (NAB)	72
FiU23 Riksbankens förvaltning 2007	73
11 § (forts. från 8 §) Museer (forts. KrU6).....	73
Anf. 113 TORBJÖRN BJÖRLUND (v) replik.....	73
Anf. 114 HANS WALLMARK (m) replik.....	74
Anf. 115 PETER PEDERSEN (v).....	74
Anf. 116 HANS WALLMARK (m) replik.....	76
Anf. 117 PETER PEDERSEN (v) replik.....	76
Anf. 118 HANS WALLMARK (m) replik.....	77
Anf. 119 PETER PEDERSEN (v) replik.....	77
(Beslut skulle fattas den 9 april.)	78
12 § Idrottsfrågor.....	78
Kulturutskottets betänkande 2007/08:KrU7	78
Anf. 120 LARS WEGENDAL (s).....	78
Anf. 121 TORBJÖRN BJÖRLUND (v).....	80
Anf. 122 GÖRAN MONTAN (m)	81
Anf. 123 LARS WEGENDAL (s) replik.....	83
Anf. 124 GÖRAN MONTAN (m) replik	83
Anf. 125 LARS WEGENDAL (s) replik.....	84
Anf. 126 GÖRAN MONTAN (m) replik	84
Anf. 127 TORBJÖRN BJÖRLUND (v) replik.....	85
Anf. 128 GÖRAN MONTAN (m) replik	85
Anf. 129 TORBJÖRN BJÖRLUND (v) replik.....	86

Anf. 130	GÖRAN MONTAN (m) replik.....	86
Anf. 131	ANDERS ÅKESSON (c).....	87
Anf. 132	LARS WEGENDAL (s) replik	88
Anf. 133	ANDERS ÅKESSON (c) replik.....	89
Anf. 134	LARS WEGENDAL (s) replik	89
Anf. 135	ANDERS ÅKESSON (c) replik.....	89
Anf. 136	TORBJÖRN BJÖRLUND (v) replik	90
Anf. 137	ANDERS ÅKESSON (c) replik.....	90
Anf. 138	TORBJÖRN BJÖRLUND (v) replik	91
Anf. 139	ANDERS ÅKESSON (c) replik.....	91
Anf. 140	HANS BACKMAN (fp)	92
Anf. 141	LARS WEGENDAL (s) replik	93
Anf. 142	HANS BACKMAN (fp) replik	94
Anf. 143	LARS WEGENDAL (s) replik	94
Anf. 144	HANS BACKMAN (fp) replik	94
Anf. 145	DAN KIHLSSTRÖM (kd)	95
Anf. 146	LARS WEGENDAL (s) replik	96
Anf. 147	DAN KIHLSSTRÖM (kd) replik.....	97
Anf. 148	LARS WEGENDAL (s) replik	97
Anf. 149	DAN KIHLSSTRÖM (kd) replik.....	97
Anf. 150	TORBJÖRN BJÖRLUND (v) replik	98
Anf. 151	DAN KIHLSSTRÖM (kd) replik.....	99
Anf. 152	TORBJÖRN BJÖRLUND (v) replik	99
Anf. 153	DAN KIHLSSTRÖM (kd) replik.....	100
Anf. 154	GUNVOR G ERICSON (mp).....	100
Anf. 155	GÖRAN MONTAN (m) replik.....	102
Anf. 156	GUNVOR G ERICSON (mp) replik.....	102
Anf. 157	GÖRAN MONTAN (m) replik.....	103
Anf. 158	GUNVOR G ERICSON (mp) replik.....	103
Anf. 159	SVEN BERGSTRÖM (c)	104
Anf. 160	GUNVOR G ERICSON (mp) replik.....	105
Anf. 161	SVEN BERGSTRÖM (c) replik	106
Anf. 162	GUNVOR G ERICSON (mp) replik.....	106
Anf. 163	SVEN BERGSTRÖM (c) replik	107
Anf. 164	PER ÅSLING (c)	107
	(Beslut skulle fattas den 9 april.).....	107
13 §	Trossamfund	108
	Kulturtskottets betänkande 2007/08:KrU8.....	108
Anf. 165	SIV HOLMA (v).....	108
Anf. 166	DAN KIHLSSTRÖM (kd)	110
Anf. 167	SIV HOLMA (v) replik.....	111
Anf. 168	DAN KIHLSSTRÖM (kd) replik.....	111
Anf. 169	SIV HOLMA (v) replik.....	111
Anf. 170	DAN KIHLSSTRÖM (kd) replik.....	112
Anf. 171	ANDERS ÅKESSON (c).....	112
	(Beslut skulle fattas den 9 april.).....	113
14 §	Bordläggning.....	113
15 §	Anmälan om interpellationer	116

16 § Anmälan om skriftligt svar på fråga.....	117	Prot. 2007/08:88
17 § Kammaren åtskildes kl. 19.06.....	117	<u>3 april</u>

Tryck: Elanders, Vällingby 2008